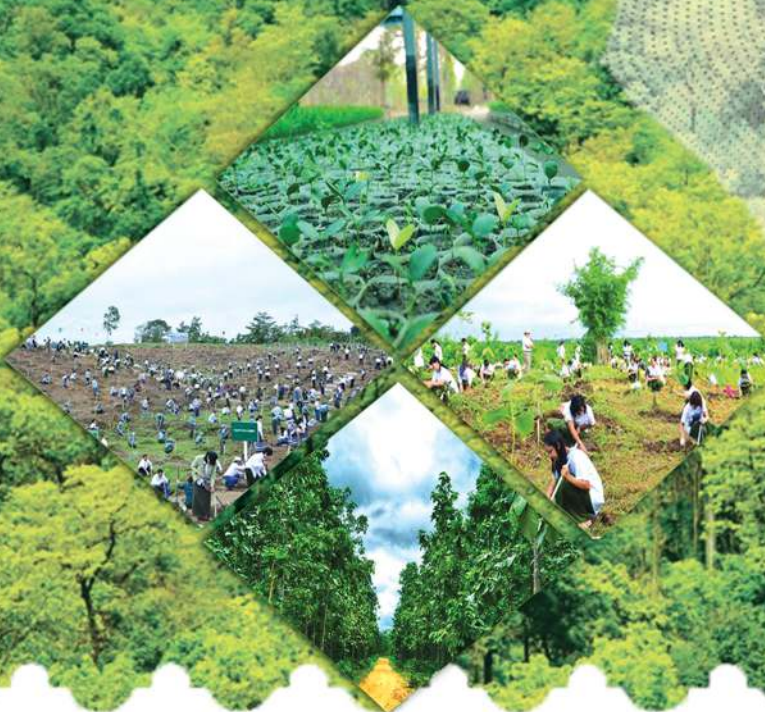

PDF Compressor Free Version

၂၀၂၄ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ

သစ်ထူစေရေး

သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန
၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မိုးရာသီသစ်ပင်စိုက်ပျိုးပွဲတော်

PDF Compressor Free Version

မာတိကာ

မျက်နှာဖုံး	
✧ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မိုးရာသီသစ်ပင်စိုက်ပျိုးပွဲ	မျက်နှာဖုံး
ခေါင်းကြီး	
✧ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းဒေသများ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်ပေး	၁
သတင်းများကဏ္ဍ	
✧ သစ်တောသတင်းများ၊ တရားမဝင်သစ်နှင့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများဖမ်းဆီးရမိခြင်းသတင်းများ	၂-၅
သစ်တောလုပ်ငန်းကဏ္ဍ	
✧ ကျေးရွာရေထွက်တော ထိန်းသိမ်းရေးစကားပိုင်း... - ဒေါက်တာ ဝင်းမောင်အေး ၊ လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး	၁၉-၂၂၊ ၃၁
✧ ဖန်ခါးပင် စခန်းမှာ - အုန်းလွင်လေး	၄၀-၄၄
အခြားသောသိပ္ပံပညာဆိုင်ရာကဏ္ဍ	
✧ ကြက်ပေါင်စေးလား ရော်ဘာစေးလား - တက္ကသိုလ်ဆရာတစ်ဦး	၆-၉
✧ မြန်မာနိုင်ငံသစ်တောအသင်း မှတ်စုမှတ်ရာ - ဦးစိန်သက်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး(ငြိမ်း)	၁၀-၁၂
✧ မြန်မာ့သစ်ခွ မြန်မာ့အလှ - ဦးရဲလွင်အောင်၊ ဦးစီးအရာရှိ၊ သစ်တောသုတေသနဌာန	၃၄-၃၆၊ ၃၉
✧ ဝန်ထမ်းကောင်းများဖြစ်ကြပါစေ- ညီဟံသာ(သစ်တော)	၃၇-၃၉
✧ အဖိုးတန်မြေယာသယံဇာတ ရေရှည်တည်တံ့ရေး ပြန်လည်ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းပေး - ဟန်မင်းထက်အောင်-ပတ်ဝန်းကျင်	၄၇-၄၉
ဘဝတစ်ကဏ္ဍ	
✧ အဆင်းခက်ခက် အတက်ကြမ်းကြမ်း - အောင်ခင်(သစ်တော)	၁၃-၁၄
✧ သစ်တောများပြန်လည်တည်ထောင်ခြင်း သင်တန်းအတွေ့အကြုံများ(၄) - သိုက်ဝင်းထွန်း	၁၅-၁၈
✧ သစ်တောစိုက်ခင်းသမားတစ်ယောက်ရဲ့ဘဝ အစိတ်အပိုင်းများ(၁၁) - အောင်ကျော်စိုး (၈၃)	၂၃-၂၅

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးကဏ္ဍ	
✧ သဲကန္တာရဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် မိုးခေါင်ရေရှားမှု တိုက်ဖျက်ရေးနေ့ - ကဏ္ဍ(စိမ်း/စို)	၂၆-၂၉
✧ တန်ဖိုးရှိသောရေအရင်းအမြစ်များ - ဦးမျိုးကျော်သီဟ ၊ ဒု ဦးစီးမှူး ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန	၃၀-၃၁
ကဗျာ / ကဏ္ဍကဏ္ဍ	
✧ မြေဆီစိုခိုက်သစ်ပင်စိုက် (ကဗျာ) - အောင်နေလင်း(၀၁ - ၀၃)၊ မုံရွာ	၂၉
✧ တို့ကမ္ဘာမြေလှပဖို့ ဝိုင်းဝန်းထိန်းသိမ်းကြပါစို့ (ကဗျာ) - မင်းဘုန်းကြွယ် (မြစ်သာ)	၄၆
အင်္ဂလိပ်ကဏ္ဍ	
✧ An Old Forest Looks Back.(27)- - U Sein Thet	၃၂-၃၃
နောက်ကျောဖုံး	
✧ ပုန်းညက်ပင် - ဦးဟုတ်လင်း	၄၅-၄၆ နောက်ကျောဖုံး

စာတည်းမှူးချုပ်နှင့် ထုတ်ဝေသူ

ဦးစိုးမြင့်သိန်း
 ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ တိုးချဲ့ပညာပေးရေးဌာန
 ရုံးအမှတ်(၃၉)၊ သစ်တောဦးစီးဌာန၊
 သယံဇာတနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန
 နေပြည်တော်
 ထုတ်ဝေခွင့်အမှတ် - (မြ-၀၀၄၀၀)

စာတည်း

ဦးခိုင်ညွန့်၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး

စာတည်းအဖွဲ့ဝင်များ

ဦးမင်းလင်းနိုင် လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး
 ဒေါ်မေစင်မြင့် ဦးစီးအရာရှိ (English Editor)
 ဦးချမ်းမြေ့အောင်(၁) ဦးစီးအရာရှိ

ပုံနှိပ်သူ

ဦးရဲလွင်ဌေး(မြ-၀၁၁၅၅)
 ပေါ်ဖြူလာမိသားစုပုံနှိပ်တိုက်
 (ပ-၁၀၃)၊ ပွဲရုံတန်း၊ မြို့မဈေး၊ စမ္မူသီရိမြို့နယ်၊
 နေပြည်တော်

ဆက်သွယ်ရန် - ၀၆၇-၃၄၀၅၃၄၄
 fdextension39@gmail.com

ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းဒေသများ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အားလုံးပူးပေါင်း ပါဝင်ပေး

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းသည် ၂၈၀၀ ကီလိုမီတာ ကျော် ရှည်လျားပြီး သဲသောင်ကမ်းခြေဂေဟစနစ်၊ ဒီရေတောဂေဟစနစ်၊ သန္တာကျောက်တန်းဂေဟစနစ်စသောကမ်းရိုးတန်းနှင့်အဏ္ဏဝါဂေဟစနစ်များ စုံလင်စွာတွေ့ရှိရပါသည်။ ၎င်းဂေဟစနစ်များသည် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုမျိုးမျိုးထောက်ပံ့ပေးနိုင်သည့်အပြင် နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အလုပ်အကိုင်နှင့်အခွင့်အလမ်းကောင်းများစွာ ရရှိစေလျက်ရှိပါသည်။

ကမ္ဘာပေါ်တွင် နေ့စဉ်နှင့်အမျှ လူဦးရေတိုးပွားလာမှုနှင့်အတူ နေထိုင်မှုဘဝပုံစံနှင့် စနစ်များတိုးတက်ပြောင်းလဲလာသည်နှင့်အမျှ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့်အတူ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းသယံဇာတများအပေါ် ယခင်က ထက်မှီခဲ့မှုများပြားလာပါသည်။ ထို့အပြင် ကုန်းတွင်းပိုင်းမှစွန့်ပစ်သော အညစ်အကြေးနှင့်စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကြောင့် ကမ်းရိုးတန်းနှင့်အဏ္ဏဝါဂေဟစနစ်များကို ညစ်ညမ်းမှုဖြစ်ပေါ်စေပြီး သန့်ရှင်းသော ငါးသယံဇာတများ ရေရှည် တည်တံ့စွာထုတ်ယူရရှိနိုင်မှု၊ လူသားတို့၏ ကျန်းမာရေးနှင့် လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများကို ခြိမ်းခြောက်လျက်ရှိပါသည်။ ပင်လယ်ရေထုတွင် တွေ့ရှိရသောအညစ်အကြေးနှင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်း၏ ၈၀% ခန့်သည် အဓိကအားဖြင့် ကုန်းတွင်းပိုင်းမှ စွန့်ပစ်သည့်ပစ္စည်းများဖြစ်သည့်အတွက် အမှိုက်များ စနစ်တကျစွန့်ပစ်ရေးနှင့် ကောင်းမွန်သောစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်ဖြစ်ပေါ်လာစေရေးသည် အထူးအရေးကြီးနေပြီဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် ကမ်းရိုးတန်းသယံဇာတများ စနစ်တကျ ရေရှည်ထိန်းသိမ်းအသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံအဆင့် ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းသယံဇာတစီမံအုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုကော်မတီ၊ လုပ်ငန်းကော်မတီများဖွဲ့စည်းပြီး အားသွန်ခွန်စိုက် ကြီးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ ရလဒ်အနေဖြင့် ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းသယံဇာတဘက်စုံစီမံအုပ်ချုပ်ခြင်းအစီအစဉ် (Integrated Coastal Management-ICM) ရေးဆွဲနိုင်ခဲ့ပြီး ICM နှင့်အညီအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ICM လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်သော ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းဒေသရှိ စက်မှုနှင့် မြို့ပြလုပ်ငန်းစွန့်ပစ်အမှိုက်များအား စနစ်တကျစွန့်ပစ်ရန်နှင့် ကောင်းမွန်သော စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တစ်ခုဖြစ်ပေါ်လာရေး လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်အလိုက် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်း(SOP) ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး လုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုရှိမှသာ အောင်မြင်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

စွန့်ပစ်အမှိုက်များအား စနစ်တကျစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစဉ်တွင် အဓိကအခြေခံအနေဖြင့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို ရေမြောင်း၊ မြစ်ချောင်း၊ ပင်လယ်အတွင်းသို့ တိုက်ရိုက်စွန့်ပစ်ခြင်းမပြုဘဲ သတ်မှတ်နေရာများတွင်သာ အမှိုက်ခွဲခြားစွန့်ပစ်ခြင်းနှင့် အရည်များ၊ ရေဆိုးများကို သန့်စင်ပြီးမှသာ စွန့်ထုတ်ခြင်းတို့ကို တစ်ဦးချင်းဖြစ်စေ၊ စုပေါင်း၍ဖြစ်စေ ဆောင်ရွက်ကြရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ စွန့်ပစ်အမှိုက်များ လျော့နည်းလာစေရေးအတွက် ဆွေးနွေးရန်ခက်ခဲပြီး ပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းထိခိုက်စေနိုင်သော တစ်ခါသုံး ပလတ်စတစ်ထုတ်ပိုးပစ္စည်းများဖြစ်သည့် ပလတ်စတစ်အိတ်များနှင့် ဖော့ဘူး

များသုံးစွဲမှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း(Reject)၊ အသုံးပြုမှု လျော့ချခြင်း(Reduce)၊ ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်း(Reuse)နှင့် ထပ်မံပြုပြင်အသုံးပြုခြင်း(Recycle) ကဲ့သို့သော လုပ်ငန်းစဉ်များကို လူတိုင်းလူတိုင်းကိုယ်စီ အသိစိတ်ဓာတ်ဖြင့် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်လာမှသာ အောင်မြင်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းသယံဇာတများ စနစ်တကျ ရေရှည်ထိန်းသိမ်းနိုင်ရေးအတွက် လူတိုင်း လူတိုင်းပါဝင်နိုင်ပြီးအခြေခံကျသည့် စနစ်တကျအမှိုက်စွန့်ပစ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပါရန် တိုက်တွန်းရေးသားအပ်ပါသည်။

သစ်တောမူဝါဒ (၆)ချက်

- (၁) ကာကွယ်ခြင်း
 ရေ၊ မြေ၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်၊ ဇီဝမျိုးစုံနှင့် သဘာဝဝန်းကျင်ကို ကာကွယ်ရမည်။
- (၂) ထာဝစဉ်တည်တံ့စေခြင်း
 လက်ရှိပြည်သူလူထုနှင့် နောင်လာနောက်သားများပါ သစ်တောများမှရရှိနိုင်သည့် တိုက်ရိုက်နှင့်သွယ်ဝိုက်သော အကျိုးများကို စဉ်ဆက်မပြတ် ခံစားနိုင်ကြစေရန် သစ်တောသယံဇာတအရင်းအမြစ်များကို ထာဝစဉ် တည်တံ့နေစေရေးအတွက် ထိန်းသိမ်းရမည်။
- (၃) အခြေခံစားဝတ်နေရေးလိုအပ်ချက်များ ပြည့်ဆည်းပေးခြင်း
 ပြည်သူလူထု၏ လောင်စာ၊ နေအိမ်အဆောက်အအုံ၊ အစားအစာနှင့် အပန်းဖြေဆန်းနေမှုအစရှိသည့် အခြေခံစားဝတ်နေရေး လိုအပ်ချက်များကို ပြည့်ဆည်းပေးရမည်။
- (၄) စွမ်းဆောင်ရည်တိုးတက်မြင်မားစေခြင်း
 သစ်တောသယံဇာတများမှ ရရှိနိုင်သည့် စီးပွားရေး အကျိုးအမြတ်တို့အား လူမှုရေးနှင့် သဘာဝဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာတို့ကို မထိခိုက်စေဘဲ အပြည့်အဝအသုံးချနိုင်ရန် စီမံရမည်။
- (၅) ပြည်သူတို့က ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်လာစေခြင်း
 သစ်တောများပြုစုထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောသယံဇာတများအသုံးချရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းတို့တွင် ပြည်သူတို့က ပူးပေါင်းပါဝင်လာကြစေရန် ဆောင်ရွက်သွားရမည်။
- (၆) ပြည်သူအတွင်း နီးကြားထကြွသည့် အသိရှင်သန်နေစေခြင်း
 နိုင်ငံတော်၏ လူမှုစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဖော်ဆောင်ရာတွင် သစ်တောများ၏ အဓိကအခန်းမှ ပါဝင်နေကြောင်းကို ပြည်သူတို့အတွင်း နီးကြားသည့် အသိ ရှင်သန်နေစေရန် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်သွားရမည်။

မျက်နှာဖုံးသတင်း

PDF Compressor Free Version

သတင်းများကဏ္ဍ

သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာန ၂၀၂၄ ခုနှစ် မိုးရာသီ စုပေါင်းသစ်ပင်စိုက်ပျိုးပွဲကို (၁၂-၇-၂၀၂၄)ရက်နေ့ နံနက်ပိုင်းတွင် လယ်ဝေးမြို့နယ် ရန်အောင်မြင်ကြီးပိုင်း အကွက်အမှတ်(၁၆)အတွင်း ကျင်းပရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးခင်မောင်ရီ၊ ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးမင်းသူ၊ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်နှင့် ဌာနအကြီးအကဲများ၊ အရာထမ်း၊ အမှုထမ်းများ၊ သစ်တောနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ တက္ကသိုလ်မှ ဆရာဆရာမများနှင့် ကျောင်းသားကျောင်းသူများ တက်ရောက်ကြသည်။

ဦးစွာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက သတ်မှတ်နေရာ၌ ပျဉ်းကတိုးပင်ကို စတင်စိုက်ပျိုးပေးပြီး ဒုတိယဝန်ကြီးနှင့် တက်ရောက်လာသူများက အမျိုးသားရေးလှုပ်ရှားမှုအသွင်ဖြင့် သတ်မှတ်နေရာများ၌ ကျွန်း၊ ပျဉ်းကတိုး၊ ပိတောက်၊ သင်္ကန်း၊ တမလန်း၊ မဟော်ဂနီ၊ ယမနေ စသည့် ပျိုးပင်၁၅၀၀ စုပေါင်းစိုက်ပျိုးနေမှုကို လှည့်လည် ကြည့်ရှုအားပေးသည်။

သစ်ပင်များ စိုက်ပျိုးထိန်းသိမ်းခြင်းသည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များမှကာကွယ်ပေးခြင်း၊ သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှုကောင်းမွန်လာစေပြီး ရာသီဥတုမျှတသာယာခြင်း စသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုနှင့် အကျိုးကျေးဇူးများစွာ ရရှိစေသည့်အတွက် သစ်တောသယံဇာတများရေရှည်တည်တံ့စေရေးနှင့် သစ်ပင်များ စိုက်ပျိုးထိန်းသိမ်းပြုစုရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပြည်သူများတက်ကြွစွာ ပူးပေါင်းပါဝင်လာစေရေးအတွက် မိုးရာသီအကြိုနှင့် မိုးရာသီစုပေါင်းသစ်ပင်စိုက်ပျိုးပွဲများကို နိုင်ငံတစ်ဝန်းတွင် နှစ်စဉ်ကျင်းပလျက်ရှိရာ ယခုနှစ်တွင် လူထုလှုပ်ရှားမှုအသွင်ဖြင့် သစ်ပင်စိုက်ပျိုးပွဲ ၁၅၀၂ ကြိမ် ပျိုးပင်ပေါင်း ၁၀၈၈၀၀၀ ကျော် စိုက်ပျိုးခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် ဟိမဝန္တာတောင်တန်းဒေသနိုင်ငံများအကြား အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုစီရင်ဖွဲ့ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးခင်မောင်ရီ ဦးဆောင်သော မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တက်ရောက်ခြင်း

ဟိမဝန္တာတောင်တန်းဒေသနိုင်ငံများအကြား ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုနှင့်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ လူသားများနှင့်သဘာဝတရား အကြား သဟဇာတဖြစ်စေသောဖွံ့ဖြိုးမှု၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှုတို့ကို ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ရေခဲမြစ်များ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ခရီးသွားလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်းနှင့် ရိုးရာဆေးဖက်ဝင်အပင်များ၊ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများထိန်းသိမ်း ခြင်း လုပ်ငန်းများဟန်ချက်ညီစေရန် ရည်ရွယ်ကျင်းပသည့် စတုတ္ထ အကြိမ်မြောက် ဟိမဝန္တာတောင်တန်းဒေသ နိုင်ငံများအကြား

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုစီရင်ဖွဲ့ပွဲအခမ်းအနားကို ဇူလိုင်လ ၄ ရက်နေ့၊ နံနက်ပိုင်းက တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၊ ရိုးကျန်ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ၊ Nyingchi မြို့၊ Lulang International Pearl Hotel ၌ကျင်းပရာ သယံဇာတနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးခင်မောင်ရီ ဦးဆောင်သော မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့၊ နိုင်ငံပေါင်း ၁၂ နိုင်ငံမှ ဝန်ကြီးများ၊ သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများမှ တာဝန်ရှိသူများ၊ တက္ကသိုလ်များမှ ပါမောက္ခများနှင့် ကျောင်းသားကျောင်းသူများ၊ သုတေသီများတက်ရောက်ကြသည်။

ဦးစွာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးသည် ရှိကျန်းကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ၊ ကော်မတီ အတွင်းရေးမှူး Mr. Wang Junzheng နှင့် The 14th National Committee of the Chinese People's Political Consultative Conference ၏ Vice-Chairperson Ms. Qin Boyong ၅ သီရိလင်္ကာ၊ နီပေါ၊ အာဖဂန်နစ္စတန်၊ ကိုရီးယား၊ ချီလီ၊ ဘိုလီးဗီးယားနိုင်ငံများမှ ဝန်ကြီးများ၊ ရှိကျန်းကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသကော်မတီမှ တာဝန်ရှိသူများ၊ အဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့်

အတူ မှတ်တမ်းတင်စာတံပုံရိုက်ကြသည်။

PDF Compressor Free Version

ထို့နောက် စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် ဟိမဝန္တာတောင်တန်းဒေသနိုင်ငံများအကြား အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဖိုရမ် ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားကို ဆက်လက်ကျင်းပရာ ရှီကျန်းကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသကော်မတီ အတွင်းရေးမှူး Mr. Wang Junzheng နှင့် Vice-Chairperson Ms. Qin Boyong တို့က ဂေဟစနစ်ထိန်းသိမ်းခြင်းမှတစ်ဆင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကိုမြှင့်တင်ရေး၊ ရှီကျန်းဒေသရှိ တောင်တန်းများ၊ သစ်ပင်သစ်တောများ၊ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများနှင့် ရေခဲမြစ်များထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေး၊ ကုန်းမြင့်အားကစားလှုပ်ရှားမှုများနှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးစေရေး၊ ကာဗွန်ထုတ်လွှတ်မှုနည်းပါးသည့် အစိမ်းရောင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရရှိစေရေး၊ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းမှု မျှခြေဖြစ်စေရေးနှင့် ပတ်သက်၍ အဖွင့်အမှာစကားများပြောကြားကြသည်။

ဆက်လက်၍ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးခင်မောင်ရီက သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဟဇာတရှိစွာနေထိုင်မှုသည် လူသားများနှင့် သဘာဝအကြား အပြန်အလှန်အမှီသဟဲပြုပြီး ကောင်းမွန်သောသက်ရှိဘဝကို ဖန်တီးနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် သစ်တောများနှင့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေး၊ ဂေဟစနစ် တည်ငြိမ်စေရေး၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများကို နိုင်ငံ၏ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများအဖြစ် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ၄၇ ရာခိုင်နှုန်းသည် ဟိမဝန္တာတောင်တန်းဒေသတွင်ပါဝင်နေပြီး ကမ္ဘာ့ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲ အချက်အချာနေရာများဖြစ်သော အင်ဒို-မြန်မာ၊ တရုတ်အနောက်တောင် တောင်တန်းများနှင့်ဟိမဝန္တာဒေသများ၏ ဂေဟဗေဒကွန်ရက်အတွင်းတည်ရှိပါကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံမြောက်ပိုင်း ကချင်ပြည်နယ်တွင် ခါကာဘိုရာဇီအမျိုးသားဥယျာဉ်အပါအဝင် သဘာဝထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေ ၈ ခု၊ နိုင်ငံဧရိယာ၏ ၂.၅၉ ရာခိုင်နှုန်း ဖွဲ့စည်းထားပြီး၊ တစ်နိုင်ငံလုံးအနေဖြင့် နိုင်ငံဧရိယာ၏ ၆.၄၈ ရာခိုင်နှုန်းဖွဲ့စည်းထားပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ဒေသမျိုးရင်းဆေးဖက်ဝင်အပင်များအပါအဝင် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲထိန်းသိမ်း

ရေးလုပ်ငန်းများ၊ သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုလည်း နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း၊ ဟိမဝန္တာတောင်တန်းဒေသ နိုင်ငံများအကြား သစ်တောနှင့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲထိန်းသိမ်းရေး၊ ဂေဟစနစ်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးကဏ္ဍများ၊ အစိမ်းရောင်စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် သဘာဝအခြေပြုခရီးသွားလုပ်ငန်းများတွင် ခိုင်မာ၍ လက်တွေ့ကျသောမူဝါဒများနှင့် ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်သွားရန်နှင့် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို စဉ်ဆက်မပြတ်တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်သွားရန် အကြံပြုလိုပါကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ဟိမဝန္တာတောင်တန်းဒေသနိုင်ငံများအကြားနှင့် ပိုးလမ်းမနှင့်ရပ်ဝန်းဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များတွင် တက်ကြွစွာ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားသည်။

ယင်းနောက် နိုင်ငံအသီးသီးမှဝန်ကြီးများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်များက အမှာစကားများပြောကြားကြပြီး တက်ရောက်လာသူများက သစ်ပင်သစ်တောများ၊ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများနှင့် ရေခဲမြစ်များ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်း၊ ကုန်းမြင့်အားကစားလှုပ်ရှားမှုများနှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းများဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း၊ ရိုးရာတိုင်းရင်းဆေးနှင့် ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်း ခေါင်းစဉ်များဖြင့် ဆက်လက်ဆွေးနွေးကြပါသည်။

မွန်းလွဲပိုင်းတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးသည် Nyangchi မြို့ သတင်းမီဒီယာများ၏ ဖိုရမ်နှင့် ပတ်သက်သည့်မေးမြန်းချက်များကို ပြန်လည်ဖြေကြားသည်။ ထို့နောက် ရှီကျန်းကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ၊ Standing Committee of the People's Congress Vice Chairman Mr. Sun Xianzhong နှင့်တွေ့ဆုံပြီး သစ်တောနှင့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲထိန်းသိမ်းရေး၊ ဂေဟစနစ်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးကဏ္ဍများ၊ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတက်ရေးကဏ္ဍများတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးတို့ကို အမြင်ချင်း ဖလှယ်ဆွေးနွေးခဲ့ပြီး အမှတ်တရ လက်ဆောင်ပစ္စည်းများ ပေးအပ်ခဲ့ကြောင်း သိရှိရသည်။

ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ နေပြည်တော်အတွင်း ရုဟတ်ယာဉ်ဖြင့် သစ်စေ့မြေလုံး (Seed Balls)များ ကြံချခြင်း

သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ရုံး(လေ)တို့၏ ပူးပေါင်းစီစဉ်မှုဖြင့် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေနေပြည်တော်၊ တပ်ကုန်းမြို့နယ်၊ အထက်ဆင်သေကြိုးဝိုင်းအတွင်းရှိတောနိမ့်တောပါး တောင်ကတုံးများတွင် တပ်မတော်ရဟတ်ယာဉ်ဖြင့် သစ်စေ့မြေလုံးများ ကြံချခြင်းကို (၁၄-၇-၂၀၂၄)ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

PDF Compressor Free Version

ဦးမင်းသူ၊ နေပြည်တော်ကောင်စီအဖွဲ့ဝင် ဦးဟန်သူ၊ နေပြည်တော် လေတပ်စခန်းစခန်းမှူးနှင့်တာဝန်ရှိသူများ၊ သစ်တောဦးစီးဌာနမှ တာဝန်ရှိသူများ တက်ရောက်ခဲ့ကြပြီး နံနက် (၀၉:၃၀) နာရီအချိန်တွင် ရဟတ်ယာဉ်ဖြင့် သစ်စေ့မြေလုံးကြံ့ခိုင်မှုပေးခဲ့ပါသည်။

ဒေသနှင့်ကိုက်ညီသည့်အပြင် အပင်ပေါက်ရောက်မှု ရာခိုင်နှုန်းကောင်းမွန်သည့် မြန်မာကုက္ကို၊ စစ်၊ စိန်ပန်း၊ မဲဇလီ၊ ဘောစကိုင်း၊ မန်ဂျန်ရှားစသည့် သစ်မျိုး(၉)မျိုးအား သစ်စေ့အရွယ်အစားအရ သစ်စေ့မြေလုံး (၁)လုံးလျှင် သစ်စေ့(၂)စေ့မှ (၅)စေ့အထိ ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး အဆိုပါ သစ်စေ့မြေလုံး အောင်မြင်ရှင်သန်မှုအခြေအနေများကို ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် နမူနာကွက်များပြုလုပ်၍ အပင်ပေါက်ရောက်မှုကာလနှင့် သစ်စေ့မျိုးအလိုက် ပေါက်ရောက်ရှင်သန်နိုင်မှုအခြေအနေများ စာရင်းကောက်ယူဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရသည်။

သစ်တောမှုများ တရားစွဲဆိုရာတွင် လိုက်နာရမည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ (SOP For Prosecution of Forest Crimes)

အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရေးအတွက် Brainstorming ဆွေးနွေးပွဲကျင်းပပြုလုပ်ခြင်း

သစ်တောမှုများ တရားစွဲဆိုရာတွင် လိုက်နာရမည့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ (SOP For Prosecution of Forest Crimes)အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရေးအတွက် Brainstorming ဆွေးနွေးပွဲကို (၁၀-၇-၂၀၂၄) ရက်နေ့၊ နံနက်ပိုင်းတွင် သစ်တောဦးစီးရုံးချုပ်၊ အင်ကြင်းခန်းမ၌ ကျင်းပပြုလုပ်ရာ သစ်တောဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာသောင်းနိုင်ဦး တက်ရောက်အဖွင့်အမှာစကား ပြောကြားပါသည်။

ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာသောင်းနိုင်ဦးက ယခုကျင်းပသော ဆွေးနွေးပွဲသည် သစ်တောဦးစီးဌာနနှင့် ကိုရီးယားသစ်တောဌာန (KFS)တို့ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် FD-KFS REDD+ စီမံကိန်း၏ပံ့ပိုးမှုဖြင့် စစ်ဆေးရေးဌာနနှင့် ပူးပေါင်း ကျင်းပခြင်းဖြစ်ပါကြောင်း၊ သစ်တောဦးစီးဌာနမှ ဆောင်ရွက်နေသော သစ်တောပြုစုထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းနှင့် မူဝါဒကို အားလုံးသိရှိပြီးဖြစ်ပါကြောင်း၊ နည်းပညာပိုင်းအရ သစ်တောများကို ပြုစုထိန်းသိမ်းခြင်းလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်သကဲ့သို့ ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ကိုင်တွယ်၍လည်း ဆောင်ရွက်ရပါကြောင်း၊ ဝန်ထမ်းများသည် ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ကျွမ်းကျင်ဖို့လိုအပ်သကဲ့သို့ သစ်တောအမှုများ တရားစွဲဆိုရာတွင်လည်း ဒေသတစ်ခုနှင့်တစ်ခု ကွဲပြားမှုမရှိဘဲ ဆောင်ရွက် နိုင်ရေးအထူးအရေးကြီးပါကြောင်း၊ ယခုတက်ရောက်သူအားလုံးမှ မိမိတို့၏ အတွေ့အကြုံများအပေါ်အခြေခံပြီး ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း တင်ပြဆွေးနွေးကြစေလိုပါကြောင်းပြောကြားပါသည်။

ထို့နောက် သစ်တောဦးစီးဌာန၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် (စီမံခန့်ခွဲရေး)က သစ်တောမှုတရားစွဲဆိုရာတွင် ပါဝင်သင့်သည့် ကိစ္စများကိုလည်းကောင်း၊ စစ်ဆေးရေးဌာန၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးက သစ်တောမှုများ တရားစွဲဆိုရာတွင် လိုက်နာရမည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း SOP မူကြမ်းအားလည်းကောင်း၊ ရှင်းလင်းတင်ပြကြပြီး တက်ရောက်လာသူများမှ ပိုင်းဝန်းဆွေးနွေးအကြံပြုခြင်းများ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။

ဆွေးနွေးပွဲသို့ သစ်တောဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်(စီမံခန့်ခွဲရေး) နှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ ဦးစီးရုံးချုပ်မှ အရာထမ်းများနှင့် ဖိတ်ကြားထားသည့် တိုင်းဒေသကြီးများမှ ခရိုင်၊ မြို့နယ်တာဝန်ခံများ တက်ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။

သီးနှံသစ်တောရောနှောစိုက်ပျိုးခြင်း ဘရုပ်ပြကွက်နှင့် သစ်မျိုးစုံဖြည့်စွက် စိုက်ပျိုးပြီးစီးမှုအား ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးခြင်း
PDF Compressor Free Version

သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ သစ်တောဦးစီးဌာနသည် ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၊ အာရှဒေသသစ်တောကဏ္ဍဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ (Asian Forest Cooperation Organization – AFoCO)၏ ရန်ပုံငွေအထောက်အပံ့ဖြင့် သစ်တောများအား မှီခိုနေထိုင်သူ များ၏ လူမှုဘဝဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်အတွက် သစ်တောထိန်း သိမ်းခြင်းနှင့် ဒေသခံပြည်သူအခြေပြုစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ စံပြသစ်တောတည်ထောင်ခြင်းစီမံကိန်း (FD-AFoCO Model Forest Project) ကို ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလမှစတင်၍ ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ မတ်လအထိ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ (၂၂-၆-၂၀၂၄)ရက်နေ့တွင် သစ်တောဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာ သောင်းနိုင်ဦးသည် လေ့ကျင့်ရေးနှင့်သုတေသနဖွံ့ဖြိုးရေးဌာနမှ ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး ညွှန်ကြားရေးမှူး တို့နှင့်အတူ စီမံကိန်းမှ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၊ ပဲခူးမြို့နယ်၊ စလူကြီးပိုင်း၊ အကွက်အမှတ်(၂၄၁)၊ ဝါးကတုတ်ပျိုးဥယျာဉ်တွင် သီးနှံသစ်တောရောနှောစိုက်ပျိုးခြင်း (Four Stories) သရုပ်ပြကွက် (၂)ကေ၊ သစ်တောသစ်ပင်နှင့် သီးပင်စားပင်ပေါင်း (၁၃၈၄)ပင် စိုက်ပျိုးပြီးစီးမှု၊ သစ်မျိုးစုံကွက်လပ်ဖြည့်စိုက်ပျိုးခြင်း (၃.၆)ကေ၊ စိုက်ပျိုးပင်ပေါင်း (၂၂၀)ပင် စိုက်ပျိုးပြီးစီးမှုနှင့် ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၊ ဒိုက်ဦးမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်-မန္တလေး အမြန်လမ်း၊ မိုင်တိုင်အမှတ် (၆၉/၁ နှင့် ၆၉/၂ ကြား)တွင် သစ်မျိုးစုံစိုက်ခင်း (၈)ကေ၊ အပင်ပေါင်း (၄၃၂၀) ပင် စိုက်ပျိုးရန် ဆောင်ရွက်ထားရှိမှုအခြေအနေများကို ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးခဲ့ပြီး သစ်တောဦးစီးဌာနမှ တာဝန်ရှိသူများ၏ တင်ပြချက်များအပေါ် လိုအပ်သည်များလမ်းညွှန်မှာကြားခဲ့ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

နေပြည်တော်၊ တိုင်းဒေသကြီး / ပြည်နယ်များမှ ဖမ်းဆီးရမိခြင်း

သယံဇာတနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သစ်တောဦးစီးဌာနသည် တရားမဝင်သစ်နှင့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ဖမ်းဆီးရေးအား ပြည်သူပူးပေါင်းပါဝင်မှုဖြင့် လူထုအခြေပြုစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှု သတင်းပို့စနစ် (Community Monitoring and Reporting System- CMRS) အပါအဝင်နည်းလမ်းမျိုးစုံဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ (၈-၇-၂၀၂၄) ရက်မှ (၁၄-၇-၂၀၂၄) ရက်နေ့အထိ နေပြည်တော်၊ တိုင်း ဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ် သစ်တောဦးစီးဌာနများမှ ပေးပို့လာသောစာရင်းများအရ တရားမဝင် ကျွန်း(၁၃.၅၀၅၅)တန်၊ သစ်မာ (၁၁.၃၈၁၂)တန်၊ အခြား(၂၈.၁၄၆၀)တန်၊ စုစုပေါင်း (၅၃.၀၃၂၇)တန်၊ ယာဉ်/ယန္တရား(၁၅)စီး၊ တရားခံ (၂၄)ဦး ဖမ်းဆီးရမိခဲ့ပါကြောင်း၊ ဖမ်းဆီးရမိမှုများအနက် အများဆုံးဖမ်းဆီးရမိမှုမှာ ၈-၇-၂၀၂၄ ရက်နေ့တွင် ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၊ သာယာဝတီခရိုင်၊ မင်းလှမြို့နယ်၊ သရက်တပင်ကျေးရွာနေ ဦးဟရီကျန်း ၏ နေအိမ်ခြံဝင်းအတွင်းမှ တရားမဝင် ပျဉ်းကတိုးခွဲသား စုစုပေါင်း(၈၅)ချောင်း (၆.၃၄၆၀)တန်၊ တရားခံ(၁)ဦး ဖမ်းဆီးရမိခဲ့ပါသည်။

PDF Compressor Free Version ကြက်ပေါင်စေးလား?

ရော်ဘာစေးလား?

ဝင်းချစ် (အမျိုးသားစာပေဆရာ)

စာရေးသူတို့ငယ်စဉ်က သားရေကွင်း၊ ပေသီး (ဂေါ်လီ)၊ မန်ကျည်းစေ့စသည်များဖြင့် ကစားခဲ့ကြပါသည်။ သရေကွင်းကို စက္ကူများ၊ ငွေစက္ကူများ၊ အိတ်များ၊ ပစ္စည်းများ စည်းနှောင်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ ဘောင်းဘီထဲတွင် ခါးစည်းကြိုးအဖြစ်လည်းကောင်း အသုံးပြုခဲ့ကြပါသည်။ သားရေကွင်း (သရေကွင်း)ကို အချို့က ရာဘာကွင်းဟုခေါ်ကြသည်။ မျှော့ကြိုးဟုခေါ်သည်ကိုလည်း ကြားဖူးခဲ့ပါသည်။ မြန်မာစာအဖွဲ့က ပြုစုထားသည့် မြန်မာအဘိဓာန် စာအုပ်တွင် သားရေကို-

- ၁။ သေပြီးသောတိရစ္ဆာန်၏ကိုယ်မှရသော အရေပြား၊
- ၂။ တိရစ္ဆာန်အရေကို သစ်ခေါက်ပြုတ်ရည်၊ ထုံးစသည်ဖြင့် ပြုပြင်ပြီးသောပစ္စည်း၊

၃။ ကြက်ပေါင်စေးနှင့် ပြုလုပ်ထားသော ရုန်းဆွဲအားရှိသည့်ပစ္စည်း- ဟုဖော်ပြထားပါသည်။

၎င်းပြင် မြန်မာစာအဖွဲ့၏ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာအဘိဓာန်တွင်-rubber ကို- ကော်ဖတ်ပင်(သို့) ကြက်ပေါင်စေး၊ ခဲဖျက်၊ မင်ဖျက်ဟုလည်းကောင်း၊ rubber band ကို သားရေကွင်းဟုလည်းကောင်း၊ rubber stamp ကို ရော်ဘာတံဆိပ်တုံးဟုလည်းကောင်း ဖော်ပြထားသည့်ပြင် rubber plant ကို အိမ်တွင်းအလှစိုက် ကြက်ပေါင်ပင်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ စာရေးသူအနေဖြင့် ရော်ဘာနှင့် ကြက်ပေါင်သည် အတူတူဟုသာ သိရှိထားခဲ့ပါသည်။ (မြန်မာစာလုံးပေါင်း သတ်ပုံအရ - ရော်ဘာဖြစ်နေသော်လည်း အများက ရာဘာဟုသာ ခေါ်ကြပါသည်။)

စာရေးသူ ယခုပြုစုနေသည့် မြန်မာ့ကျွန်းစာအုပ်အတွက် သမိုင်းအထောက်အထားများ ရှာဖွေခဲ့ရာတွင် “လွှတ်တော်ပုဂံပိုက် အမှတ်အသားအတိုကောက် မှတ်ပုံ-

ဒုတိယတွဲ” စာအုပ်၊ စာမျက်နှာ ၂၄၆ ၌- ခရစ်နှစ် ၁၈၇၃ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ ၆ ရက်နေ့-အင်္ဂလိပ်အရေးပိုင်က ကင်းဝန်မင်းကြီးထံပေးစာတွင် “ဗန်းမော်မြို့၊ မိုးကောင်းမြို့များသို့ ကြက်ပေါင်စေးပင်များ ကြည့်ရှုသွားလာလိုသူ အင်္ဂလိပ်သစ်တောဝန်ကို မြို့ရှင်၊ ရွာရှင်တို့က တားဆီးနှောက်ယှက်မရှိ ကြီးကြပ်လိုက်ပါအောင် ဆင့်ဆိုပါမည့်” အကြောင်းအရာဟု ဖော်ပြထားသည်ကို အမှတ်မထင် တွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။

မြန်မာမင်းများလက်ထက်က ကြက်ပေါင်စေးရှိခဲ့သည်ကို စိတ်ဝင်စားသဖြင့် ဆက်လက်ဖတ်ရှုကြည့်ရာ- စာမျက်နှာ ၃၅၅ ၌ - ၁၈၇၄ ဒီဇင်ဘာလက စုရတီလူမျိုး အာစီကာစဥ်နာနာ၏ ဝန်ခံချက်-ဗန်းမော်၊ မိုးကောင်းနယ်များတွင် ဝယ်ယူမိ ကြက်ပေါင်စေးချိန် ၁,၂၀၀ ပြင်ထပ်မံ ဝယ်ယူလျှင် ကြက်ပေါင်စေးကို သိမ်းယူ၍ ရာဇဝတ်အပြစ်စီရင်ရာခံပါမည့် အကြောင်းအရာနှင့် ထိုလမှာပင် တရုတ်ကုန်သည် ငစိန်ခို၊ ငစက်အင်းတို့ ဝန်ခံချက်လျှောက်ရာပါ ဝယ်ယူမိကြက်ပေါင်စေးချိန် ၁၅,၂၅၈၊ ပေးပြီးကုန်ဖိုးသင့် ၄၂,၃၄၀ ကျပ်က ဝယ်ယူမိသမျှများပြင် ထပ်မံ ဝယ်ယူလျှင် ကြက်ပေါင်စေးကို သိမ်းယူ၍ ရာဇဝတ်အပြစ်စီရင်ရာခံပါမည့် အကြောင်းအရာ-တွေ့ရှိရပါသည်။ (ဖော်ပြပါ အထောက်အထားအရ-ကြက်ပေါင်စေး တစ်ပိဿာလျှင် ၂ ဒသမ ၇၇ ကျပ်/ ၂ ကျပ် ၁၂ ပဲခန့်ရှိကြောင်းသိရှိနိုင်ပါသည်။ ကျွန်းသစ်လုံး တစ်လုံးလျှင် ၅၀ ကျပ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ဈေးကောင်းသည်ဟုဆို နိုင်ပါသည်။)

ထိုခေတ်က ကြက်ပေါင်စေးကို သစ်တောထဲမှရရှိသည်ဆိုခြင်းကို ပို၍ စိတ်ဝင်စားလာသဖြင့် အသေးစိတ်ရှာဖွေကြည့်ခဲ့ရာ- ၁၈၇၆ ခု၊ ဇူလိုင် ၉ ရက်နေ့က

မဂိုလူမျိုး အပွဒူမာမတ်၏ ကိုယ်စားလှယ် ဟာစံနာလီ၏ ခံဝန်ချက်-**PDF Compressor Free Version** တော်မထုတ်မီ ကုန်နှင့်လဲလှယ်ဝယ်ယူမိ ကြက်ပေါင်စေး ချိန် ၃.၅၀၀ကိုသာ အကောက်တော်ဆောင်၍ ထုတ်ယူပါမည်။ ထပ်မံလဲလှယ်ဝယ်ယူခြင်း ပိုမိုထုတ်ယူတွေ့မိလျှင် ကုန်ကိုသိမ်းယူ၊ လူကို ထောင်အကျဉ်းထား ရာဇဝတ်ဒဏ် ခံပါမည့်အကြောင်း-ဟုတွေ့ရှိရသည့်ပြင် အခြားအထောက်အထားများကိုလည်း တွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ (အထက်ပါစာအုပ်၊ စာ - ၄၄၆)

ကြက်ပေါင်စေးနှင့် ပတ်သက်သည့် အထောက်အထားတစ်ခုကို မြန်မာ့ကျွန်းရတနာစာအုပ်(စာ- ၁၂၈) တွင်လည်း-“သက္ကရာဇ် ၁၂၄၃ ခုနှစ် (ခရစ်နှစ် ၁၈၇၃) တွင် မင်းတုန်းတောင်စဉ် (၇) ခရိုင်နယ်မြေအတွင်း ပေါက်ရောက်ထွက်ရှိသည့် ကြက်ပေါင်စေးများကို တစ်နှစ်လျှင် အခွန်တော်ငွေ (၁၂၀၀)နှင့် တရုတ်ငွေပုံနှိပ် လုပ်ကိုင်သည်။ ယခုအခါ ထိုအရပ်ဒေသ၌ ကြက်ပေါင်စေးပင်များ တွေ့မြင်ရန်ခက်ခဲလှပါသည်။ ကြက်ပေါင်စေးလုပ်ငန်းများမရှိတော့ပါ” ဟူ၍ဖော်ပြထားပါသည်။

အင်္ဂလိပ်အရေးပိုင် သွားရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည့် အထက်ဖော်ပြပါ ကြက်ပေါင်စေးပင်သည် သစ်တောထဲတွင်သဘာဝပေါက်နေသည့် သစ်ပင်သာဖြစ်ပါသည်။ သစ်တောထဲတွင်ပေါက်နေသည့် သစ်ပင်ဆိုပါက မည်သည့် သစ်ပင်ဖြစ်နိုင်သည် ဆိုသည်မှာ စဉ်းစားစရာဖြစ်လာပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စာရေးသူတို့ ငယ်စဉ်က လူအများက ကြက်ပေါင်စေးဟု ခေါ်ဝေါ်ခဲ့သည့် အစေးကို ရော်ဘာပင်- (Rubber tree)မှ ရရှိကြောင်း ကုန်သွယ်ရာတွင် ရော်ဘာစေးဟုခေါ်ကြောင်းကို-သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများအကြောင်း လေ့လာသည့်အခါတွင်သိရှိခဲ့ပါသည်။

မြန်မာစာအဖွဲ့ဦးစီးဌာနက ၂၀၀၈ ဩဂုတ်လတွင် ထုတ်ဝေခဲ့သော မြန်မာအဘိဓာန်စာအုပ်၌လည်း- ကြက်ပေါင်စေးကို ရော်ဘာပင်မှထွက်သော အစေး၊ ကြက်ပေါင်ကို ကြက်ပေါင်သဏ္ဍာန်ရှိသော၊ ချဉ်ဖြိုးဖြိုးအရသာရှိသော အသီးသီးသည့် နွယ်ပင်၊ ရော်ဘာကို များစွာအသုံးဝင်သော အစေးထွက်သည့် အပင်တစ်မျိုး၊ ကြက်ပေါင်ပင်၊ လိပ်၊ rubber ဟုဖော်ပြထားပါသည်။ (ကြက်ပေါင်သီးသည် ချဉ်ဖန်အရသာရှိပြီး အောက်ပြည်တွင် ချဉ်ရည်ဟင်းချက်ရာတွင် ပြုတ်ပြီး ထည့်သကဲ့သို့ ပြုတ်ပြီး ငါးပိရည်ဖြင့် ဖျော်စားကြပါသည်။)

ရော်ဘာပင်နှင့် ပတ်သက်၍ လေ့လာကြည့်ခဲ့ရာ- မြန်မာပြည်တွင် ရော်ဘာပင်(rubber tree - *Hevea brasiliensis Muell.*)များကို ၁၈၇၆ ခုနှစ်က စိုက်ခင်းများ

အဖြစ် စတင်တည်ထောင်လာခဲ့ကြကြောင်း သိဟိုဠ်မှ ပျိုးပင် ၅၀ ဖြင့် စတင်စမ်းသပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း မှတ်သားရပါသည်။ တနင်္သာရီတိုင်းနှင့် မွန်ပြည်နယ်တို့တွင် အများအပြား စိုက်ပျိုးခဲ့ကြသည်။ လှိုင်၊ ၁၀ မိုင်၊ ထောက်ကြံ့စသည့် ရန်ကုန်မြို့ ဆင်ခြေဖုံးများတွင်လည်း ရော်ဘာစိုက်ခင်းများ ရှိခဲ့သည်။ မြန်မာပြည်တွင် ရော်ဘာပင်ကို သစ်ပင်အဖြစ် မသတ်မှတ်ဘဲ နှစ်ရှည်ပင်အဖြစ် သတ်မှတ်ကာ ရော်ဘာစိုက်ခင်းများကို စိုက်ပျိုးရေးဌာန လက်အောက်တွင် ထားရှိသည်။ (နောင်တွင် မူလအခေါ် ကြက်ပေါင်စေးအစား ရော်ဘာစေးဟု ခေါ်ဝေါ်လာခဲ့ကြသည်။)

မြန်မာဘုရင်များ လက်ထက်က ဗန်းမော်၊ မိုးကောင်း...ဘက်တွင် ကြက်ပေါင်စေးထွက်ရှိကြောင်း ဖတ်ရှုရသည့်အခါ၌ အိမ်များတွင် indoorplant အဖြစ် အလှစိုက်ထားပြီး ရော်ဘာပင်ဟု အချို့ကခေါ်နေသည့် အပင်သည် ရော်ဘာပင်မဟုတ်ကြောင်း၊ ညောင်ကြက်ပေါင်ပင်ဖြစ်ကြောင်း၊ ယင်းအပင်မှထွက်သည့်အစေးကို ငှက်ထောင်ရာတွင်(ငှက်များကိုဖမ်းဆီးရာတွင်) အသုံးပြုကြကြောင်းကို ရေဆင်း၊ FRI တွင်နေခဲ့စဉ်က မြစ်ကြီးနားသားဖြစ်သူ နောင်တော်ကြီး ဦးစိုးတင့်(သစ်တောတက္ကသိုလ်ပါချုပ်၊ စီမံစာရင်းအင်းညွှန်ချုပ်-B.Sc.Forestry-၁၉၆၂ Batch) က အစ်ကိုကြီး ဦးစီဒူး (သစ်တောတက္ကသိုလ်ပါချုပ်၊ B.Sc. Forestry-၁၉၆၀ Batch)၏အိမ်တွင် စိုက်ထားသော အရွက်ဖားဖားနှင့် အပင်တစ်ပင်ကိုပြသရင်း စာရေးသူအား ရှင်းပြပေးခဲ့သည်ကို ချက်ခြင်းပြန်၍ သတိရမိခဲ့ပါသည်။

ဖော်ပြပါ အချက်နှစ်ချက်အရ ရှေးခေတ်က သစ်တောတွင်းမှ ထုတ်ယူခဲ့သောကြက်ပေါင်စေးသည် ရော်ဘာပင်များမှရရှိခဲ့ခြင်း မဟုတ်သည်မှာ သေချာကာ ညောင်ကြက်ပေါင်ပင်မှရရှိခြင်းမှာ ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရာရှိပါသည်။ ဖြစ်ဖို့များသော်လည်း ခိုင်လုံသည့်အထောက်အထား မပြနိုင်သဖြင့် သေချာပေါက် မပြောရဲသေးပါ။

ကံကောင်းထောက်မစွာပင် မြန်မာ့သစ်တောသမိုင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် အထောက်အထားများ ရရှိရေးအတွက်စီနီယာ B.For. ကြီးတစ်ဦးထံမှ ခေတ္တငှားရမ်းခဲ့သော “ The Burmese Forester, Service Centenary Issue, Vol. VI, No. 1.” စာစောင်၊ “Editorial Notes and Miscellanea” အခန်းနှင့် မြန်မာပြည် သစ်တောကြေးမုံ၊ ဌာန၏ နှစ်တစ်ရာပြည့် အထူးစာစောင်၊ “မှတ်စုနှင့် အထွေထွေ” အခန်းတွင် ညောင်ကြက်ပေါင်နှင့်ပတ်သက်သည့်အထောက်အထားတစ်ခုကိုမမျှော်လင့်ဘဲတွေ့ရှိလိုက်ရပါသည်။

အင်္ဂလိပ်သစ်တောဝန် Mr.M.G.W.Strettel က

-၁၈၇၃ ခုနှစ်က ညောင်ကြက်ပေါင်ပင် ရှာဖွေပုံနှင့်ပတ်သက်သည့် အတွေ့အကြုံများကို ပြန်လည်ရေးသားကာ ၁၈၇၆ ခုနှစ်က ထုတ်ဝေခဲ့သည့် စာအုပ်ပါအကြောင်းအရာ အကျဉ်းချုပ်ကို အယ်ဒီတာက အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ “The Ficus elasctica in Burma Proper” or “A narrative of my journey in search of it” by Mr. M. G. W. Strettell, D. C. Forests British Burma-1876. The journey narrated in the book was undertaken in 1873 when the use of caoutchouc - a term generally applied to the inspissated milk of all gum-elastic yielding plants - was expanding and the entire requirement of the United Kingdom had still to be imported from Brazil - the home of Hevea braziliensis - the Parra-rubber tree. With rapidly increasing demand, attempt had to be made to develop production from alternative sources hence the search for Nyaung Kyetpaung (*Ficus elastica Roxb*), one of the important indigenous species found to yield gum almost identical with the South American Caoutchouc the discovery having been made in Assam by Dr. Roxburg as far back in 1809”

“Apart from its interesting account of Ficus elastica's habits of growth and the process followed by the Kakhyens (Kachins) in the preparation of Caoutchouc, the book provides fascinating reading with its description of as seen by a British Burma Forester. «Coutchouc - an elastic material obtained from the late_ sap of trees (especially trees of the genera Hevea and Ficus) that can be vulcanized and finished into a variety of finished productsps”.

သစ်တောကြေးမုံစာစောင်တွင်ပါရှိသည့် မြန်မာပြန်ဆိုချက်မှာ-“မြန်မာပြည်ရှိ ညောင်ကြက်ပေါင် (*The Ficus elastica*) သို့မဟုတ် ၁၈၇၆ ခုနှစ်၊ ဗြိတိသျှလက်ထက် သစ်တောဝန်ရေး ကျွန်ုပ်၏ ညောင်ကြက်ပေါင်ရှာဖွေရာတွင် လမ်းခရီးအတ္ထုပ္ပတ္တိ။... ကြက်ပေါင်စေးဟုခေါ်သောပြစ်ခဲ၍ ကျုံ့စေတတ်သော သစ်စေးများကို ပိုမိုအသုံးပြုလာသဖြင့် ယူနိုက်တက်ကင်းဒမ်းနိုင်ငံမှလိုအပ်သမျှကို *Hevea braziliensis* ခေါ် **Para-rubber** ပေါက်ရောက်ရာ ဘရာဇီးပြည်မှ တင်သွင်းနေရဆဲအချိန်ဖြစ်သော ၁၈၇၃ ခုနှစ်တွင် စာအုပ်ပါခရီး စတင်ခဲ့ပါသည်။ တိုးတက်များပြားစွာ အလိုရှိခြင်း၏ လျှင်မြန်သောအဟုန်ကြောင့် အခြားသောနည်းများဖြင့် ကြက်ပေါင်စေးကို ဖြစ်ထွန်းစေရန် လို

အပ်သည့်အတိုင်း ကြိုးစားရာ၊ မြန်မာပြည်တွင် ပေါက်ရောက်သော ညောင်ကြက်ပေါင်မျိုး (*Ficus elastica Roxb.*)မှ တောင်အမေရိကတိုက် ကြက်ပေါင်စေးနှင့်ထပ်တူထပ်မျှလောက်ဖြစ်သော အစေးကိုရရှိနိုင်ကြောင်း လွန်ခဲ့သည့် ၁၈၀၉ ခုနှစ်ကပင် Dr. Roxborg ဆိုသူက အာသံပြည်၌ စမ်းသပ်တွေ့ရှိခဲ့ပြီး ၎င်းရေးသားခဲ့သော စာအုပ်တွင် -စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသော ညောင်ကြက်ပေါင် (*Ficus elastica*)၏ ပေါက်ရောက်ပုံ၊ ကြီးထွားလာပုံ အကြောင်းအရာများနှင့် ၎င်းကြက်ပေါင်စေးဖြစ်လာအောင် ကျင့်လှူမျိုးများက မည်သို့မည်ပုံ ပြုလုပ်ကြသည်ကို ဖော်ပြထားပါသည်။”

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော အင်္ဂလိပ်အရေးပိုင်၏ စာတွင်ပါရှိသော ကြက်ပေါင်စေးပင်များကို သွားရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည့် အင်္ဂလိပ်သစ်တောဝန်သည် ယခုစာအုပ်ကို ရေးသားခဲ့သော အင်္ဂလိပ်သစ်တောဝန် Mr. Strettell ပင် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သွားရောက်လေ့လာခဲ့သော ဖြစ်ရပ်နှစ်ခုသည် တစ်ချိန်တည်း (၁၈၇၃ ခုနှစ်) ကျနေခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ရှေးခေတ်အခါက သစ်တောများမှ ထုတ်ယူရောင်းချခဲ့သော ကြက်ပေါင်စေးသည် ညောင်ကြက်ပေါင်ပင် (*Ficus elastica Roxb*)မှရရှိသည့် အစေးဖြစ်သည်ဟု ကောက်ချက်ချပါက မှားမည်မဟုတ်ပါ။ ညောင်ကြက်ပေါင်ပင်မှရရှိသည့် အစေးဖြစ်ခြင်းကြောင့်သာ ကြက်ပေါင်စေးဟု ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်ပါမည်။ နောင်အခါ ရော်ဘာစိုက်ခင်းများ ပေါ်လာသည့်အခါ ရော်ဘာစေးသည် ကြက်ပေါင်စေးနှင့်တူပြီး အသုံးချမှုလည်းတူနေသဖြင့် ကြက်ပေါင်စေးဟု ခေါ်ဆိုခဲ့ကြရာမှ ဝေါဟာရနှစ်ခုရောထွေးသွားခြင်းဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် ရော်ဘာစိုက်ခင်းများ များပြားလာခြင်းနှင့်အတူ ရော်ဘာစေးများလည်း ပေါများလာသဖြင့် သစ်တောမှရရှိသည့် ကြက်ပေါင်စေးကို အသုံးပြုမှု အလွန်နည်းသွားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါမည်။ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကြက်ပေါင်စေးပင်များ ရှားပါးသွားခြင်းသည် အဓိကကျပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကြက်ပေါင်စေးကို ညောင်ကြက်ပေါင်ပင်မှ ရရှိသည်ကို မသိရှိကြတော့ခြင်းဖြစ်ပါမည်။ ဤအကြောင်းများသည် ကြက်ပေါင်စေး (သို့မဟုတ်) ရော်ဘာစေးကို ရော်ဘာပင်မှရရှိသည်ဟု ထင်မှတ်မှားခဲ့ကြခြင်း၏ အကြောင်းရင်း ဖြစ်ပါသည်။

အချုပ်အားဖြင့် ဆိုသော် ကြက်ပေါင်စေးကို ညောင်ကြက်ပေါင်ပင် (*Ficus elastica*) မှရရှိပြီး ရော်ဘာစေးကို ရော်ဘာပင် (*Hevea braziliensis*)မှ ရရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ကိုးကားသောအထောက်အထားများ

- **PDF Compressor Free Version** ကိုမှတ်ပုံ (ပထမတွဲနှင့် ဒုတိယတွဲ၊ နှစ်တွဲပေါင်းချုပ်)၊ ဒုတိယအကြိမ်၊ ၂၀၁၁၊ ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်၊ စာမျက်နှာ ၆၅၃ မျက်နှာ။
- မြန်မာ့ကျွန်းရတနာ-Myanmar Great Grand Teak၊ ဘချစ်သစ်မင်း၊ မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်း၊ ပထမအကြိမ်၊ ဇန္နဝါရီလ၊ ၂၀၀၇ ခုနှစ်၊ စာမျက်နှာပေါင်း ၅၆၀။
- မြန်မာပြည်သစ်တောကြေးမုံ၊ The Burmese Forester၊ ဌာန၏ နှစ်တစ်ရာပြည့်အထူးစာစောင်၊ Service Centenary Issue၊ အတွဲ ၆၊ အမှတ် ၁၊ ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ။
- အင်္ဂလိပ် - မြန်မာအဘိဓာန်၊ English - Myanmar Dictionary၊ မြန်မာစာအဖွဲ့ဦးစီးဌာန၊ ဆဌမအကြိမ်၊ ၂၀၀၇ ခုနှစ်၊ စာမျက်နှာ ၁,၆၂၁ မျက်နှာ။
- မြန်မာအဘိဓာန်၊ ဒုတိယအကြိမ်၊ ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ၊ မြန်မာစာအဖွဲ့ဦးစီးဌာန၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ စာမျက်နှာ-၄၅၁ မျက်နှာ။

Indoor Plant အပြစ်မြင်ထွေရသည့် ညောင်ကြက်ပေါင်ပင်

ကြက်ပေါင်ခေးထွက်သည့် ညောင်ကြက်ပေါင်ပင်

စိုက်ခင်းတည်ထောင်ရန်ပျိုးထားသော ရော်ဘာခေးထွက်သည့် ရော်ဘာပျိုးပင်များ

ရော်ဘာစိုက်ခင်းတစ်ခုမှ ရော်ဘာခေးထုတ်ယူနေပုံ

နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများ၏ အဂတိတရားလိုက်စားမှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ

World Bank Group

"The abuse of public office for private gains"

“ပုဂ္ဂလိကအကျိုးစီးပွားအလို့ငှာ အများပြည်သူဆိုင်ရာရုံးဌာနကို အလွဲသုံးစားပြုခြင်း”

Transparency International

"The abuse of entrusted power for private gains "

“ပုဂ္ဂလိက အကျိုးစီးပွားအလို့ငှာ ယုံကြည်အပ်နှံထားသော လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို အလွဲသုံးစားပြုခြင်း”

Organisation for Economic Co-operation and Development

"The abuse of public or private office for personal gain"

အများပြည်သူဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိကဆိုင်ရာဌာနအား ကိုယ်ကျိုးစီးပွားအတွက် အလွဲသုံးစားပြုခြင်း

PDF Compressor Free Version

ဦးစိန်သက်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး (ငြိမ်း)

မြန်မာနိုင်ငံသစ်တောအသင်း (Myanmar Forest Association - MFA)နှင့် ပတ်သက်၍ ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၅)ရက်(ပုဒ္ဂဟူးနေ့) ၁၄:၀၀ နာရီတွင် ဂေဟစနစ်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ပြည်သူ့အစုအဖွဲ့ဖွံ့ဖြိုးရေးအသင်းရုံးခန်း၌ ကျင်းပပြုလုပ်သော အစည်းအဝေးတွင် ဒေါက်တာဦးကျော်တင့်မှနှုတ်ဆက်စကားပြောကြားပြီး အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်းမှာ သစ်တောဝန်ထမ်းများ အသင်းဖွဲ့စည်းရေးအတွက်ဖြစ်ပါကြောင်း လုပ်ငန်းများ စတင်ဆောင်ရွက်ရန်ကြားဖြတ်လုပ်ငန်း ကော်မတီစတင်ဖွဲ့စည်းပြီး ယခုဆွေးနွေးချက်၊ အကြံပြုချက်များဖြင့် လုပ်သင့်သော လုပ်ငန်းဆက်လက်ဆောင်ရွက်ကြရန်ဖြစ်ပါကြောင်း စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများသတ်မှတ်ရေး၊ အငြိမ်းစားဝန်ထမ်းများမှာသာမက လက်ရှိတာဝန်ထမ်းဆောင်နေသော ဝန်ထမ်းများပါဝင်ရေး စုပေါင်းဆွေးနွေးအကြံပေးရန် ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

အငြိမ်းစားညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးတင်လှမှအချို့ဝန်ကြီးဌာနများ ဖွဲ့စည်းလုပ်ကိုင်နေကြပါကြောင်း အဓိကအားဖြင့် လူမှုရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးတို့ အားပေးကူညီရန်လူမှုရေးအသင်းများ ဖြစ်ပါကြောင်း လုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်နေသူများ ပါဝင်အောင် ဖွဲ့စည်းသင့်ပါကြောင်း၊ ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာနတို့မှ နမူနာများယူလာခဲ့ပါကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ အငြိမ်းစားဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးသန်းနွယ်မှ အသင်းအမည်ရွေးချယ်ရန်နှင့် ယာယီဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်နိုင်မည့်အသင်းရုံး နေရာရွေးချယ်ရန် ပြောကြားပါသည်။ အငြိမ်းစားညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးစိုးဝင်းလှိုင်မှ အသင်းဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လွန်ခဲ့သော(၁)နှစ်ခန့်က

စတင်ကြံစည်ခဲ့ပြီး အသင်းအမည်မှာ အသင်းရည်ရွယ်ချက်အပေါ် အခြေခံသင့်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ အငြိမ်းစားဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးတင်လှမှ ရည်ရွယ်ချက်မှာတူညီကြပါကြောင်း၊ ဌာနနှင့်ပတ်သက်ပြီး အကြံပြုလိုပါက ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အငြိမ်းစားများသာမက လက်ရှိဝန်ထမ်းများ ပါဝင်နိုင်အောင် ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်းပြောကြားပါသည်။ အငြိမ်းစား သစ်တောတက္ကသိုလ်ပါမောက္ခချုပ် ဦးခင်မောင်စော်မှ စတင်ဆောင်ရွက်ချိန်တွင် မိသားစုအသင်း၊ လူမှုရေးအသင်းလောက်သာ လုပ်နိုင်မည်ထင်ပါကြောင်း၊ သစ်တောဌာနသို့ အကြံပြုရန် နောင်တစ်ချိန်ဖြစ်လာနိုင်ပါကြောင်း လူမှုရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးလုပ်ငန်းများ စတင်ဆောင်ရွက်ပြီး နောင်တွင် တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ရန်ဆွေးနွေးပါသည်။ ဦးထွန်းပေါ်ဦးမှ လူမှုရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးလုပ်ငန်းများ အခြေခံပြီး အသင်းတိုးတက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး စဉ်းစားဆောင်ရွက်ရန် ဌာနတွင်း တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသော ဝန်ထမ်းများသာမကလုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်နေသောသူများ ပါဝင်နိုင်အောင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆောင်ရွက်စေချင်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ဦးစိန်သက်မှလည်း လူမှုရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုတည်းသာမက အခြားလုပ်ငန်းများပါဆောင်ရွက်စေလိုကြောင်း တစ်တိုင်းပြည်လုံးလုံး ခြံပြီး ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဆောင်ရွက်စေချင်ကြောင်း ပထမဆုံးအချက်အလက်စုဆောင်း၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းရေးဆွဲပြီး ဦးဆောင်ကော်မတီဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ရန် ရေရှည်အတွက် မျှော်မှန်းဆောင်ရွက်ရန် ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။ ဦးတင်အေးမှ အသင်းမှတ်ပုံတင်ရေး အခက်အခဲမရှိပါကြောင်း အသင်းတွင်

ပညာရှင်များ ပါဝင်နေသောကြောင့် ရည်မှန်းချက်တွင် ထည့်သွင်းကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

PDF Compressor Free Version

ဦးကျော်တင့်မှ အသင်းရည်ရွယ်ချက်နှင့် တာဝန်များတွင် လောလောဆယ်မပါဝင်သောအချက်များဖြစ်သော်လည်း လိုအပ်ပါက နောက်ထပ် ထပ်မံထည့်သွင်းနိုင်ပါကြောင်း လုပ်နိုင်စွမ်းရှိသော လုပ်ငန်းများထည့်ထားရန်၊ အသင်းရည်ရွယ်ချက်နှင့် အသင်းအမည် လိုက်လျောညီထွေရှိရန် အသင်းဝင်စည်းကမ်းသတ်မှတ်ရေး၊ အသင်းရည်ရွယ်ချက်စသည်များကို ယခု အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူများ စုံညီသည့်အတွက် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆွေးနွေးပြီး အသင်းဖြစ်မြောက်ရေး လုပ်ငန်းကော်မတီဖွဲ့စည်းပြီး ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်ပြောကြားပါသည်။ အဓိကရန်ပုံငွေဖြစ်ကြောင်း၊ ရန်ပုံငွေရမည့်နည်းလမ်းများ ရှာဖွေအကောင်အထည်ဖော်ရန်လိုကြောင်း ဝင်ငွေရမှသာရပ်တည်နိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ပြောကြားပြီး-

- (၁) အသင်းအမည်ရွေးချယ်ခြင်း
- (၂) အသင်းဖြစ်မြောက်ရေးလုပ်ငန်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခြင်း
- (၃) အသင်းရည်ရွယ်ချက်
- (၄) အသင်းဝင်ဖြစ်ခြင်းများ

သတ်မှတ်ပေးပြီး အသင်းဖြစ်မြောက်ရေး ကော်မတီမှ အသင်းဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်းပြုစုပြီး မူကြမ်းကို ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာ (၃၁)ရက်နေ့ နောက်ဆုံးထားတင်ပြရန်ဆုံးဖြတ်ပါသည်။ အစည်းအဝေးကို ၁၆:၃၀ နာရီတွင် ရုပ်သိမ်းခဲ့ပါသည်။

အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူများစာရင်းတွင်

- ၁။ ဦးတင်လှ (၁၉၅၇)
- ၂။ ဦးသန်းနွယ် (၁၉၆၁)
- ၃။ ဦးကျော်တင့် (၁၉၆၃)
- ၄။ ဦးစိန်သက် (၁၉၆၅)
- ၅။ ဦးအောင်ကြိုင်
- ၆။ ဦးစိုးဝင်းလှိုင် (၁၉၆၉)
- ၇။ ဦးတင်လတ် (၁၉၆၉)
- ၈။ ဦးဇော်ဝင်း (၁၉၇၀)
- ၉။ ဦးခင်မောင်ဇော် (၁၉၇၄)
- ၁၀။ ဦးသန်းမြင့် (WCS)
- ၁၁။ ဦးတင်အေး (၁၉၇၄)
- ၁၂။ ဦးထွန်းပေါ်ဦး (၁၉၇၅)
- ၁၃။ ဦးမြမင်း
- ၁၄။ ဦးကြည်စိုး(၁၉၇၅)-ပါဝင်ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

အသင်းဖြစ်မြောက်ရေးလုပ်ငန်းအဖွဲ့အနေဖြင့်

- ၁။ ဦးစိုးဝင်းလှိုင် - အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်
- ၂။ ဦးစိန်သက် - အဖွဲ့ဝင်
- ၃။ ဦးတင်လတ် - အဖွဲ့ဝင်
- ၄။ ဦးတင်အေး - အဖွဲ့ဝင်
- ၅။ ဦးထွန်းပေါ်ဦး - အဖွဲ့ဝင်
- ၆။ ဦးခင်မောင်ဦး - အဖွဲ့ဝင်
- ၇။ ဦးခင်မောင်ဇော် - အတွင်းရေးမှူး
- ၈။ ဦးသီရိတင် - တွဲဘက်အတွင်း

ရေးမှူးတို့အား တာဝန်ပေးအပ်ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

အသင်းဖွဲ့စည်းရန် မူလရည်ရွယ်ချက်များမှာ

- ၁။ အသင်းသားမိသားစုများအချင်းချင်း အပြန်အလှန်ကူညီရန်
- ၂။ ပညာရေး၊ လူမှုရေး၊ သာရေးနာရေး၊ ဘာသာရေးကိစ္စ ကူညီရန်
- ၃။ သစ်တောနှင့် သဘာဝဝန်းကျင်လုပ်ငန်းနှင့်ပညာရပ်ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတွင် ပါဝင်ကူညီဆောင်ရွက်ရန်
- ၄။ ပြည်တွင်းပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆက်သွယ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်နှင့်
- ၅။ အသင်း(ဖွံ့ဖြိုးရေး/ရပ်တည်ရေး)ရန်ပုံငွေရရှိနိုင်ရေးအတွက် အထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန်တို့ဖြစ်ပါသည်။

အသင်း၏ရည်ရွယ်ချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည် -

- (က) အသင်းသားမိသားစုများအချင်းချင်း စည်းလုံးညီညွတ်ခင်မင်ရင်းနှီးမှုကိုတိုးတက်ဖြစ်ပေါ်စေရန်။
- (ခ) အသင်းသားများနှင့် ယင်းတို့၏မိသားစုများ၏ လူမှုရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် သာရေးနာရေးကိစ္စရပ်များတွင် ပူးပေါင်းကူညီဆောင်ရွက်ရန်။
- (ဂ) သစ်တောနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ငန်းများနှင့် ယင်းနှင့်ဆက်စပ်သောပညာရပ်ဆိုင်ရာပြန့်ပွားရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ကိစ္စရပ်များတွင် ကူညီဆောင်ရွက်ရန်။
- (ဃ) ပြည်တွင်းပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆက်သွယ်ပူးပေါင်း၍ သစ်တောနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန်။

အသင်းသားအဖြစ်ပါဝင်နိုင်ခွင့်နှင့် အသင်းဝင်ဖြစ်ခြင်းတွင်-

- (က) ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာန (ယခင်သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာန)

လက်အောက်ရှိဦးစီးဌာနများတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်သူများအား

PDF Compressor Free Version

- (ခ) သစ်တောပညာသင်ကြားနေသော ကျောင်းသားကျောင်းသူများ။
 - (ဂ) နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းမဟုတ်သော သိပ္ပံ(သစ်တော)ဘွဲ့ရသူများနှင့်
 - (ဃ) သစ်တောနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နေသော ဆက်စပ်ပညာရှင်များ။
- နိုင်ငံတော်က ထုတ်ပြန်ထားရှိသော ဥပဒေအရ မတရားအသင်းအဖြစ် ကြေညာခြင်းခံရသည့် အသင်းအဖွဲ့မှ အသင်းသားများ၊ နိုင်ငံတော်အား လက်နက်ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်နေသည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခု၏ အဖွဲ့ဝင်များ၊ လက်ရှိသာသနာ့နွယ်ဝင်ပုဂ္ဂိုလ်များ လျှောက်ထားခွင့်မရှိစေရ-ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။

အသင်းသားအမျိုးအစားများအနေဖြင့်တွင်မူ-

- (က) ဂုဏ်ထူးဆောင်အသင်းသား (Honorary Member)
အသင်း၏သင်းဖွဲ့စည်းမျဉ်းများနှင့်အညီ အသင်း၏လုပ်ငန်းရပ်များတွင် စေတနာထက်သန်စွာ ကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်းအတွက် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့်အသင်းဝင်ကြေးပေးဆောင်ရန်မလိုသောအသင်းသားများ။
 - (ခ) ရာသက်ပန်အသင်းသား (Life Member)
ဤအသင်းကြီး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ရာသက်ပန်အသင်းဝင်ကြေးပေး၍ ပံ့ပိုးပေးပေါင်းဆောင်ရွက်သူများ။
 - (ဂ) အသင်းသား (Member)
ဤအသင်း၏ သင်းဖွဲ့စည်းမျဉ်းများနှင့်အညီ ကျောင်းသားအသင်းသားအဖြစ်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က စီစစ်၍အသိအမှတ်ပြုခံရသည့် သစ်တောပညာသင်ယူနေသော ကျောင်းသားကျောင်းသူများ။
 - (ဃ) ကျောင်းသားအသင်းသား (Student Member)
ဤအသင်း၏ သင်းဖွဲ့စည်းမျဉ်းများနှင့်အညီ ကျောင်းသားအသင်းသားအဖြစ် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က စီစစ်၍ အသိအမှတ်ပြုခံရသည့် သစ်တောပညာသင်ယူနေသော ကျောင်းသားကျောင်းသူများ။
- (ကျောင်းပြီးပါက ကျောင်းသားအသင်းသားအဖြစ်မှ အလိုအလျောက်ရပ်စဲမည်။ အသင်းသားအဖြစ် လျှောက်ထားလာပါက အသင်းဝင်ကြေးကင်းလွတ်ခံစားခွင့်ပြု၍ အသင်းသားအဖြစ်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က အတည်ပြုသတ်မှတ်မည်။)ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။

အသင်းသားများ၏တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များတွင် - အသင်းသားများ၏တာဝန်အနေဖြင့်-

- (က) မြန်မာနိုင်ငံသစ်တောအသင်း၏ သင်းဖွဲ့စည်းမျဉ်းများကိုလိုက်နာရန်။
- (ခ) အသင်းကသတ်မှတ်ထားရှိသော အသင်းဝင်ကြေးနှင့် နှစ်စဉ်ကြေးများပုံမှန်ပေးသွင်းရန်။
- (ဂ) လူမှုရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် သာရေးနာရေးကိစ္စရပ်များတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်။
- (ဃ) အသင်း၏ဂုဏ်သိက္ခာကိုထိပါးစေမည့် အပြုအမူအပြောအဆို၊ အရေးအသားများကို ရှောင်ကြဉ်ရန်။
- (င) နေရပ်လိပ်စာပြောင်းလဲသည့်အခါတိုင်း ဆက်သွယ်ရန်လိပ်စာကိုအသင်းသို့အကြောင်းကြားရန်။
- (စ) အသင်း၏သင်းလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးနှင့် အရေးပေါ်အစည်းအဝေးများတွင် တက်ရောက်ဆန္ဒမဲပေးရန်နှင့်အသင်းမှကျင်းပသော အခမ်းအနားများသို့တက်ရောက်အကြံပြုဆွေးနွေးရန်-ဟု ဖော်ပြထားပြီး။

အသင်းသားများ၏လုပ်ပိုင်ခွင့်များအနေဖြင့်-

- (က) အလုပ်အမှုဆောင်အဖြစ် ရွေးချယ်ခံပိုင်ခွင့်ရှိခြင်း။ (ကျောင်းသားအသင်းသားများသည် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်ရွေးချယ်ခံပိုင်ခွင့်မရှိစေရ။)
- (ခ) သင်းဖွဲ့စည်းမျဉ်းများအရ ဆန္ဒမဲပေးပြီး ဆုံးဖြတ်ရမည့် ကိစ္စရပ်များတွင် မဲဆန္ဒပေးပိုင်ခွင့်ရှိခြင်း။
- (ဂ) အသင်းမှဆောင်ရွက်သော လုပ်ငန်းကိစ္စရပ်များတွင် တာဝန်ပေးအပ်ပါက ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်ရှိခြင်း။
- (ဃ) အသင်းမှအခါအားလျော်စွာပေးအပ်သည့် ကူညီထောက်ပံ့မှုများကို ခံစားနိုင်ခွင့်ရှိခြင်းနှင့်
- (င) အသင်း၏လူမှုရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် သာရေးနာရေး ဆောင်ရွက်မှုများအပေါ် အပြုသဘောဖြင့် ဝေဖန်၊ အကြံပေးနိုင်ခြင်း စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

ယခင်လမှ အဆက် ➡

နှုတ်ဆက်ခဲ့ပြီ.... ချင်းပြည်နယ်

မင်းတပ်ခရိုင်မှာ နှစ်နှစ်လောက်တာဝန်ထမ်းဆောင်ပြီးတဲ့အခါ ဆရာ DG က ကျွန်တော့်ကိုတာဝန်ပေးချင်တယ်ဆိုပြီး ရန်ကုန်ရုံးချုပ်ကိုပြောင်းဖို့ အမိန့်ထွက်လာတော့ပြောင်းဖို့ပြင်ဆင်ရပါတယ်။ အလုပ်လွှဲမှတ်တမ်းလည်း သေချာပြုစုရပါတယ်။ မင်းတပ်ခရိုင်မှူး အသစ်ကတော့ ချင်းအမျိုးသား ၁၉၇၄ ခုဆင်း ဦးထန်ဆန်းပါ။ တစ်ရက်သားနံနက်ခင်းမှာ ကျွန်တော်ငါးနေတဲ့ အိမ်ရှေ့ကို ဝီလီဂျစ်ကလေးတစ်စီးဆိုက်လာတယ်။ ကားရှေ့ခန်းမှာ ဦးထန်ဆန်းကိုတွေ့ရတယ်။ နောက်ခန်းထဲမှာတော့ ပုလင်းတွေက 'ထိုးထိုးထောင်ထောင်' နဲ့ ဖရိုဖရဲလဲတဲ့ဟာကလဲ။ အစ်ကို ဦးထန်ဆန်းကတော့ တော်တော်လေးမှန်နေပုံရတယ်။ အစ်ကိုက တစ်ယောက်ထဲလာတာ။ သူ့ပစ္စည်းတွေ နေရာချထားပြီး အလုပ်လွှဲဖို့လုပ်ကြတယ်။ အလုပ်လွှဲမှတ်တမ်းကို တစ်မျက်နှာချင်းဖတ်ပြီး ကျွန်တော်ကရှင်းပြတာ။ အစ်ကိုက ဘာပြောတယ်ထင်လဲ ။

“ကိုအောင်ခင်....ခင်ဗျားကို ကျွန်တော်ယုံတယ်။ အသေးစိတ်ကို ရှင်းပြမနေနဲ့။ ဘယ်နေရာမှာ လက်မှတ်ထိုးရမလဲသာပြောတဲ့” ။

ဦးထန်ဆန်းကို အလုပ်လွှဲပြီးတဲ့အခါ ပခုက္ကူက မိတ်ဆွေတစ်ဦးရဲ့ တိုယိုတာပစ်ကပ်ကားကို အကူအညီတောင်းရပါတယ်။ ကျွန်တော်သုံးနေတဲ့ဌာနပိုင် လင်ခရူဇာပစ်ကပ် အစိမ်းရောင်ကားအိုကြီးကို ပြင်ဆင်ဖို့ ပခုက္ကူက ကားဝပ်ရှေ့မှာ အပ်ထားဆဲမို့ပါ။ မိတ်ဆွေရဲ့ ပစ်ကပ်ကား

ပေါ်ကို ကျွန်တော်တို့မိသားစု ပိုင်ဆိုင်တဲ့ သေတ္တာနှစ်လုံး၊ အိပ်ရာလိပ်လေးတွေ တိုလီမိုလီလေးတွေတင်ပြီး မင်းတပ်ကိုနှုတ်ဆက်ခဲ့ပါတယ်။

စထွက်တော့ နေ့လယ်ပိုင်းရောက်နေပြီလေ။ မင်းတပ်ကနေကျောက်ထုအထိက အဆင်းလမ်းပါပဲ။ ကျောက်ထုချောင်းကိုဖြတ်ပြီးတာနဲ့ တောင်တက် တောင်ဆင်းလေးတွေကြုံလာပြီ။

ပုံတောင်ပုံညာ ကျော်ကာ ဖြတ်ကာ

မထင်မှတ်ဘဲမိုးက သဲသဲမဲမဲ ရွာတယ်။ လမ်းတွေကဗွက်တွေဖြစ်ကုန်တယ်။ ကားနှစ်တဲ့ နေရာလည်းနှစ်တယ်။ လိုက်ပို့တဲ့တပည့်နှစ်ယောက်က ဆင်းပြီးတွန်းကြရတယ်။ ကျွန်တော်လည်းမနေနိုင်ဘူး။ ဆင်းတွန်းရတော့တာ။ မိုးရေ ရွှဲရွဲမှာ လူတွေက ကျွဲတွေကိုဖြစ်လို့၊ ပါလာတဲ့ သမီးကတော့ ကလေးဆိုတော့ နားမလည်ရှာဘူး။ ကျွန်တော်တို့ကိုကြည့်ပြီး လက်ခုပ်လက်ဝါးတီးပြီးတောင် အားပေးနေသေးတာ။ ဒီလိုနဲ့အမေရေယာဉ်နတ်နန်းရှိတဲ့ ကြောပေါ်ရောက်တော့ ကျွန်တော့်အမျိုးသမီးက ဆီမီးအမွှေးတိုင်တွေပူဇော်ပြီး မေတ္တာပို့၊ အမျှဝေဆုတောင်းပါတယ်။ ကျွန်တော် ဘာမှပြောစရာမလိုဘူး။ ပြောလည်း မပြောရဲပါဘူး။ ဒါက အမျိုးသမီးတွေရဲ့ ကျွမ်းကျင်ရာ လိမ္မာရာပဲလေ။ နတ်နန်းနဲ့ မျက်နှာချင်းဆိုင်မှာ အလှူခံရေပ်တစ်ခုရှိပါတယ်။ အဲဒီမှာလည်း အမျိုးသမီးက အလှူငွေလှူပါတယ်။ အလှူခံနေတဲ့ ဘုန်းကြီးက “နားပါဦး၊ မုန့်စားပါဦး” ဆိုတာ

တောင် မနားနိုင်ခဲ့ဘူး။ မုန့်ဖက်ထုပ်တွေထင်ပါရဲ့။ မတ်တပ်ရပ်ပြီးပဲ **PDF Compressor Free Version** ချော်နေတယ်။ ကားကိုလည်း ဖြည်းဖြည်းချင်းပဲ မောင်းခိုင်းရတယ်။ ဗွက်နစ်တဲ့အခါကျရင်ဆင်းပြီး တွန်းကြတာလည်း ခဏခဏပါပဲ။ ရည်မှန်းတာကတော့ 'ပေါက်' ရောက်အောင် မောင်းမယ်။ 'ပေါက်' သစ်တောရုံးမှာ ညအိပ်နားမယ်ပေါ့။

ဒါပေမဲ့ ရာသီဥတုအခြေအနေ၊ လမ်းအခြေအနေ တွေက ကျွန်တော်မမျှော်လင့်တာတွေဖြစ်နေတာ။ အလာတုန်းကနားခဲ့တဲ့ 'တပျင်း' မှာလည်း မနားတော့ဘူး။ ဖြည်းဖြည်းပဲ မောင်းလာလိုက်တာ 'ပေါက်' နဲ့ မလှမ်းမကမ်း ရောက်လာပြီ။ ဒီကြားထဲ သမီးက ဗိုက်ဆာတယ်ဆိုတော့ ပါလာတဲ့ မိသားစုတံဆိပ် ဘီစကစ်ပုံးကိုဖောက်ပြီး ကျွေးရတယ်။ တပည့်တွေလည်းကျွေး၊ ကိုယ်တွေလည်းစားပေါ့။ အဲဒီနေ့က အားလုံးညစာ ထမင်းမစားကြရဘူး။ နည်းနည်းလေးဆက်မောင်းလာလိုက်တာ လမ်းကိုကန့်လန့်ဖြတ် ရေစားပြီး ကားလုံးဝသွားလို့မရတဲ့ အခြေအနေနဲ့ ဆုံပါတော့တယ်။ ရေစားသွားတဲ့နေရာက သုံးပေလောက်ကျယ်ပြီး အနက်က ခါးစောင်းလောက်ရှိတယ်။ ရှောင်ပြီး မောင်းစရာနေရာလည်းမရှိဘူး။ မှောင်နေတော့ ဘာမှ သေသေချာချာ မမြင်ရဘူးလေ။ အနီးတဝိုက်မှာ တဲမရှိ။ ရွာမရှိ။ မိုးသားတွေကလည်းရှိတော့ မှောင်နဲ့မဲမဲ လမ်းပေါ်မှာ ကားကို ရပ်ထားလိုက်ရပါတယ်။

တပည့်တွေကို တော်တော်လေး လှမ်းလှမ်းအထိ လက်နှိပ်မီးအားကိုးနဲ့လေ့လာခိုင်းရတယ်။ ဒါပေမဲ့အကြောင်းမထူးဘူး။ နောက်ဆုံး ဒီညတော့ ဒီနေရာမှာပဲ အိပ်ရတော့မယ်လို့ စိတ်လျှော့လိုက်ရပါတယ်။ တပည့်နှစ်ယောက်ကို ကားသမားနဲ့အတူတူ နောက်ခန်းမှာ 'သတိ၊ ဝီရိယနဲ့ နီးနီးကြားကြား' နေကြဖို့ ပြောပြီးနားခိုင်းလိုက်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ လင်မယားနဲ့ သမီးလေးကတော့ ခေါင်းခန်းထဲမှာ။ ကားတံခါးလော့ချပြီးတော့ပေါ့။ ကျွန်တော်ရော၊ အမျိုးသမီးရော တတ်သမျှ၊ မှတ်သမျှ ဘုရားစာတွေရွတ်ကြနဲ့ တညလုံးငုတ်တုတ်ထိုင်၊ တထိတ်ထိတ်နဲ့ပေါ့။ စောစောပိုင်းက ခြင်္သေ့ကိုက်ပြီး ညဉ့်နက်တော့ ချမ်းစိမ့်လာတယ်။ မီးအုပ်ကလေးတွေနဲ့ ဖားရှာငါးရှာထွက်ကြတဲ့ လူတစ်ဦးစ နှစ်ဦးစတွေတယ်။ ဓားပြလည်းကြောက်ရတာမို့ ရွတ်လိုက်ရတဲ့သမ္မုဒ္ဒေ ဘယ်နှစ်ခေါက်မှန်းတောင် မသိတော့ပါဘူး။

ပေါက်မြို့ကို ရောက်ခဲ့ပြီ

မနက်မိုးလင်းတော့မှ အနီးဆုံးရွာကအကူအညီ သွားတောင်းကြတယ်။ အကျိုးအကြောင်းပြောပြတော့ ရွာက

လူတွေကတုံးတွေ၊ ပကာသားတွေသယ်လာပြီး ကားဖြတ်လို့ ရရုံလေး တံတားခင်းပေးကြတယ်။ သူတို့လုပ်ပေးတဲ့ တုံးတံတားပေါ်ကပဲ စွန့်စွန့်စားစားဖြတ်ပြီးမောင်းရတယ်။ ရွာသားများအား ကျေးဇူးတင်ကြောင်းပြောပြီး လက်ဖက်ရည်ဖိုးပေးတယ်။ မယူကြပါဘူး။ အရက်ဖိုး၊ ဘီယာဖိုးဆိုပြီး ပေးရင်တော့ ယူမလားမပြောတတ်ဘူးနော်။ ရွာတိုင်းမှာ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မရှိပေမဲ့ ရွာတိုင်းနီးပါးမှာ အရက် ဘီယာဆိုင်ရှိတတ်တဲ့ခေတ်ကို ရောက်နေတာကိုး။ အဲဒီနေရာကဆက်ပြီးမောင်းလာတာသိပ်မကြာဘူး။ ပေါက်မြို့ကို ရောက်သွားတယ်။ ပေါက်မြို့သစ်တောရုံးမှာနားကြတယ်။ ကမ်းပါးဖြူချောင်းက ရေတွေတော်တော်ကျနေလို့ ဘာကားမှ ဖြတ်လို့မရဘူးလို့သတင်းကြားရတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ပေါက်မြို့သစ်တောရုံးမှာ တစ်ပတ်လောက်စောင့်နေရတယ်။ ပေါက်သစ်တောရုံးက ဝန်ထမ်းတွေကလည်း ဖော်ဖော်ရွေရွေနဲ့ လိုလေသေးမရှိ ကူညီပေးကြပါတယ်။ ရုံးဝန်ထမ်းတွေတင်မကဘူး။ ကိုယ်နဲ့ဘာမှမဆိုင်တဲ့ အငြိမ်းစား တောအုပ်တစ်ယောက်က ထမင်းဖိတ်ကျွေးသေးတယ်။ သစ်တောဝန်ထမ်း အချင်းချင်း မိသားစုစိတ်ဓာတ်နဲ့ပါ။ ချောင်းရေကျလို့ ဒုက္ခရောက်နေတဲ့ ခရီးသွားဧည့်သည်တွေကို သနားဂရုဏာနဲ့ ပြုစုတာလည်း ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ သူ့အိမ်က ချောင်းလက်တက်လေးဘေးမှာ ပေတစ်ရာပတ်လည်လောက်ရှိတဲ့ခြံလေးနဲ့ သက်ငယ်မိုးပျဉ်ထောင်အိမ်လေးနဲ့ အေးချမ်းလှပါတယ်။ သီးပင်စားပင်ဟင်းသီးဟင်းရွက်တွေလည်းစိုက်ထားတယ်။ သူဧည့်ခံတဲ့ထမင်းတစ်နပ်ကအမှတ်ရစရာပါ။ ဗမာကြက်ကာလသားချက်နဲ့ ငါးဟင်းနဲ့ ခြံထွက်အသီးအရွက် လတ်လတ်ဆတ်ဆတ်ကြော်၊ တို့စရာတွေနဲ့ဆိုတော့ မြိန်မှမြိန် ပါပဲဗျာ။ ထမင်းစားပြီးတော့ ပင်ပေါ်မှည့် သင်္ဘောသီးချိုချိုလေး တည်းရပါသေးတယ်။ ကမ်းပါးဖြူချောင်းက ကားတွေဖြတ်လို့ရပြီဆိုမှ ကမ်းပါးဖြူချောင်းကျယ်ကြီးကို သဲသောင်ပြင်ပေါ်က 'ရင်တမမ' နဲ့ ဖြတ်ကြရပါတယ်။ တစ်ဖက်ကမ်းရောက်ပါမှ စိတ်နှလုံး ဒုံးဒုံးချရပါတော့တယ်။

ဒီဘက်မှာကျတော့ ဗွက်နစ်စရာမရှိတော့ဘူး။ ချောင်းသေးသေးလေးတွေ ဖြတ်ရတာပဲရှိတော့တယ်။ ကျောက်ခင်းလမ်း ဇလုံးဇလုံးလောက်ပဲရှိတော့တာ။ ပေါက်ပြုနေတဲ့ ကတ္တရာလမ်းတွေပဲရှိတာ။ ပခုက္ကူကို နောက်ဆုံးရောက်ခဲ့မှပဲ ချင်းပြည်နယ်မင်းတပ်ကနုတ်ဆက်ပုံက လွမ်းစရာကောင်းလောက်အောင် ကြမ်းလှပါတိလို့သာ မှတ်တမ်းတင်လိုက်ရပါတယ်ခင်ဗျား ။ ။

သစ်တောများဖြန့်လှည့်တည်ထောင်ခြင်း PDF Compressor Free Version သင်တန်းအတွေ့အကြုံများ(၄)

ဆိုက်ဝင်းထွန်း

နိုဝင်ဘာ ၂၃

Teak Improvement Center သို့ လေ့လာရေး သွားရောက်ရန် NGAO သို့ထွက်လာရာ မနက် ၁၁ နာရီခန့်တွင်ရောက်ရှိကြသည်။ လက်ထောက်တာဝန်ခံမှ သစ်မျိုးသန့်ပြုလုပ်ပုံများကိုရှင်းပြသည်။ budding ကူးခြင်း၊ tissue culture မွေးမြူခြင်း၊ transplant ပြုလုပ်ခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။ နေ့လည်တွင် လက်တွေ့လုပ်ငန်းများကိုပြသည်။ ထို့နောက် သစ်စေ့ထုတ်ရေယာလုပ်ထားသည့် ၁၉၅၂ ခုနှစ်တွင် စိုက်ပျိုးတည်ထောင်ခဲ့သည်ဆိုသော ကျွန်းစိုက် ခင်းကို လေ့လာရသည်။ စိုက်ခင်းက အောင်လုံသန်စွမ်းပါ ၏။ ကျွန်တော်မှ စိုက်ခင်းကကောင်းပါရဲ့၊ ဒါပေမဲ့ ဗန်း မောက်နဲ့ပင်လယ်ဘူးဘက်က အနှစ်လေးငါးခြောက်ဆယ် ရှိတဲ့ သက်ကြီးကျွန်းစိုက်ခင်းတွေကို မမိသေးဘူးဟု ကျွန်တော်တို့အချင်းချင်းကြား မှတ်ချက်ပေးလိုက်သည်။

Teak Improvement Center မှအပြန် ကားလမ်း ဘေးတစ်လျှောက်မြင်နေရသော တောတောင်များကိုသတိ ထားကြည့်မိရာ သဘာဝတောများအတိုင်း တွေ့မြင်ရပြီး တောင်ယာများမတွေ့ရပါ။

ညမှာထမင်းထွက်စားကြရင်း မီးပုံးပျံလွှတ်ပွဲကြည့် ကြသည်။ အလွန်စည်ကား၏။

နိုဝင်ဘာ ၂၄

ယနေ့မနက် သင်တန်းမရှိသဖြင့် ရေပူစမ်းရှိသည့်

National Park သို့လိုက်ပို့၏။ langpan မှ ရု ကီလိုမီတာ ဝေး၏။ ပုံမှန်တစ်နာရီသာမောင်းရမည့်ခရီးသည် လမ်းမှား နေသဖြင့် ၃ နာရီခန့်ကြာသွားသည်။ National Park မှာသင်တန်းသားများကိုထမင်းကျွေးသည်။ ရေပူစမ်း၌ အခန်းနှင့်ရေချိုးလျှင် တစ်ယောက်လျှင် ၅၀ ဘတ်ဖြစ် သော်လည်း သင်တန်းသားများကို ၁၀ ဘတ်သာ ပေးစေ ပါသည်။

အလုပ်သမား များများမတွေ့ရပါ။ တစ်ယောက်စ နှစ်ယောက်စသာ မြက်ခင်းပေါ်မှာ ကျနေသော သစ်ရွက် ခြောက်များကို တံမြက်စည်းလှည်းနေသည်။ ပန်းအလှပင် များနှင့် အလှဆင်ထားတာမတွေ့ရ။ မြက်ခင်းများ၊ သစ်ပင် များဖြင့်သာ ရှုချင့်စဖွယ် ပြင်ဆင်ထားသည်။

ဤညယျာဉ်သည် ချင်းမိုင်နှင့် ကီလိုမီတာ ၁၂၀ ဝေးသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကောင်းသဖြင့် လာ ရောက်လည်ပတ်သူ အတော်များသည်။

ညနေ ၃ နာရီပြန်ထွက်မည်ဆိုသဖြင့် သင်တန်း သားတွေ တစ်နေရာမှာ ထိုင်စောင့်နေကြသည်။ စောင့်နေ ရင်း ရောက်တတ်ရာရာ ပြောကြသည်။ လာအိုသင်တန်း သား ဘောင်သန်စတီက “မနေ့ညက ငါ့မိသားစုကို အိပ် မက်မက်တယ်ကွာ၊ ငါတော့အိမ်ပြန်ချင်ပြီ” ဟု ဆိုသည်။ ကျွန်တော်က စာအုပ်ထဲမှာ လက်ရေးနှင့်ရေးထားသည့် နိုင်ငံဘာလ ပြက္ခဒိန်ကိုပြလိုက်ရာ သူက သဘောကျစွာ

ရယ်ပါသည်။ ကျွန်တော့်လက်ထဲမှစာအုပ်ကိုယူပြီး သူ့ဘေးမှာထိုင်နင်းစားဖို့ ခုနစ်နှစ်အတွင်း ခုနစ်နှစ်ကို ပြောသူကလည်း သဘောကျစွာပြုံးသည်။

စကားစပ်မိကြရင်း ဖုန်းအကြောင်း ရောက်သွားသည်။ ကမ္ဘောဒီးယားသင်တန်းသား ချန်သီနုသည် ဖုန်းမကြာခဏလာတတ်သူဖြစ်၏။ သင်တန်းခန်းထဲမှာလည်း မကြာခဏဆိုသလို ဖုန်းပြောနေတတ်သည်။

“ဟေ့- ချန်သီနု၊ မင်းက ဖုန်းပြောတာတွေ အရမ်းများတာပဲ”

“မင်းတို့ရော မပြောဘူးလား”

“ပြောစရာဖုန်းကို မရှိဘူး၊ တို့ဆီမှာ မင်းတို့လို လက်ကိုင်ဖုန်းက ရှားတယ်၊ ဈေးကြီးတယ်၊ လူအတော်များများ မကိုင်နိုင်ကြဘူး”

သူအံ့သြနေသည်။ ထို့နောက် သူ့ဘေးထိုင်နေသော တစ်နိုင်ငံတည်းသား အွန်ဆန်အိုနှင့် အပြန်အလှန် တစ်ခွန်းနှစ်ခွန်းပြောပြီးနောက်-

“အေး-မှတ်မိပြီ၊ ကမ္ဘောဒီးယားမှာ ၁၉၈၅ ခုရဲ့ ရှေ့ပိုင်းလောက်က မင်းတို့လိုပဲ ဖုန်းမရှိသေးဘူး”

“အခုတော့ မင်းမှာဖုန်းတွေအများကြီးတွေ့ရပါလား”

“အေး-တစ်လုံးက အလုပ်ဖုန်း၊ တစ်လုံးက မိသားစုဖုန်း၊ တစ်လုံးက ငါ့ကောင်မလေးဖုန်း”

သူကပြောရင်း သူ့စကားသူ သဘောကျစွာ ရယ်ပါသည်။

တရုတ်သင်တန်းသား ဇူကင်ဟွာ ခေါ် ဒေးဗစ်က ကျွန်တော့်ကိုကြည့်ရင်း-

“ဟေ့-စိန်ဝီအင်း၊ ငါသတိထားမိတယ်၊ မင်းအဝတ်အစားအိတ်က ကြီးလှချည်လားကွ”

“မင်းက ငါ့အိတ်လောက်ပဲ မြင်တာလား၊ ငါတို့ မြန်မာပြည်ကလာတဲ့ သူတွေရဲ့အိတ်တွေကြည့်လိုက်၊ ငါ့အိတ်ထက် ပိုကြီးတာတွေချည်းပဲ”

“ငါတို့အိတ်တွေကတော့ မင်းမြင်တဲ့အတိုင်းပဲ၊ သေးသေးပဲ” ဟုတ်ပါသည်။ သူတို့အဝတ်အစားအိတ်များက ခပ်သေးသေးပါ။ အဝတ်အစားလည်း သုံးစုံလောက်ပဲ ပါသည်ဟုထင်ပါသည်။ အခြားနိုင်ငံသားတွေ၏အိတ်တွေလည်း ကျွန်တော်တို့ အိတ်တွေလောက်မကြီး။

“ဒါနဲ့စကားမစပ်၊ စိန်ဝီအင်း”

“အင်း - ဒီရောက်မှ ကိုယ်လည်း စိန်ဝီအင်း ဖြစ်ရပြီ၊ ကိုယ်တင်ပဲလားဆိုတော့ မဟုတ်ပါ။ သူတို့အားလုံး ကျွန်တော်တို့နာမည်ကို ခေါ်တဲ့အခါ မပီကြပါ။ ကိုဌေးလှိုင်ကို သူတို့ခေါ်ရအခက်ဆုံး ဖြစ်သည်။

“ထလျန်ဂျင်း” ဟူ၏။ ဘီစီအစောပိုင်းခေတ်က ရောမလိုလို ဂရိလိုလို။

“အေး ပြော”

ကျွန်တော်က စကားထောက်ပေးတော့ သူ့နိုင်ငံကိုယ့်နိုင်ငံ၏ သစ်တောလုပ်ငန်းအကြောင်းတွေ ပြောဖြစ်ကြသည်။ မိသားစုအကြောင်းလည်းပါသည်။ အလုပ်ထဲက စိတ်ဝင်စားစရာ အကြောင်းတွေရော၊ အခက်အခဲတွေရော သင်တန်းသားအချင်းချင်း အပြန်အလှန်အတွေ့အကြုံ ဖလှယ်ကြသည်။ မပြန်ခင်အထိ စကားကောင်းနေကြသည်။

ထိုနေ့က tip chang lampang hotel သို့ ညနေ ၄ နာရီမှာ ရောက်ကြသည်။

နိုဝင်ဘာ ၂၅

ယနေ့ lampang မှထွက်ခွာသည်။ ဆင်စခန်းတစ်ခုဖြစ်သော chang thai resort သို့ဝင်သည်။ ကျွန်တော်တို့ ရောက်ချိန်မှာ ဆင်တွေကိုရေချနေ၏။ ထို့နောက် ပြပွဲလုပ်မည့်ကွင်းအတွင်းသို့ တစ်ကောင် အမြီးကို တစ်ကောင်မှ နှာမောင်းဖြင့် ဆွဲချိတ်လျက် အတန်းလိုက် သွားကြသည်။ ကွင်း၏ရှေ့တွင် ပရိတ်သတ်များအတွက် လခြမ်းပုံ ပွဲကြည့်စင်ကို အခိုင်အခန့် သပ်သပ်ရပ်ရပ်လုပ်ထားသည်။ ပရိတ်သတ်များ၌ နိုင်ငံခြားသား အများဆုံးဖြစ်သလို ထိုင်းလူမျိုး လာရောက်လည်ပတ်သူလည်းများသည်။

သင်ထားသည့်အတိုင်း အမည်ခေါ်လျှင် ရှေ့ထွက် နှုတ်ဆက်ခြင်း၊ သစ်လုံးကို နှာမောင်း၊ အစွယ်၊ ရှေ့ခြေ၊ နောက်ခြေများအသုံးပြုလျက် သယ်ယူစုပုံခြင်း၊ ဆင်ပေါ်မှ အောက်ပစ်ချလိုက်သောပစ္စည်းကို ပြန်ကောက်ပေးခြင်းစသည်ဖြင့်လုပ်ပြသည်။

၎င်းပြကွက်များပြီးတော့ ဆင်နှစ်ကောင်ပန်းချီဆွဲတာကိုပြသည်။ စုတ်တံကိုဆေးခွက်တွင်ဆေးတို့ပြီး ဆင်နှာမောင်းအတွင်းထည့်ပေးခြင်း၊ ဆွဲပြီးလျှင် စုတ်တံရေဆေးခြင်း၊ ဆေးခွက်တွင် ဆေးတို့ပြီး ဆင်နှာမောင်းအတွင်းပြန်ထည့်ပေးခြင်းတို့ကို ဘေးမှလူတစ်ယောက်ကလုပ်ပေးသည်။

ပန်းချီဆွဲသည့် ဆင်က သင်ထားသည့်အတိုင်း စုတ်တံကို ပန်းချီကားပေါ်တို့ရင်း၊ ရှေ့ခြေကို ရှေ့တိုးနောက်ဆုတ်လုပ်ရင်းဖြင့် ပန်းချီကားပုံပေါ်လာသည်။ ထိုနေ့က ဆင်နှစ်ကောင်ရေးဆွဲသည်မှာ ဆင်ပုံနှင့်ပန်းပွင့်ပုံတို့ဖြစ်သည်။ ၎င်းပန်းချီကား ၂ ချပ်ကို ပရိတ်သတ်အကြားလိုက်ပြသည်။ ရောင်းသည်။ ဆင်များရေးဆွဲထားသည့် အခြားပန်းချီကားများလည်း ပြသရောင်းချသည်။ လက်တွေ့ ကြည့်ပြီးသွားပြီဆိုတော့ဆင်ဆွဲသည့်ပန်းချီကားများရောင်းကောင်းတာတွေ့ရသည်။ တစ်ကားလျှင် ဘတ် ၈၀၀၊ ၁၀၀၀ ရှိသည်။ ဆင်နှင့်ပတ်သက်သော အမှတ်တရပစ္စည်းဆိုင်(souvenir shop)များလည်းရောင်းကောင်းကြတာတွေ့ရသည်။

အခြားပြကွက်များမှာ ရေပိုက်ခေါင်းဖွင့်ပြီး ရေသောက်၊ ထို့နောက် ရေပြန်ပိတ်ပြသည်။ ဒါ့အပြင် ဆင်သုံးကောင်ကို မတူညီသည့် တူရိယာပစ္စည်းတစ်မျိုးစီဖြင့် ထိုင်းရိုးရာ တေးသွားတစ်ပုဒ်ကို တီးမှုတ်စေပြီး အစီအစဉ်

ကြေညာသူက သီချင်းပင်ဆိုပြလိုက်သေးသည်။ လက်ခုပ်သံ အတော်များကြား... **PDF Compressor Free Version**

ပြပွဲပြီးတော့ ပရိတ်သတ်က ဆင်များကို ကြိုငှက်ပျောသီးများကျွေးကြသည်။ ၎င်းဆင်စခန်းမှ ထွက်ခွာလာရာ ချင်းမိုင်သို့ နေ့လယ် ၁၂ နာရီခွဲတွင် ပြန်လည်ရောက်ကြသည်။ Chiang Mai Phucome Hotel တွင် တည်းရသည်။ မွန်းလွဲပိုင်းတွင် Royal Ratchuphruk သို့လိုက်ဖို့၏။

အစည်းအဝေးခန်းထဲ၌ တာဝန်ရှိသူအချို့မှ မည်သို့စတင်တည်ထောင်ခဲ့ပုံ၊ ထိုင်းနှင့်အိမ်နီးချင်း နိုင်ငံတစ်ခုစီအလိုက်ပြခန်းများ၊ landscaping design မျိုးစုံ၊ guest house များ၊ ပြကွင်းပြကွက်အစုံကို ရှင်းလင်းသည်။

ထို့နောက် နှစ်စီးတွဲယာဉ်ဖြင့် ဝန်းအတွင်းလိုက်ပြသည်။ ကားပေါ်မှာ မိန်းကလေးတစ်ဦးက ရှင်းပြသည်။ ဆင်စခန်းမှာ ရှင်းပြသည့်မိန်းကလေးရော ယခု ဥယျာဉ်မှာ ရှင်းပြသည့် မိန်းကလေးရော နှစ်ဦးစလုံး အင်္ဂလိပ်စကားပြောကောင်းမွန်ရှင်းလင်းသည်။ နိုင်ငံအလိုက် ယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးတမ်းဆိုင်ရာ ပြကွက်များနှင့် နိုင်ငံအလိုက်ပေါက်ရောက်သည့် သစ်ပင်များကို စိုက်ပျိုးပြသထားသည်။ စိုက်ပျိုးပြသထားသည့် အပင်များသည် ၎င်းနိုင်ငံများမှ သယ်ယူခဲ့သည်ဟုဆိုပါသည်။ ထို့နောက် green house တစ်ခုကို လေ့လာရသည်။ အပူချိန် ၃၀ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နှင့် စိုထိုင်းဆ ၈၅ ရာခိုင်နှုန်း ဖန်တီးထားသည်။ အထဲရှိ အပင်များကို သိပ္ပံအမည်များဖြင့် ဖော်ပြထား၏။

၎င်းတို့၏ဘုရင်နှင့်သက်ဆိုင်သော ပြခန်းပြကွက်များလည်းတွေ့ရသည်။ ဤ park တွင် land scaping များကောင်းမွန်လှပသည်။ တနင်္ဂနွေရုံးပိတ်ရက်ကြောင့်လည်းဖြစ်မည်။ လူပေါင်းထောင်ချီ၍ လာရောက်ကြတာတွေ့ရသည်။ ပြီးခဲ့သည့်နှစ်က လူပေါင်းသုံးသန်းကျော်လာရောက်လည်ပတ်ခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ အတော်ဝင်ငွေကောင်းသည့်နေရာတစ်ခုပါပေ။

နိုဝင်ဘာ ၂၆

တည်းခိုသည့် ဟိုတယ်ရှေ့မှာပန်းပုရုပ်များနှင့် အလှဆင်ထားသည်။ လူအရွယ်အစားအတိုင်း ဒေသခံအမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးပန်းပုရုပ် အပါအဝင် သစ်သားပန်းပုရုပ်များဖြင့် တန်ဆာဆင်ထား၏။

ထိုနေ့က ချင်းမိုင်ရှိ doisuthet non-hunting area သို့သွားရောက်လေ့လာရသည်။ ညနေပိုင်းတွင် ချင်းမိုင်မှ ဘန်ကောက်သို့ လေယာဉ်ဖြင့် ကူးကြသည်။

နိုဝင်ဘာ ၂၇

မနက် ၈ နာရီတွင်ဘန်ကောက်မှ ပင်လယ် ကမ်းခြေမြို့ဖြစ်သော ချအန်း cha-am သို့ ထွက်ခွာသည်။ သင်တန်းပို့ချမည့် လက်ထောက်ပါမောက္ခကို ဘန်ကောက်မြို့ထဲတွင် လှည့်ဝင်ခေါ်သည်။ ချအန်းသို့ ၁၁ နာရီခွဲတွင်

ရောက်သည်။ လမ်းများကောင်းသည်။ long beach cha-am hotel တွင်တည်းသည်။

ပင်လယ်ကမ်းခြေ၌ ထီးများ၊ ထန်းပလပ်ကုလားထိုင်များချထားရာ သင်တန်းမစမီ သွားရောက်ထိုင်ကြသည်။ ဈေးသည်အချို့ရောက်လာပြီး ထမင်းစားမလားမေး၍ ပုစွန်ကြော်၊ ငါးကြော်၊ ကင်းမွန်တို့ဖြင့်ထမင်းစားကြသည်။ ဈေးကြီးသော်လည်း စားမကောင်းပါ။

နေ့လယ် ၁၂ နာရီခွဲတွင် cha-am forest park ရှိ learning center ရှိခန်းမတစ်ခု၌ strategic planning ဘာသာရပ်ကို ခုန်ခန့်တက္ကသိုလ်မှ လက်ထောက်ပါမောက္ခ Mrs.gangrak Hong-ngam ကပို့ချသည်။ အသက် ၃၀-၃၅ နှစ်ခန့်သာရှိမည်။ ရုပ်ရည်လှပပြီး ထက်မြက်သည်။

ထိုဘာသာရပ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး သင်တန်းသားအများစုမှာ ရင်းနှီးမှုမရှိသော်လည်း အတော်ပင်စိတ်ဝင်စားကြတာ တွေ့ရသည်။ ဆရာမ အသင်အပြ ကောင်းသောကြောင့်ဖြစ်မည်။

နိုဝင်ဘာ ၂၈

ယနေ့ ချအန်းသစ်တောဥယျာဉ်မှာပင် strategic planning ဘာသာရပ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး အုပ်စုလိုက် ဆွေးနွေးကြရသည်။ ဆရာမက ငယ်သလောက်၊ လှသလောက်၊ ထက်ထက်မြက်မြက် တက်တက်ကြွကြွ ဆွေးနွေးပို့ချသမို့ သင်တန်းသားများကလည်း လိုက်လျောညီထွေစွာ ကြိုးကြိုးစားစား လေ့လာတင်ပြကြသည်။

ညနေပိုင်းတွင် အဖွဲ့လိုက် သုံးသပ်တင်ပြချက်များ ပြီးစီးတော့ ထိုင်းနိုင်ငံမှာ တစ်လတာ သင်တန်းလည်းပြီးဆုံးပြီမို့ သင်တန်းသားအားလုံး စိတ်လက်ပေါ့ပါးနေကြသည်။

ထိုစဉ်မှာပဲ လက်သွက်ခြေသွက် ကမ္ဘောဒီးယားအဖွဲ့က ဆရာမနှင့်ဓာတ်ပုံတွဲရိုက်ကြရာ ဆရာမက မျက်နှာလိုက်တယ်ဟု စကြသည်။ ထိုအခါ ဆရာမက တစ်နိုင်ငံချင်းခေါ်ပြီး ဓာတ်ပုံတွဲရိုက်ပေးပါသည်။

ညနေ ၆ နာရီခန့်တွင် စင်တာဝန်းထဲမှာပင် နှုတ်ဆက် ညစာစားပွဲတစ်ခုစီစဉ်ပေးထားပါသည်။ ညနေမှောင်ခါစ ကျွန်တော်တို့မြန်မာအဖွဲ့ရောက်သွားတော့ stage ပေါ်တွင် မစ္စတာထန်ဆပ်မှ ထိုင်းသီချင်းတစ်ပုဒ်ကို ပြုံးရွှင်စွာ သီဆိုနေသည်။ မစ္စတာထန်ဆပ်အပါအဝင် coordinator များသည် အမြဲပြုံးနေကြသူများဖြစ်၏။ သူတို့အားလုံး အမြဲပြောလေ့ရှိသောစကားမှာ 'ပြုံးပါ' ဟုဖြစ်သည်။

မကြာမီညစာစားပွဲအတွက် စားစရာများချပေးသည်။ ပုစွန်ထုတ်ကြော်၊ ငါးကင်၊ ရုပ်ပြုတ်၊ ငါးဟင်းချို၊ သီဟိုဠ်စေ့ကြော်တို့ပါသည်။ အချို့ရည်နှင့်အဖျော်ယမကာပါသည်။

နိုဝင်ဘာ ၂၉

မနက်ပိုင်းဘန်ကောက်ပြန်သည့်အဖွဲ့တွင် မလိုက်ဘဲ ကျွန်တော်တို့နေခဲ့ကြသည်။ မနက် ၉ နာရီ လောက်မှာ

ချအန်းမြို့ရဲ့ ပင်လယ်ကမ်းခြေတစ်နေရာကို လိုက်ပို့ပေး
သည်။ နန်းခြေမှ မီးပြတိုက်တစ်ခုကို လှမ်းမြင်နေရသည်။
လှိုင်းလုံးများကကြီးသည်။ ပင်လယ်ကမ်းခြေကကျဉ်းမြောင်း
သည်။ သို့ပေမဲ့ လာရောက်လည်ပတ်သူများပြားသည်။
နိုင်ငံခြားသားအတော်များများတွေ့ရသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံသည်
ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသွားလုပ်ငန်း၌ အောင်မြင်နေသည်။

အသက်လေးနှစ်အရွယ် အနောက်တိုင်းသူကလေး
မလေးတစ်ယောက် အပျော်စီးမြင်းတစ်ကောင်ပေါ်မှာ
ပြုံးရွှင်စွာမြင်းစီးနေသည်။ မြင်းက မစင်စွန့်သောအခါ
ရှေ့မှ မြင်းဆွဲနေသူက အသင့်ယူလာသောအိတ်မှာ တစ်ခါ
တည်းကောက်ထည့်သွားသည်။

ကမ်းစပ်တွင် ရေချိုးနေကြသူများထံမှ ပင်လယ်
လှိုင်းကြီးကြောင်း ပြောနေသံကြားရသည်။ လာအိုမှ သင်
တန်းသားနှစ်ယောက်လည်း အပျော်စီးမြင်း တစ်ကောင်စီ
ဖြင့် အပန်းဖြေစီးနင်းနေကြသည်။ မပြန်ခင် လူစုံအောင်
စောင့်ရင်း သဘာဝသီးထောင်းဝယ်စားကြသည်။

ဘန်ကောက်သို့အပြန် လမ်းဘေးတစ်နေရာ
ခေါက်ဆွဲဆိုင်ကလေးတစ်ဆိုင်မှာ နေ့လယ်စာစားကြသည်။
ပန်းကန်လုံးက ကြီးကြီး၊ တူက ရှည်ရှည်၊ တစ်မျိုးဆန်း
သည်။ စား၍မဆိုးပါ။

ညနေ ၃ နာရီခန့်မှာ ဘန်ကောက်မြဲဘုရားသို့
ရောက်၏။ မြဲဘုရားအတွင်းပိုင်းသို့ဝင်လိုလျှင် နိုင်ငံခြား
သားတစ်ဦးကို ဘတ် ၂၅၀ ပေးရသည်။ လှိုင်းလုံးများသ
ဖွယ် ဘုရားဖူးများ လည်ပတ်သူများ ပြည့်နေသည်။ နိုင်ငံ
ခြားသားအတော်များသည်။ တစ်နေ့၊ တစ်လ၊ တစ်နှစ်
ဝင်ငွေအလွန်များပါသည်။

ဘုရားဝန်းအတွင်း လက်နက်ကိုင်လုံခြုံရေးအချို့
ဖြန့်လျက် စောင့်ကြပ်နေတာတွေ့ရသည်။ လုံခြုံရေးအဖွဲ့
လဲချိန်တွင် တာဝန်လွှဲယူမည့်အဖွဲ့က အနှေးလျှောက်ဖြင့်
စိတန်းလျှောက်လာပြီး လူလဲကြသည်။ မြဲဘုရားတွင်
အမှတ်တရပစ္စည်းအချို့ဝယ်ကြပြီး ဟိုတယ်ပြန်ရောက်
တော့ မှောင်ရီပျိုးစ။

နိုဝင်ဘာ ၃၀

ယနေ့သင်တန်းဆင်းပွဲ။

မနက် ၉ နာရီခန့်တွင် RFD သို့ရောက်ကြပြီး
သင်တန်းနှင့်ပတ်သက်၍ တစ်ဦးချင်းအမြင်များ၊ အကြံပြု
ချက်များပုံစံတွင်ဖြည့်စွက်ကြရသည်။ အများစုတူညီသည့် အ
မြင်များက နားရက်မရှိသည့်အစီအစဉ်ကို မကြိုက်ကြောင်း
နှင့် နေ့စဉ်အသုံးစရိတ် ပိုမိုပေးသင့်ကြောင်းတို့ဖြစ်သည်။

မနက် ၁၀ နာရီ အခမ်းအနားစတော့ RFD မှ
ညွှန်ချုပ်၊ JICA နှင့် TICA မှ ပုဂ္ဂိုလ်များတက်ရောက်
ကြသည်။ စင်ပေါ်တွင် အကြီးအကဲသုံးယောက်က ရင်
ဘောင်တန်းရပ်လျက် တစ်ကြိမ်လျှင် သင်တန်းသားသုံး

ယောက်ကို တစ်ပြိုင်နက်တည်း သင်တန်းဆင်းလက်မှတ်
ပေးသည်။ သင်တန်းဆင်း အမှာစကားပြောကြသည်။ သင်
တန်းဆင်းပွဲမှာ စုပေါင်းဓာတ်ပုံရိုက်သည်။ သင်တန်းဖွင့်ပွဲ
တုန်းက စုပေါင်းရိုက်ထားသည့် ဓာတ်ပုံများပေးသည်။
ထို့နောက် နေ့လယ်စာ စားပွဲလုပ်ပေးပြီး ညနေ ၂ နာရီမှာ
maruay hotel သို့ပြန်ရောက်ကြသည်။ ညပိုင်းမှာ မိသားစု
ထံ ဖုန်းခေါ်တော့ exchange ရုံးကတစ်ဆင့် ခေါ်ရတာမို့
အသံက ကြားတစ်ချက်၊ မကြားတစ်ချက်၊ ပြတ်တောင်း
ပြတ်တောင်း။

မနက်ဖြန် အိမ်ပြန်ကြရတော့မှာမို့ သင်တန်းတစ်
လျှောက် လေ့လာသင်ယူရသည်များမှ ကိုယ့်ဌာနေရောက်
လျှင် ပြန်လည်အသုံးပြုမည့် သင်ခန်းစာဆိုင်ရာ စာအုပ်
များကို စိစစ်ပြီး အိပ်တစ်အိပ်ဖြင့် ထည့်ယူသည်။ ဒါတွေက
လက်တွေ့ပြန်လည် အသုံးပြုမည့်အခါမှာ အထောက်အ
ကူရသည်။ သင်လိုက်တာတွေ များသည်။ ရလိုက်တာတွေ
လည်းများသည်။ အလုပ်နယ်ပယ်မှာ အကျိုးကျေးဇူးရှိ
အောင် အသုံးပြုနိုင်သည်။

ဒီဇင်ဘာ ၁

မနက် ၄ နာရီ ဟိုတယ်မှထွက်၊ နာရီဝက်ခန့်
မောင်းမိလျှင် ဘန်ကောက်သုဝဏ္ဏဘူမိလေဆိပ်သို့ ရောက်
သည်။ လေဆိပ်မှာ အခြားနိုင်ငံက သင်တန်းသားတွေနဲ့
ပြန်ဆုံကြ၏။

မနက် ၅နာရီခန့်တွင် လေဆိပ်ဝန်ထမ်းများ
ရောက်ကြပြီး ကောင်တာများစဖွင့်သည်။ ကောင်တာခွဲပြီး
boarding pass ယူကြ၏။ ကောင်တာမှ ထိုင်းအမျိုးသမီး
ငယ်က နှစ်လိုဖွယ်ရာပြုံးရင်း-

“မြန်မာ ၅ ယောက်အဖွဲ့နော်၊ ပြတင်းပေါက်
ဘေးကိုပေးမယ်၊ သူငယ်ချင်းတွေနဲ့လည်း နီးတဲ့နေရာပေး
မယ်’ဟု ချိုသာယဉ်ကျေးစွာဆိုရာ ကျေးဇူးတင်ကြောင်း
ပြောရပါသည်။ လုံခြုံရေးနှင့် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးတွင်
ပုံမှန်စစ်ဆေးမှုများရှိပြီး လုပ်ငန်းများမြန်ဆန်သည်။

နံနက် ၈ နာရီခန့်တွင် လေယာဉ်ပြေးလမ်းပေါ်သို့
တက်သည်။ လေယာဉ်တွေများပြားသဖြင့် ပြေးလမ်းရောက်
ရန် တစ်စီးပြီးမှတစ်စီးအတော်ကြာကြာသွားရသည်။ ပြေး
လမ်းဆီသို့တစ်စီးချင်းလာနေသော လေယာဉ်များကို အတန်း
လိုက်မြင်နေရသည်။ သူမပြောသလို သူငယ်ချင်းတွေနဲ့လည်း
မဝေး၊ လေယာဉ်ပြတင်းပေါက်နံဘေးမှ ခုံလေးမှာလည်း
ထိုင်ရပါသည်။ မနက်စာကလည်းပြည့်စုံကောင်းမွန်သည်။

တက်ရောက်ခဲ့သောသင်တန်းသည် အကျိုးကျေးဇူး
များ၏။ လေ့လာသင်ကြားခဲ့ရသည်များကို လုပ်ငန်းနယ်ပယ်
ထဲမှာ လက်တွေ့ကျင့်သုံးရင်း ဝန်ထမ်းများသို့ မျှဝေကျင့်
သုံးခြင်းဖြင့် ပိုမိုအကျိုးရှိစေသော သင်တန်းဖြစ်ပေသည်။

PDF Compressor Free Version

ကျေးရွာရေထွက်တော ထိန်းသိမ်းရေးစကားပိုင်း

ဒေါက်တာ ဝင်းမောင်အေး၊ လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး

ဦးသာအောင်တို့ရဲ့ ရွာကလေးမှာ နေလေးစောင်းလို့ ကျွဲများ၊ နွားများသိမ်းပြီးပြီဆိုရင်ဖြင့် ရွာဦးရေထွက်မှာ သောက်ရေခပ်တဲ့သူက ခပ်၊ ရေချောင်းထဲရေချိုးကြရင်း အပြန်ကိုသုံးရေသယ်သူကသယ်နဲ့ ရွာကလေး အသက်ဝင်စပြုပြီ။ ရွာဦးရေထွက်နဲ့ရွာကို ပတ်စီးဆင်းနေတဲ့ ရေ၊ ချောင်းကိုမှီပြီး ဒီရွာကို မိဘဘိုးဘွားများကတည်လာခဲ့ကြတာ ရာစုနှစ်များကျော်ခဲ့လို့ ရွာရဲ့မျိုးဆက်လေးဆက်၊ ငါးဆက်တိုင်ခဲ့ ပါပကော။ ရေချောင်းကလေးမှီပြီး လျှိုပြန့်တွေ့ထဲစပါးစိုက်ကြ၊ တောင်ယာထဲ ဆန္ဒစိုက်ကြ၊ မီးဖိုချောင်သုံး ခရမ်း၊ သခွား၊ ကြက်သွန်၊ ပဲ၊ အာလူး အနည်းအပါးစိုက်ကြပြီး မြို့ဝေး၊ ရွာဝေးခေါင်တဲ့ရွာကလေး အနေနဲ့ဒီလိုပဲအသက်မွေးလာကြတာ ရေခဲမြေခဲကောင်းတော့ တစ်ရွာ လုံးစားဝတ်နေရေးအတွက် မကြောင့်ကြခဲ့ရပါဘူး။

သို့ပေသိ ယခုကာလများ မြို့နဲ့ရွာကြားသစ်ထုတ်ရေးလမ်းက လည်း ဖြူးလာ၊ သစ်ကွင်းတွေကလည်း ရွာနားပတ်လည် ဂုံညှင်းဒိုး ကလေးများ တန်းချထားသလို အပိုင်းလိုက် အကွက်လိုက်ဆိုတော့ဈေး လိုက်ရောင်းကြသူတွေ၊ ရွာနီးချုပ်စပ်ရွာများက ပြောင်းရွှေ့လာကြတဲ့ တဲစုကလေးတွေနဲ့ပေါင်းလိုက်ရင် ရွာလူဦးရေလည်း သိသိသာသာတိုး လာခဲ့ပါတယ်။ လူများလာတော့သောက်ရေကလေးမလောက်တလောက် မို့ရေချောင်းနားကပ်ပြီး လက်ရှိကွင်းနှစ်တွင်းသုံးတွင်း နှစ်ချင်းပေါ် လာတာ၊ ရွှေ့လျားတယ်လီဖုန်းလေးတွေကိုင်ပြီး လူမှုကွန်ရက်ပေါ် တက်လာကြတာ၊ ဆိုင်ကယ်လေးတွေ တိုးလိုးတွဲလောင်းစီးလာနိုင်ကြ တာတွေက တိုးတက်မှုလို့ဆိုရမှာပါပဲလေ။

ပြောင်းလဲခြင်းများနဲ့ ခေတ်မီလာတဲ့ရွာကလေးမှာ မပြောင်း လဲတာကတော့ အဘသာအောင်ရဲ့အိမ်ရှေ့ကွပ်ပျစ်မှာ ညတိုင်းဆုံကြ တဲ့ လူငယ်စကားဝိုင်းပါပဲ။ တစ်ရွာလုံးမှာ အဘအိမ်ရှေ့ မြယာပင်ကြီး အောက်တစ်နေရာပဲ အင်တာနက်လိုင်းမိတာလည်း ပါမှာပေါ့လေ။ လူငယ်တွေ၊ လူလတ်ပိုင်းတွေ၊ ကာလသားတွေ 'တရုန်းရုန်း'ကို အခု အသက်အရွယ်အထိ သင်နိုင်ပြောနိုင်၊ စည်းရုံးနိုင်တဲ့ အဘရဲ့ ရပ်ရေး၊ ရွာရေးတက်တက်ကြွကြွရှိမှုနဲ့ ထောက်ထောက်ပံ့ပံ့ရှိမှုတွေလည်းပါမှာ ပေါ့။ သစ်တောကတော့ခေါင်းတွေရဲ့ မြို့မှာဖွင့်တဲ့ 'စီမံကိန်းက ရေ သင်တန်း'ဆိုလား သူ့ရှေ့ဆုံးကဦးဆောင်တက်ပြီးရွာပြန်လာတာ ဆို တော့ ဒီညစကားဝိုင်းက စည်စည်ကားကားရှိဦးမှာပါ။ အဘဇနီး အဘွားမြကလည်း ပါရမီဖြည့်ဖက်ပီပီ ပြောင်းဖူးစေလေးပြုတ်လို့ ဆီ နှင့်နှင့်လေးနဲ့ သုပ်ကျွေးဖို့ ပြင်ဆင်နေတာကိုမြင်ကြတယ်ဆိုတဲ့ သတင်း ကလည်း တိုင်းပြီးယက်တဲ့ ပက္ကလာဆိုသလိုပေါ့လေ။ ညနေစောင်း ရေလေးမိုးလေးချိုးလို့ စားသောက်ပြီးပြီဆိုတော့ အဘတို့အိမ်ရှေ့ ကွပ်

ရေထွက် ကွန်ကရစ်တမံ တည်ဆောက်ခြင်း

ကွန်ကရစ်ရေသွယ်မြောင်း တည်ဆောက်ခြင်း

ကွန်ကရစ် ရေရကန် တည်ဆောက်ခြင်း

ပျစ်မှာ ရွာကအပျို၊လူပျိုတွေ တစုတရုံးနဲ့အုန်း အုန်းကျွက်ကျွက် ရှိခဲ့ပြီပေါ့။ ရွာလူငယ်။ ။အဘတို့မြို့ကို သင်တန်းသွား တက်တာ (၁၀) ရက်တောင်ကြာတာ ဘာတွေ လေ့လာခဲ့လဲဗျာ။ အစားအသောက်တွေကောင်း ထင်ပါ့ဗျာ...တို့ဘကြီးဝဖြိုးနေတာ ကျုပ်တို့ အရီးမြဲ ရာထူးတိုးဖို့များ ဖြစ်နေမလားဗျာ။ အဘ။ ။ မင်းတို့ကောင်တွေ မတော်တာကစ၊ ပြောတာပဲနော်။ အခုသွားတက်ခဲ့တဲ့သင်တန်းက ရေထွက်နဲ့ ချောင်းထိန်းသိမ်းဖို့နည်းလမ်းတွေကို သရုပ်ပြလုပ်ငန်းတွေနဲ့တွဲပြီး သင်ပေးတာဆို

တော့ တို့ရွာအတွက် ပတ္တမြားတုံးကြီးလက်ဆောင်ပေး လိုက်သလိုပဲဟေ့။

PDF Compressor Free Version

ရွာလူငယ်။ ။ အဘ ပတ္တမြားတုံးကြီး ..အအိ ..အဘ ရေသင်တန်းအကြောင်းလေး မျှပါဦးဗျ။ အင်တာနက်လိုင်း မကောင်းလို့ အေမီစာနာတို့ ဖြူဖြူထွေးတို့ တက်မလာခင် လေး ပြောပြပါဦး အဘရ။

အဘ။ ။ မင်းတို့လူငယ်တွေ အပျော်အပျက်တော့ တယ် မင်သကိုး။ တို့ရွာသားတွေ ရေကိုသဘာဝကအလကားပေး ထားတယ်ထင်နေကြတာကွ။ ကမ္ဘာကြီးရဲ့ ၉၇% က ရေ ဧရိယာဆိုပေမဲ့ ရေချိုကရေအားလုံးရဲ့၃% ကနေ ၆% အထိ ပဲပါတာတဲ့။ အဲဒီရေချိုထဲကမှ မြစ်၊ ချောင်း၊ အင်းအိုင်၊ ရေကန်တွေမှာ စီးဆင်းနေတဲ့ရေက ၀.၁% ပဲ ဖြစ်ပြီးကျန် တဲ့ရေတွေက ရေခဲတွေနဲ့မြေအောက်ရေတွေတဲ့။

တို့ရွာကရွာဦးရေထွက်နဲ့ချောင်းကလေး ရှိနေတော့ ရေအတွက် မပူပင်ရပေမဲ့ ရေချိုရှားပါးလို့ အသက်ရှင်ဖို့ အတွက်တောင် ရုန်းကန်နေရတဲ့ဒေသတွေ၊ သန့်ရှင်းတဲ့ရေ မရလို့ ညစ်ညမ်းတဲ့ရေတွေသုံးပြီး အသက်ရှင်နေရတဲ့ လူသားတွေ ကမ္ဘာပေါ်မှာ အများကြီးတဲ့။

ရွာလူငယ်။ ။ အဘပြောတဲ့စကားထဲ သန့်ရှင်းတဲ့ရေ မရလို့ ရေဆိုးတွေသုံးနေရတယ်ဆိုလား ဘာလား။ ရေက တော့ မျက်စိနှစ်လုံးပွင့်ကတည်းက မဖြစ်မနေသုံးနေရတာ ဆိုတော့ ရေဆိုးတွေသုံးနေရရင် မမာမကျန်းတွေဖြစ်ကုန်မှာ ပေါ့ဗျ။

အဘ။ ။ အေးပေါ့ကွာ မဖြစ်မနေဆိုတော့လည်း သုံးရတာ ပေါ့။ ရေက ငါတို့နေ့စဉ်ဘဝအတွက် အရေးကြီးတာတော့ တို့အားလုံး သိပြီးသားပဲကွာ။ သန့်ရှင်းတဲ့ရေချိုရဖို့ကတော့ ငါတို့အားလုံးထင်ထားသလို လွယ်ကူနေတာမျိုး မဟုတ်ဘူး ကွ။ စကားစပ်လို့ ဒီအသက်အရွယ်ရောက်မှပဲ ‘သန့်ရှင်း တဲ့ရေဆိုတာ အနည်အမှုန်ကင်းခြင်း၊ အရောင် အဆင်း အနံ့ အရသာကင်းခြင်းနဲ့ရောဂါပိုးမွှားနဲ့ ဓာတ်သတ္တုကင်း ခြင်းတွေနဲ့ပြည့်စုံရမယ်လို့ သိခဲ့ရတယ်။ ငါတို့ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့ ၆၀% က ရေဓာတ်တွေနဲ့ဖွဲ့စည်းထားလို့ သန့်ရှင်းတဲ့ ရေကောင်းရေသန့်ကို နေ့စဉ်လုံလုံလောက်လောက်သောက် သုံးဖို့လိုတယ်ကွ။ တို့မိဘဘိုးဘွားများ က ‘ရေအသက် တစ်မနက်’ လို့ဆိုကြတယ်မဟုတ်လား။

ရွာလူငယ်။ ။ ရေအသက်တစ်မနက်ဆိုလို့ အဘ... ရေတစ်ပိသာရှိရင် ရေသန့်တယ်ဆိုတာဟုတ်လားဟင်။ အဘ။ ။ တို့ မိဘဘိုးဘွားများလက်ထက်မှာ သဘာဝ အနေအထားတွေ ကောင်းတော့ ရေတစ်ပိသာရှိရင်တောင် သန့်တယ်လို့ ရဲရဲကြီးပြောကြတာပေါ့ကွာ။ မနှစ်က တို့ ရွာချောင်းထဲပွင့်လင်းရာသီတောင် နုန်းတွေ တအားဆင်းလို့

ရွာသားတွေ ရေဦးကိုတက်ပြီး ရွှေတူးတဲ့လူတွေကို တား ကြရတယ်မဟုတ်လား။ အဲဒီအချိန် ရေတစ်ပိသာရှိရင် သန့်တယ်လို့ ရဲရဲကြီးပြောရဲပါ့မလားကွ။

ရွာလူငယ်။ ။ ဟုတ်ပါ့ အဘရေ။ မနှစ်တုန်းက နယ် ခြားကနေ ရွှေလာတူးတဲ့သူတွေကို ရွာသားတွေစုပြီး ပြော ဆို တားရတာ အဘတို့နဲ့ မြို့ကတော့ခေါင်းတွေပါလာလို့ တုတ်တပြက်စားတပြက် မဖြစ်တာဗျ။ ဒါနဲ့အဘ သဘာဝ ရေဆိုလား ရှင်းပြပါဦးဗျ။

အဘ။ ။ ကောင်လေးနယ် သဘာဝအနေအထားပါဟ။ မြစ်၊ ချောင်း၊ အင်းအိုင်၊ စိမ့်စမ်းတွေ၊ သစ်တောသစ်ပင်နဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်အနေအထားတွေမပျက်မစီးပဲ သဘာဝအ တိုင်း ရှိနေတာကို ဆိုလိုတာကွ။

ရွာလူငယ်။ ။ အဘကလည်း မြို့ကသင်တန်းတက်ပြီး မှ စာတွေပေတွေနဲ့ ပြောနေတာဗျ။ ရေထိန်းတောတွေ ရေထွက်တောတွေသဘာဝအတိုင်းမရှိတော့ဘဲ ပျက်စီးကုန် လို့ ရေတစ်ပိသာရှိရင် သန့်တယ်လို့ ရဲရဲကြီးမပြောနိုင်တော့ ဘူးဆိုရင်ရှင်းနေတာကို။

အဘ။ ။ မြို့ကသင်တန်းမှာ သစ်တောတွေနဲ့ ရေရဲ့ဆက် စပ်ပုံကို ဆရာကရှင်းပြထားတော့ စာနဲ့ပေနဲ့ မင်းတို့ကို ရဲရဲကြီးပြောနေတာပေါ့ဟ။

သစ်ပင်တွေရဲ့အမြစ်တွေက မြေအောက်ရေရှိတဲ့ မြေဆီလွှာအထိထိုးဖောက်နိုင်လို့ မိုးရွာတဲ့အခါ မြေအောက် ထဲ ရေဝင်ရောက်ဖို့နဲ့ ခြောက်သွေ့တဲ့ရာသီကျရင် အပင်က မြေအောက်ရေစုပ်ပြီး ပင့်ငွေ့ပျံပေးလို့ လေထုကို စိုထိုင်းစေ ပြီး ရာသီဥတုမျှစေတယ်။

သစ်တောသစ်ပင်ရှိရင် ရေထွက်တွေ၊ မြစ်ချောင်း၊ အင်းအိုင်၊ စိမ့်စမ်း၊ ရေကန်တွေမှာ ရာသီမရွေး ရေတွေရှိ နေစေတယ်။ သစ်တောသစ်ပင်တွေရှိရင်မြေအစိုဓာတ်တွေ လည်း ရနေတယ်တဲ့။ ရေထဲရောက်မဲ့အနည်အနှစ်တွေ၊ အန္တရာယ်ရှိတဲ့ဓာတ်သတ္တုတွေလည်း စစ်ထုတ်ပေးတော့ ရေကို ပိုပြီးသန့်စင်စေတယ်တဲ့။

ရွာလူငယ်။ ။ ဪ...ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ရွာက ရေထွက်တောကိုမခုတ်ရဘူး နတ်ကြီးတယ်လို့ပြောကြတာ ပဲ။ ကျွန်တော်တို့လူငယ်တွေက အကြောင်းမသိတော့ တကယ် နတ်ကြီး၊ မကြီး တစ်ခါလောက်စမ်းကြည့်ချင်မိ တာဗျ။

အဘ။ ။ ဒီခေတ်လူငယ်တွေ တယ်ခက်ပါကလား။ တို့ တစ်ရွာလုံး ရွာဦးရေထွက်ကိုမှီပြီး ရေသောက်လာရလို့ ရွာကလေး ဒီနေ့အထိတည်နေတာဟ။ ရေထွက်တောတွေ သာ လူကြီးမိဘများက ထိန်းသိမ်းထားလို့ ရေထွက်ကနေ တစ်နှစ်ပတ်လုံးရေမရရင် တို့တွေလည်း အိုးမကွာ၊ အိမ်မ

ကွာ ဒီလိုမပူမပင်နေရဖို့ ဝေးစွာ နွေဆိုတာနဲ့ ရေရဖို့ဘယ် သွားပြီးရေခွာမှန်နေရမလဲဆိုတာ အားတောင်းမကြာခင် ရဲ ဘူးဟေ့။ ရွာရေထွက်တော နတ်ကြီးတယ် မကြီးဘူးတော့ ငါမသိဘူး။ တို့ရွာသောက်ရေပူလုံဖို့ကတော့ ရေထွက်တော တွေက အရေးကြီးတယ်ဟ။

အရီးမြဲ။ ။ ကဲ...ပြောရဆိုရတာလည်း တို့အိမ်ဦးနတ်ကြီး မောလှပေပေါ့ဟေ့။ ပြောင်းဖူးပြုတ်ကို ဆီနှင့်နှင့်ကလေးနဲ့ သုပ်ထားတာစားကြဦး။ အခါရည်ကလေးလည်း သောက် ကြပါဦး။ ကျွန်မလည်း ကိုသာအောင်ကိုမေးချင်တာတော်။ တခြားမြို့ရွာတွေမှာကော ကျုပ်တို့ရွာလိုရေထွက်တွေရှိ လား။ သုံးကော သုံးကြလားတော့။

အဘ။ ။တခြားမြို့ရွာတွေမှာ တို့နယ်ဘက်ကလို ရေထွက် တွေလည်းရှိတယ်။ သုံးလည်းသုံးကြတယ်။ ရေထွက်တော တွေ ထိန်းလည်းထိန်းကြတယ် မယ်မြဲရေ။ သစ်တော ဦးစီးက စာရင်းကောက်ထားတာ ဒီကာလအထိ တို့နိုင်ငံ မှာ ရေထွက် (၁၆၄၉) ခု ရှိတယ်တဲ့။ တို့ရှမ်းပြည်ကတော့ ရေထွက်အများဆုံးပေါ့ကွာ (၁၂၀၉) ခုတောင် ရှိတယ်ကွ။ တို့နယ်တွေအတွက် သောက်ရေ သုံးရေရဖို့ ရေထွက်တွေ က တယ်အရေးကြီးသကဲ့ကွ။ ဒါ့ကြောင့်သင်တန်းက မျှ ဝေလိုက်တဲ့ ရေထွက်တောနဲ့ရေထွက်ထိန်းသိမ်းတဲ့လုပ်ငန်း တွေ ရွာမှာလုပ်တဲ့အခါ မယ်မြဲက အလှူငွေလည်း များများ ထည့်ပေး၊ လုပ်အားပေးအဖွဲ့ဖို့အမြည်း၊ ရေခွေး အားဖြည့် ပေးဦး မယ်မဒီရ။

ရွာလူငယ်။ ။ တို့အဘကတော့ တစ်ကွက်ပြလိုက်ပြီ ဟေ့။ သူလုပ်ချင်တာလုပ်ရဖို့ အရီးကို ချုပ်လိုက်ပြီ။ စကား မစပ်...အဘတို့သင်တန်းသွားနေတုန်း သစ်ကွက်နဲ့ပါလာ တဲ့ဈေးသည်တစ်အုပ် ရေထွက်တောအစပ်က လက်မောင်း လုံးလောက်အပင်တွေခုတ်ပြီး ထင်းလုပ်တာတွေလိုက်တယ် အဘ။ ကျုပ်တို့လည်းတောစပ်ဖြစ်နေတာက တစ်ကြောင်း။

ရေထွက်တောတွေ အဘပြောသလို အရေးကြီးမှန်းမသိတာ က တစ်ကြောင်းဆိုတော့ မတားမိလိုက်ဘူး အဘ။ တော ကနတ်ကြီးတယ်လို့တော့ ပြောလိုက်တယ်။ သူတို့က နယ်စုံ ရောက်ဖူးပြီးသားဆိုတော့ ကြီးတဲ့နတ်အကိုင်ခံလိုက်ချင်သပ ဆိုပြီး ပြန်နောက်လွှတ်လိုက်တယ် အဘရ။

အဘ။ ။ ဟေ့ ကောင်းရောကွာ။ အသိမရှိတော့ ပိုမှောင် တယ်ဆိုသလိုကိုးကွ။ တို့ပြည်နယ်အတွက် ရေထွက်တွေနဲ့ ရေထွက်တောများက အရေးကြီးလို့ ‘ရှမ်းပြည်နယ်သဘာဝ ရေထွက်တော၊ ရေထိန်းတောထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေး ဥပဒေ’ ကို ၂၀၁၉ ခုနှစ်က ပြည်နယ်အစိုးရက ပြဋ္ဌာန်းပြီး ထိန်း သိမ်းနေတာမောင်ရ။ ငါတို့ရေထွက်ကို ဥပဒေနဲ့အညီ ထိန်း သိမ်းလို့ရတယ်ကွ။ မနက်ဖြန်တော့ ဈေးသည်တွေဆီ သွားပြီး တောမခုတ်ဖို့တားရမယ်။

ရွာလူငယ်။ ။ ရေထွက်တောကို ဥပဒေနဲ့ထိန်းသိမ်းဖို့ ဘယ်လိုလုပ်မှာလဲ အဘရ။

အဘ။ ။ အေး ဥပဒေမှာ ‘ရေထွက်တောဆိုတာသဘာဝ အလျောက်ထွက်နေတဲ့စိမ်းစိမ်းစမ်းစမ်းရေထွက်အိုင်၊ရေထွက် တောအပါအဝင် ယင်းပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ရေထွက်ခြင်းကို အထောက်အကူပြုနေတဲ့သစ်တော၊သစ်ပင်အစု’လို့ သတ် မှတ်ထားတယ်ကွ။

ရေထွက်တောထိန်းသိမ်းဖို့ ကျေးရွာရပ်မိရပ်ဖ (၃) ဦး၊ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာ စာရေး (၁) ဦး၊ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာ မြေတိုင်းစာရေး (၁) ဦးတို့ကို အဖွဲ့ဝင်တွေအဖြစ်ပါဝင်စေပြီး ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးက ဥက္ကဋ္ဌ၊ သစ်တောဌာန၊ နယ် မြေတာဝန်ခံ (၁) ဦးက အတွင်းအရေးမှူးအဖြစ်ဆောင် ရွက်တဲ့ကော်မတီကိုဖွဲ့ရမယ်။

အဲဒီနောက် ကျေးရွာရဲ့ အများဆန္ဒနဲ့အညီ ရေ ထွက်တောဧရိယာကို သတ်မှတ်ရမယ်။ ကြားခံဧရိယာကို လည်း နိုင်ငံရဲ့တည်ဆဲဥပဒေ၊ အများဆန္ဒနဲ့ကိုက်ညီအောင် သတ်မှတ်နိုင်တယ်။ ဒီလိုကော်မတီဖွဲ့ပြီး ရေထွက်တော ဧရိယာတွေ သတ်မှတ်ပြီးရင် ပြည်နယ် သဘာဝရေထွက် တောထိန်းသိမ်းရေးကော်မတီကိုတင်ပြပြီး ရေထွက်တော ထိန်းသိမ်းခွင့်လျှောက်ထားရမယ်။ အတည်ပြုချက်ရရင် ဥပဒေကြောင်းအရ ရေထွက်နဲ့ရေထွက်တောကို အပြည့် အဝကာကွယ်ပြီးဖြစ်ရောကွ။

လွယ်လွယ်ပြောကြပါစို့ကွာ။ ရေထွက်တောထဲ အဆောက်အအုံဆောက်တာ၊ တောခုတ်တာ၊ စိုက်ပျိုးမြေ ချဲ့တာ၊ အခြားမြေအသုံးချမှုလုပ်တာတွေ အားလုံးကို ဥပဒေနဲ့အညီ တရားစွဲဆို အရေးယူနိုင်တယ်ကွ။ဈေးသည် တွေ ထင်းခုတ်တဲ့အသေးအဖွဲ့ကိစ္စမျိုးဆိုရင်လည်း ကျေး ရွာကော်မတီက စီမံခန့်ခွဲရေးနည်းလမ်းနဲ့အရေးယူနိုင်တဲ့

သတိပေးဆိုင်းဘုတ်နှင့် ပညာပေးဆိုင်းဘုတ်များ စိုက်ထူခြင်း

ကျေးရွာရေထွက်ကို ခြံစည်းရိုးစတ်ခြင်း

အထိ ဥပဒေကြောင်းအရ အခွင့်အာဏာပေးထားတယ်။
PDF Compressor Free Version
 တောကို စနစ်တကျ ကော်မတီဖွဲ့၊ ဧရိယာ သတ်မှတ်ပြီး ဥပဒေနဲ့အညီ ထိန်းသိမ်းကြရအောင်ကွာ။
 ရွာလူငယ်။ ။ ရေထွက်တောကို ဒီလိုဥပဒေနဲ့ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းနိုင်တာကို သိရတာဝမ်းသာတယ် အဘရေ။ ကျုပ်တို့ရွာနီးနားက ကျေးရွာတွေကိုလည်း ရေထွက်တော တွေကို ဥပဒေနဲ့အညီ ထိန်းသိမ်းနိုင်ကြောင်း သတင်းပေး ရမယ်အဘ။ ရေထွက်ထိန်းဖို့က ဒါပဲလား အဘ။
 အဘ။ ။ဒါက ရေထွက်တောထိန်းသိမ်းတာလေကွာ။ တို့ ရေထွက်ရေရှည်သုံးနိုင်ဖို့လုပ်ရမဲ့လုပ်ငန်းတွေလည်း လေ့ လာခွင့်ရခဲ့ပါတယ်ကွ။

တို့ရွာဦးရေထွက်က တောထဲစိမ့်စမ်းကနေ ထွက် လာတဲ့ရေကို လျှိုပြန်မှာ တစ်ဖက်ပိတ်ဆည်ဘောင် ဆောက် ပြီး ရေကန်လိုရေစုထားတာဆိုတော့ တို့ရေထိန်းတံ ကြံ ခိုင်မှ ရေများများစုနိုင်မှာကွ။ ဒီတော့ ရေထိန်းတံကြံ ခိုင်ရေးအရင်လုပ်ကြရအောင်ကွာ။ ရေထွက်ကနေ တစ်ခါ ပြန်ပြီး သွယ်မဲ့ရေကို ကွန်ကရစ်ရေသွယ်မြောင်းလေး လုပ် ပြီး စီးဆင်းစေရင် တမံလည်းကြံခိုင်ပြီး ရေသွယ်မြောင်း လည်း ကြာရှည်ခံမယ်ကွ။

တတ်နိုင်ရင်တော့ ရေထွက်ကနေ တို့အိမ်တွေကို ရေပိုက်သွယ်ပြီး သုံးမယ်ဆိုရင် အိမ်တိုင်ရာရောက်ရေသုံး နိုင်တာပေါ့ကွာ။ နောင်ပိုက်သွယ်တဲ့အခါလည်း အဆင်ပြေ ရေလည်းစုပြီးသားဖြစ်အောင် ၈ ပေအရှည်၊ ၄ပေအကျယ်၊ ၃ ပေအနက် အုတ်ရေကန်တစ်ကန်လောက် ဆောက်ထား နိုင်ရင် ပိုကောင်းတယ်ကွ။ နွေရာသီရေနည်းလာရင်လည်း ရေကိုလုံလောက်အောင် သုံးနိုင်တာပေါ့ကွာ။

တို့ရေထွက်ဆိုတာကို သတ်သတ်မှတ်မှတ်သိထား နိုင်အောင်နဲ့ ကျွဲနွားတိရစ္ဆာန်တွေ အလွယ်တကူမဝင်နိုင် အောင်လို့ ရှိတဲ့ဝါးနဲ့ ခြံစည်းရိုးခတ် (အစိုးရအထောက်အပံ့ ရတော့ သံဆူးကြိုးနဲ့ အုတ်တိုင်နဲ့ စည်းရိုးခတ်တာပေါ့ ကွာ)ပြီး ဆိုင်းဘုတ်စိုက်ထားရအောင်။ သင်တန်းကဓာတ်ပုံ တွေ ငါ့ဖုန်းထဲကူးလာတာ ဗဟုသုတရအောင် ကြည့်ကြ ကွာ။ ဒီပုံတွေတွေ့လား။

ရွာလူငယ်။ ။ အဘအလုပ်တွေက ငွေရှိမှလုပ်လို့ ကောင်း မှာဗျ။ တခြားငွေမပါဘဲလုပ်လို့ရတဲ့ ရေထွက်ထိန်းသိမ်း ရေးအလုပ်ရှိရင် အလုပ်စထားရအောင်ဗျာ။

အဘ။ ။ ရေထွက်ကို စနစ်တကျထိန်းဖို့ ငွေလိုတယ်ဆို တာလည်း ဟုတ်ပါတယ်ကွာ။ နေ့စဉ် သောက်ရေ၊ သုံးရေ ဝယ်သောက်ရရင်လည်း ကုန်ကျစရိတ်ရှိတာပဲလေ။ ကိုယ့် ရွာသုံးဖို့ ရေအတွက် ရွာကနိုင်သလောက်စုပြီး ရန်ပုံငွေ မ,တည်ထားမယ်။ သစ်တောဌာနတို့ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ ပြိုးရေးဌာနတို့က စီမံချက်တွေရှိရင် တို့ရွာမှာရေထွက်ထိန်း

ဖို့ မ,တည်ငွေရှိတယ် လိုတဲ့အကူအညီကို ပေါင်းစပ်ပေးပါ ဆိုရင်မဖြစ်ဘဲရှိမလားကွ။သူတို့လည်း တတ်နိုင်သလောက် ကူညီပေးနေကြတာပဲလေ။

ငွေမပါဘဲ တို့လုပ်အားနဲ့နိုင်တာက စလုပ်ထားလို့ ရတဲ့အလုပ်တွေလည်း ရှိပါကွာ။ ရေထွက်ဝန်းကျင်မှာ ပလတ်စတစ်အမှိုက်နဲ့ အခြားရေထဲကျနေတဲ့သစ်ဆွေးတွေ၊ အမှိုက်သရိုက်တွေ ဆယ်ထားမယ်ကွာ။ ရေထွက်သန့်ရှင်း ရေးလုပ်ပြီး ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆရာမအကူအညီနဲ့ ရေသန့်ဆေးခတ်ထားမယ်လေ။ ရေထွက်ကို ကိုယ့်ရှိတဲ့ ဝါးနဲ့ခြံစည်းရိုးခတ်၊ ဆိုင်းဘုတ်စိုက်ထားရအောင်ကွာ။ တို့ ရွာသားတွေ ရေထွက်နဲ့တော ထိန်းသိမ်းထားတယ်ဆိုတာ သိသာတာပေါ့ကွာ။

တို့ရေထွက်တော ဘယ်နှစ်ကကျယ်တယ်ဆို တာလည်း ကြိုတိုင်းထားချင်တယ်ကွ။ တို့က မျက်မှန်းနဲ့ ပြောနေတာဆိုတော့ ဥပဒေနဲ့ တကယ်ထိန်းသိမ်းမဲ့အခါ အကျယ်အဝန်းကို တိတိကျကျသိတော့ ပိုကောင်းတာပေါ့။

အဆင်ပြေတဲ့နေ့ တို့တွေလူစုပြီး ရေထွက်ထိန်း သိမ်းရေးလုပ်ငန်းတွေ လုပ်နိုင်တာက စလုပ်ထားကြစို့။ နောက်မှရန်ပုံငွေကောက်ပြီး လုပ်လို့ရနိုင်မဲ့အလုပ်လေးတွေ တဖြည်းဖြည်းလုပ်သွားကြရအောင်။ မြို့က တောခေါင်း တွေလာရင်လည်း တို့ရေထွက်ထိန်းချင်တဲ့အကြောင်း အသိပေးပြီး အကူအညီတောင်းကြတာပေါ့ကွာ။

ရွာလူငယ်။ ။ ရေအကျိုးဆယ်ပါး မတောင်းပဲပြည့်တယ် တဲ့ အဘရ။ ရွာဦးရေထွက်ထိန်းဖို့ အဘစလုပ်ချင်တဲ့ အလုပ်တွေ ပြီးပြီလို့သာမှတ်။ ကျွန်တော်တို့လူငယ်တွေ ဝိုင်းလုပ်ပါမယ်ဗျာ။ ငွေကုန်မဲ့ကိစ္စတော့ အဘသူဌေးကပဲ မ,တည်လိုက်ပေါ့။

အဘ။ ။ငါလည်း မ,တည်ဖို့စဉ်းစားထားပြီးသားပါဟ။ တို့ ရွာဦးရေထွက်ထိန်းဖို့ကတော့ အထမြောက်သွားမှာပါကွာ။ သောက်ရေအတွက် မပူပင်ရအောင်ကြိုးစားရမှာပေါ့ကွာ။

တို့ရွာချောင်းထဲ ရေချိုး၊ ရေခပ်ကြတဲ့ ကလေး တွေလည်း ခေါင်းလျှော်ရည်ထုတ်တွေ၊ ဆပ်ပြာအိတ်တွေ အလွယ်တကူ ချောင်းဘေးပစ်ထားခဲ့ကြတာတွေ၊ ချောင်း တစ်လျှောက် အမှိုက်သရိုက်တွေ၊ ခြင်္သေ့ခိုက်မဲ့ ချုံနွယ်တွေ လည်း ရှင်းကြရအောင်ကွာ။

ရေဦး၊ ရေဖျားမှာ တောင်ယာလုပ်နေတဲ့ တို့ရွာထဲ က ယာသမားတွေကိုလည်း တောကျန်တွေချန်ကြဖို့၊ တောင်စောင်းအမြင့်တွေကို တောင်ယာတိုးမခတ်ဖို့လည်း စည်းရုံးကြရအောင်ကွာ။ ရေဦးရေဖျားမှာတရားမဝင်သတ္တု တူးတာ၊ရွှေတူးတာတွေရင်လည်း ရွာကို အမြန်ဆုံးသတင်း ပို့ဖို့ သူတို့ကို မှာထားရမယ်ကွ။

PDF Compressor Free Version

သစ်တောစိုက်ခင်းသမားတစ်ယောက်ရဲ့ ဘဝအစိတ်အပိုင်းများ အပိုင်း(၁၂)

အောင်ကျော်စိုး (၈၃)

ရဲမြင့်သိန်းဇနီး မစန္ဒာအေးက ၁၉၈၄ တွင် ကျွန်တော် တို့နှစ်ယောက် နတ္ထလင်းက ရုံးဘေးအခန်းလေးရကတည်းက လိုက်လာနေကြပါ။ ၁၉၈၅ နှစ်စ ပေါင်းတည်က အိမ်ခန်းရကာစလည်း အတူနေ သူပဲချက်ပြုတ်ကျွေး... ရဲကြီးနဲ့ ကျွန်တော်အတွက် ညနေအမြည်းရော ညစာပါ စီစဉ်ပေးသူ၊ အိမ်ထောင်ရေး တာဝန်ကျေသူ၊ ယောက်ျား အပေါ်အလေးထားအလိုလိုက်သူပါ။ ကျွန်တော်လည်း ဗိုလ်စိုးခေါ်လို့ ယောက်ျားတွေအထာ အင်မတန် နားလည်ပေးတတ်ပြီး တစ်အိမ်တည်းနေမိသားစုလို ခင်မင်တာမို့ ဒီဖြစ်ရပ်က စိတ်ထိခိုက်ရတဲ့ အခိုက်အတန့်ပါ....

ရဲကြီးက ရေနံချောင်း၊ သူက တောင်တွင်းကြီးကနေ Yenanchaung Regional College လာတက်ရင်းချစ်ကြိုက်ကြ မူရင်းချစ်သူပါ....

ရဲကြီးက မြာပွေလေတော့ နောက်ထပ်တွေ့တာတွေရှိပေမဲ့နောက်ဆုံးတော့သစ္စာရှိသူနဲ့သာပြန်တွေ့ကြ၊ ၁၉၈၄ မှာ Wedding လုပ်တော့လည်း တောင်တွင်းကြီးကိုလိုက်ခဲ့ကြ၊ ခုလည်းပြည်မှာ စိုက်ကွက်မှူးတွေစုလို့ တောင်တွင်းကြီးလိုက်သွားပြီး နောက်ဆုံးခရီးကို ပို့ခဲ့ကြရပါတော့တယ်။

မီးဖွားရင်း Bleeding ဖြစ်လို့ ဆုံးပါးခဲ့ရတာဖြစ်ပြီး သားလေးကတော့ အသက်ရှင်ကျန်ခဲ့ပါတယ်....ရဲကြီးက “စန္ဒာက ငါကြောက်တတ်လို့လား၊ မသိဘူးကွာ၊ အိမ်မက်ထဲမှာ သွားရတော့မယ် ငိုသံနဲ့ လာပြောပြီး ဘာမှ နောက်မဖြစ် မတွေ့တော့ဘူးကွ” ပြောပါတယ်။ ယောက်ျားကို ချစ်တတ်၊ ညှာတတ်၊ သည်းခံတတ် နားလည်ပေးတတ်တဲ့ ကျွန်တော်တွေ့ဖူးသော အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ပါ။ ဒီလိုနဲ့ အလုပ်ထဲပြန်ဝင်ကြ နွေရာသီက စိုက်ခင်းဟောင်းတွေအတွက် မီးကာကွယ်၊ စိုက်ခင်းသစ်အတွက် ယာခုတ်

မီးလောင်ကောင်းရေး၊ ကျွန်းခွေပြီးရေးလုံးပမ်းရင်း မိုးရာသီအစမှာ အစ်ကိုဦးသန်းဝင်းလည်း ခြေထောက်ဒဏ်ရာသက်သာခွင့်စေ့ပြီမို့ ငွေစာရင်းကိစ္စ၊ ပြည်အစည်းအဝေးကိစ္စတွေကိုယ်သွားစရာ ပူစရာမလိုတော့ပဲ၊ ရှေ့အပိုင်းမှာရေးခဲ့သလို ၁၉၈၅ ကျွန်းစိုက်ခင်း ၈၀၀ ဧက အောင်မြင်ရေးပဲ field ထဲ အားထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။

အမှတ်တရက အပင်ဖာရာသီ August လအတွင်းပါ။ ရှေ့ပိုင်းမှာဖော်ပြခဲ့သလို ယာသမားထံ ကျွန်းစေ့စေ့စိုက်စေတာမို့၊ တောင်ယာသမားကောင်းတွေက ကိုယ့်ယာထဲ ကျွန်းပင် အောင်မြင်အောင် တာဝန်ယူတတ်သူတွေက ၅၀% လောက်ရှိပြီး ကျန် ၅၀% က အလယ်အလတ်နဲ့ ကိုယ်ကတွန်းပေးမှ ကျွန်းပင်အောင်ဖို့ ဖာထေးစိုက်မဲ့သူတွေဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ အစီအစဉ်ချရပါတယ်။ ကျွန်းပင်ဖာဖို့ အပင်များများလိုသူ တွန်းမှရမဲ့ ယာသမားစာရင်းကို သက်ဆိုင်ရာ တောခေါင်းတွေကနေ တစ်ဆင့်ကွင်းဆင်းကောက်စေပြီး သူတို့က ဦးဆောင်ယာသမားတွေကိုခေါ်လာ စခန်းရှေ့က ပျိုးထားတဲ့ ပျိုးဘောင် ၈၀ ထဲက ကျွန်းပင်ပေါက်တွေကို မြေလုံးလိုက်ယူလို့ အပင်ဖာစေရ လိုက်စစ်ရလုပ်တော့ ပျိုးဘောင်က အပင်တွေကုန်ပေမဲ့ ကျွန်းပင်ဖာဖို့လိုဆဲဖြစ်နေပါတယ်။ နောက်ဆုံးဖာထေးကျည်ဆံက ယာတိုင်းစဉ်က ၁၉၄၈ ရှေ့ပိုင်းကတည်းက စိုက်ခင်းဟောင်းတွေကို တွေ့လို့ ရှောင်တိုင်းနေရတယ် ဖော်ပြဖူးပါတယ်။ အဲဒီစိုက်ခင်းဟောင်းတွေထဲက သဘာဝမြေပေါက် ကျွန်းပင်ပေါက်လေးတွေကို မြေလုံးလိုက်ယူဖာဖို့ ယာသမားတွေကို အုပ်စုလိုက်ချိန်း သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းတွေက ကြီးကြပ်လို့ တူးယူ အပင်ဖာခြင်းဆောင်ရွက်လိုက်တော့ ကျွန်းပင်ဖာထေးတဲ့လုပ်ငန်းလည်း အောင်မြင်စွာပြီးခဲ့ကြရပါတယ်။

ပေါင်းတည်အိမ်မှာလည်း ရဲမြင့်သိန်းက ပေါင်းတည် ၁-၅-၂ စိုက်ကွက်မှူးတာဝန်ယူထားရတော့ သူ့တပည့်တပန်းတွေ ပြည့်နေတတ်သလို ၈၄ ကိုအေးသန်းလည်းအတူနေကြပါတယ်။ ကိုယ်က ရှေ့ခန်းအိပ်ရာကုတ်တစ်နေရာ စာသာယူထားတာမို့ ကျန်နေရာအားလုံးကတော့ ရဲကြီးအပိုင်စားပဲ ပေးလိုက်ပါတော့တယ်။ ရဲကြီးက ရန်ကုန်သွားရင်း ကိုဝေလွင်ဆီက ၆၀ watt Hitachi cassette ကြီးဝယ်ချလာတဲ့အချိန် ကိုယ့်ကုတ်ဘေး သူ့ဘီရိုပေါ် တင်ထားလေတော့၊ ငယ်သူတွေလည်းများတဲ့အခါ၊ အိမ်က cas-

sette က လက်ဖက်ရည်ဆိုင်က အရှုံးပေးရလောက်အောင် တစ်နေ့ကုန်ဖွင့်ကြပါလားတဲ့ဗာယ။

PDF Compressor: Free Version

၁၉၈၅ ပေါင်းတည်ရက်များက မြို့နေလိုက် အောင်မိုးကနေ နာမည်ပြောင်းလာတဲ့ သဲကြီးမဲကြီး ဆိုင် ထိုင်လိုက်၊ အိမ်မှာတင် ဝိုင်းဖွဲ့လိုက်၊ တောတက်လိုက်နဲ့ ဖြတ်သန်းနေဆဲပါ။

သစ်တောဌာနက စိုက်ခင်းဖွဲ့စည်းပုံနဲ့ မြို့နယ်ဖွဲ့ စည်းပုံတွေပြင်တဲ့အခါမှာ ဖွဲ့စည်းပုံ အသစ်နောက်ပိုင်း ပထမဆုံး ပေါင်းတည်မြို့နယ် ဦးစီးအရာရှိအဖြစ် ရောက် လာတာက အစ်ကို ဦးစိုးလှ ၁၉၇၄ ဖြစ်ပြီး၊ ကိုယ်တာဝန်ကျ နေတဲ့ နတ္တလင်းကိုတော့ အစ်ကိုဦးတင်အေး ၁၉၇၄ ရောက်ရှိလာခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်က တာဝန်ကျတာ နတ္တလင်း၊ နေ့နေတာက ပေါင်းတည် သစ်တောဝင်းမို့ ပထမပိုင်းနှစ်တွေမှာ အစ်ကိုဦးစိုးလှနဲ့ ပိုလို့ထိတွေ့ နီးစပ် ခဲ့ပါတယ်။

အစ်ကို ဦးစိုးလှက မြို့နယ်အရ ရဲကြီးအပါ စိုက် ကွက်မှူးတွေအပေါ် များစွာနားလည်ကူညီပေးခဲ့သလို၊ ကျွန်တော်တို့လို သူ့ရုံးဝင်းထဲက အိမ်မှာနေသူ Forestry ညီအစ်ကိုအပေါင်းကိုလည်း စောင့်ရှောက်ပေးပြီး အရာရာ အေးဆေးတည်ငြိမ်စွာ ဖြေရှင်းတတ်တာမို့ သတိတရ ကျေးဇူးတင် ဖော်ပြအပ်ပါတယ်။ အစ်ကိုဦးတင်အေးလည်း ကျေးဇူးတင်ရသူဖြစ်ပြီး နောက်ပိုင်းမှ ထိတွေ့လုပ်ကိုင်ရ မှုများဖော်ပြသွားပါမယ်။ မိုးရာသီကာလမှာ ကော့ကရိတ် မြို့ကနေ ဦးကျော်ငြိမ်းဆိုသူ သစ်တောကျောင်းဆင်း တစ်ယောက် ပေါင်းတည်ကို ဒုမြို့နယ်မှူးအဖြစ်ရောက် လာပြီး သမီးချောလေးတွေကလည်းပါ၊ မိသားစုကလည်း ရင်းနှီးဖော်ရွေသူ၊ သူက လူငယ်လေးလိုနေတတ် သဘော ကောင်းသူမို့ ပေါင်းတည်သစ်တောဝင်းထဲ မိတ်ဆွေလည်း တိုးစားအိမ်သောက် အိမ်လည်းတိုးခဲ့ပြန်ပါတယ်။

သူနဲ့ပတ်သက်လို့လည်း ဝမ်းနည်းစရာ ဇာတ်သိမ်း ဖြစ်ခဲ့ရပါသေးတယ်... အဲဒီ ကာလတွေမှာ ငါတော့ ဆင် ခြင်ရင်ကောင်းမယ် အသိဝင်လို့ Daily Diary စာအုပ်ထဲ liquor သုံးမိတဲ့နေ့ ကြက်ခြေခတ်ပြ၊ ရှောင်နိုင်တဲ့နေ့ ရိုးရိုး ထားလုပ်ကြည့်တာ Diary ထဲ Cross တွေကများနေပါ တော့တယ်။ စွယ်တော်တိုက်ရှိရာ ဘုရားကြီးထဲ ပုတီးစိပ် တရားထိုင်ကြည့်လုပ်ခဲ့ဖူးပေမဲ့ သမာဓိက မကောင်းခဲ့ရာ... ၁၉၈၅ စိုက်ခင်းအောင်ရေးကတော့ ဘယ်တော့မှစေတနာ မပျက်ခဲ့ပါ။

စိုက်ခင်းတတ်ယပေါင်းရှင်းခြင်းကို November လ မကုန်မီ အပြီးရှင်းကြရပါတယ်။ ဒါမှ ပေါင်းကဆွေးသွားပြီး မီးရာသီ လောင်စာမဖြစ်စေတော့ပါ။ နောက်တစ်ခုက ယာ ထဲကြားသီးနှံငရုတ်စိုက်ခဲ့သူတွေက နောက်နှစ်ထိ ငရုတ် ခင်းကနေ အသီးစွတ်ရောင်းနေရဆဲဖြစ်သလို၊ ဝါကြီးစိုက်

ခဲ့တဲ့ယာတွေကလည်း နွေအထိ ဝါပင်နဲ့စိမ်းနေတာမို့ လာမဲ့ နွေရာသီစိုက်ခင်းတွင်း မီး မဝင်အောင် ကာကွယ်ပေးတာ တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။

November ပြီးလို့ 1985 December counting ဆိုတဲ့အချိန်မှာတော့ တောင်ထိပ် ကောင်းကောင်းပေါ်က ကြည့်လိုက်ရင် ရှင်သန်နေတဲ့ ကျွန်းပင်တွေ ညှို့နေအောင် ကွက်ပြည့်မြင်နေတဲ့မြင်ကွင်းက ကိုယ်လုပ်တဲ့အလုပ်အပေါ် စေတနာထားတဲ့ သစ်တောစိုက်ခင်းသမားတိုင်းရဲ့ ဘာနဲ့မှ မတူတဲ့ ပီတိခံစားချက်ဖြစ်ပါတယ်။ (အပင်ရှာတုတ်နဲ့ ထောက်ကြည့်နေရတဲ့ခေတ် မဟုတ်သေးပါ) လက်ဝါးကြီး ပြတယ်ဆိုတဲ့ ရေတံခွန်ရှိရာ၊ ကုက္ကိုပင်တန်း ထူးခြားစွာရှိ ခဲ့ရာ၊ အင်္ဂလိပ်ခေတ် ဗိုလ်တဲဟောင်းနေရာ စခန်းဆောက် အခြောက်အလှန့်မကင်းခဲ့ရာ သဖန်းတိုးချဲ့ကြိုးဝိုင်းရဲ့ တစ် ကျော့ပြန် စိုက်ခင်းအဖွင့်ကလေးပဲပါ။

ထိုကာလတွေဟာ ကျွန်တော်ရေးပြနေလို့ ကျွန်တော် သာလုပ်တာကို ဖော်ပြလိုရင်းမဟုတ်ပဲ Forestry ဆင်းဖြစ် စေ၊ သစ်တောကျောင်းဆင်းဖြစ်စေ၊ အခြားအဆင့်ဝန် ထမ်းဖြစ်စေ ကိုယ့်အလုပ်ပေါ်တန်ဖိုးထားလုပ်ကိုင်ခဲ့သူ သစ် တောစိုက်ခင်းသမားများရဲ့ ထိုစဉ်က တစ်တိုင်းပြည်လုံး အများစုရဲ့ ကြိုးပမ်းအောင်မြင်ခဲ့မှု...ပါ။

ယခုရှိဆဲဖြစ်စေ၊ အကြောင်းအမျိုးမျိုးနဲ့ ပျက်စီးသွား ပြီဖြစ်စေ သစ်တောစိုက်ခင်းသမားများဟာ ကျွန်းစိုက်ခင်း တွေ၊ ထင်းရှူးစိုက်ခင်းတွေ အပူပိုင်းဒေသစိုက်ခင်းတွေ အောင်မြင်အောင် အပင်ပန်းခံ၊ ငှက်ဖျားဒဏ်ခံ၊ လူမှုရေး ပျက်ကွက်ဒဏ်တွေခံလို့ အောင်မြင်အောင် ကြိုးစားရတဲ့ ခေတ်တစ်ခုရှိခဲ့ပါကြောင်း ကြားဖြတ်တင်ပြလိုက်ရပါတယ်။

ယခုခေတ် သစ်တောစိုက်ခင်းသမားများလည်း သူ့ နည်းသူ့ဟန်တွေနဲ့ အားထုတ်ကြဆဲဖြစ်ပါတယ်။

ပေါင်းတည်မှာ ၁၉၈၅ နေ့စဉ်အတွင်းမှာ စိုက်ကွက် ၁-၅-၄ စိုက်ကွက်မှူးအဖြစ်၊ ၈၂ ဆင်း ကိုလှမြင့်အောင် လည်းရောက်ရှိလာခဲ့ပြီး၊ နှစ်ခန်းတွဲအိမ် ကျွန်တော်နဲ့ ရဲမြင့်သိန်းရတဲ့ တစ်ဖက်ခန်းကိုနေခဲ့ပြီး ကျောင်းတုန်းက သိပ်မခင်ခဲ့ပေမဲ့ အတူနေတော့ လွန်စွာရင်းနှီးခဲ့ရသူ။ ၁၉၈၅ နှစ်ကုန်ခါနီးလောက် သူ့ဇာတိ ပဲခူးအရှေ့ဖက်ခြမ်း ကိုပဲ ပြန်လည်ပြောင်းသွားခဲ့ပါတယ်။ သူပြောင်းပြီးချိန်မှာ ပေါင်းတည်ကို စိုက်ကွက် ၁-၅-၃ စိုက်ကွက်မှူးအဖြစ် ၈၀ ဆင်း အစ်ကိုဦးကျင်သိန်းကရောက်ရှိလာပြီး သူ့အခန်း မှာမိသားစုနဲ့ ဆက်နေတဲ့အခါမှာတော့ အစဉ်အဆက် အဲဒီ အခန်းက အိမ်ထောင်သည်အခန်း မုသိုးဖို ရဲကြီးနဲ့ ကျွန် တော်တို့ နေရာအခန်းက လူလွတ်များစုပေါင်းနေရာအခန်း ဖြစ်သွားပါတော့တယ်။

ဘာကြောင့်ဆိုကျွန်တော်နဲ့ရဲကြီးအပြင် ကိုအေးသန်း ၈၄ နေနေတဲ့အပြင်၊ 1986 February မှာတော့ ၈၅

PDF Compressor Free Version

ဆင်းတွေဖြစ်တဲ့ ကိုနိုင်ဦးက စိုက်ကွက် ၁-၅-၂ ရဲကြီးစိုက်
ခင်းကိုနဲ့ ကိုသိန်းတိုးက စိုက်ကွက် ၁-၅-၃ ကို စိုက်ကွက်
လက်ထောက်တွေအဖြစ် ရောက်လာခဲ့ပြီး၊ ကျွန်တော်တို့အ
ခန်းမှာပဲ တပြုံကြီးနေပြစ်ကြပါတယ်။ ရဲကြီး ကိုဝေလွင်ဆီက
မ,လာတဲ့ 60 watt Hitachi cassette ကြီးကလည်း စိုး
လွင်လွင်၊ လွှမ်းမိုးဆိုလိုက်၊ စိုင်းထီးဆိုင်ဟစ်လိုက်၊ ဖိုးချို၊
ကျော်ဟိန်းတို့ကိုအလှည့်ပေးလိုက်၊ သိန်းဇော်သီချင်းလေးဟဲ
လိုက် မနက်စောစော ကြာနီကန်ပဋ္ဌာန်းထရွတ်ရနဲ့ မနားရ
အောင်ပါပဲ။ လူများတော့လည်းအကြိုက်များလက်များသာပ။

၁၉၈၆ အတွက် နတ္တလင်းမြို့နယ်စိုက်ခင်းဒေသကို
ယခင်အတိုင်း တောင်ညိုနှင့်မြောက်ဘော်ဘင်ကို ၂ နေရာ
ပြန်ခဲ့လို့ သဖန်းတိုးချဲ့ကြီးဝိုင်း(လက်ဝါးကြီး)ကို ကျွန်းပျိုး
ပင်စိုက် ၆၀၀ ဧက၊ မြောက်ဘော်ဘင်(ကွင်းစမ်း)ကို ကျွန်း
အစေ့စိုက် ၃၀၀ ဧက လို့ ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ခဲ့ပြန်ပါတယ်။
စိုက်ခင်း ၂ ခုက တစ်မြို့နယ်ထဲမှာပေမဲ့ တောင်နဲ့မြောက်
မိုင်၂၀ လောက်ဝေးတဲ့ နေရာဖြစ်လေတော့ ဦးသန်းဝင်းက
ကျွန်တော့်ကို အစေ့စိုက် ၃၀၀ ဧကဖက်ကို သီးသန့်ခွဲတာ
ဝန်ယူစေတာမို့၊ 1985 December မှာတော့ ကျွန်တော်အ
လုပ်ဝင်စ ၂ နှစ်တာ ငယ်ချစ်ဦး တောင်ညိုဒေသကိုစွန့်
ခွာလို့ အရပ်ခေါ် ကွင်းစမ်းဖက်ကို ၁၉၈၆ စိုက်ခင်းအတွက်
တောင်ယာတိုင်းတာဖို့ မြင်လွင်၊ တင်ထွန်း၊ စိုးမြင့်၊ မျိုးလွင်
ဆိုတဲ့ တပည့်ကျော် တောခေါင်း ၄ ဦးနဲ့အတူ သွားရောက်
ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီနေရာကအလုပ်ဝင်စ ၁၉၈၄ မှာ ရဲမြင့်သိန်း
တာဝန်ကျနေရာပါ။ မြောက်ဘော်ဘင်ကြီးဝိုင်းဖြစ်ပြီး၊ ကွင်း
စမ်းလို့ မြန်မာရွာဟောင်းရှိခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်း လူသူနေထိုင်
မှုနည်းပါးသွားရာမှ...ပဲခူးရိုးမပေါ်ကနေ ကရင် ၁၄ ရွာကို
မြေပြန်ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်စေစဉ်ကာလ ကွင်းစမ်းကို တောင်
ပေါ်ကရင်အချို့ နေထိုင်စေရာကနေ ကွင်းစမ်းရွာပြန်လည်
စည်ကားလာတယ်သိရပါတယ်။ ယခု ကိုယ်တကျော့ပြန်
လာစဉ် စိုက်ခင်းလုပ်ရမဲ့ ဒေသက ရဲကြီးလောက် မနီးပြန်
ပါ။ ရဲကြီးတုန်းက ကွင်းစမ်းရွာကနေချောင်းကျော်လိုက်ရင်
စိုက်ခင်းထဲရောက်ပေမဲ့ အလုပ်ဆင်းရဲဇာတာပါ ကိုယ့်အ
လှည့်မှာတော့ ချောင်းအတိုင်း ၁မိုင်လောက် လမ်းလျှောက်၊
တောင်ကြောပေါ်တက် ၂ မိုင်ကျော်လောက် ဆက်လျှောက်
မှစိုက်ခင်းနေရာကို ရောက်ပါတယ်။ တောင်ပေါ်ကစီးကြည့်
အလှကို မက်သူကိုယ့်အဖို့ ဆုလာဘ်ကတော့ စိုက်ခင်းကို
ဝင်ခါနီး တောင်ခါးပန်းကနောက်ကို ပြန်လှမ်းကြည့်ရင်
နတ္တလင်းမြို့ကိုသာမက ဇီးကုန်းမြို့က ဆန်ဂိုဒေါင် အမိုး
တွေပါလှမ်းမြင်ရ။ ကြားက တောင်နိမ့်တန်းမှာ မျှော်တော်
တောင် စေတီလေးနဲ့မို့ ကောင်းကင်ပြာအောက် သဘာဝ
ပန်းချီကားတစ်ချပ်ကို အမောပြေခံစားရလေ့ရှိတာပါပဲ။
မနှစ်က ၈၀၀ ဧက ယာဝေတိုင်းတာခဲ့တာမို့ ယခု ၃၀၀
ဧက ယာတိုင်းတာတော့ easy-going နဲ့ ပြီးသွားပါတယ်။

1985 December လကုန် ၁၉၈၆ စိုက်ခင်းအတွက်
ယာဝေခြင်းပြီးချိန်မှာတော့ ကြားဖြတ်အပြောင်းအလွဲတစ်ခု
ဖြစ်လာခဲ့ပြန်ပါတယ်။ အဲဒါကတော့ ၁-၅-၃ စိုက်ကွက်မှူး
အစ်ကို ဦးကျင်သိန်းက အဆင့်မြင့် သစ်တောအရာရှိသင်
တန်း ၃ လ တက်ရမှာမို့ ကျွန်တော်က ၁-၅-၃ ယာယီ
စိုက်ကွက်မှူးတာဝန်ယူဖို့ ပြည်စိုက်ခင်း ဒု-ညွှန်ကြားရေး
မှူးရုံးကနေ ရုံးမိန့်ထွက်လာခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့
လည်း ကွင်းစမ်းမှာ ယာခုတ်မီးရှို့လုပ်ငန်းထိ တာဝန်ယူပေး
ထားမဲ့ ကိုအေးချိုကိုအလုပ်လွှဲ၊ အိပ်ရာလိပ်လို့ ပေါင်းတည်
ပြန်၊ ၁-၅-၃ စိုက်ခင်းတည်နေရာ ပျဉ်ကြီးရွာထိပ်ကို
ရွှေ့ခဲ့ရပြန်ပါတယ်။ ပျဉ်ကြီးရွာက ရဲကြီးရဲ့ base camp
ရှိရာ ကြို့ပင်အိုင်ကနေ ၆ မိုင်ကျော်လောက် အရှေ့မြောက်
ဖက်ကို ခြေလျင် သို့မဟုတ် လှည်းနဲ့ ခရီးနှင်ရပါတယ်။

၁၉၈၆ စိုက်ခင်းစိုက်မဲ့နေရာက ပျဉ်ကြီးရွာကနေ
၂ မိုင်ကျော်ခန့်အကွာ တောထဲမှာဖြစ်ပြီး နွေအခါ ရေအ
ရင်းအမြစ်ရနိုင်တဲ့နေရာမရှိပါဘူး။ ရေအရင်းအမြစ်လိုတာ
က ကျွန်းပျိုးပင်စိုက်ဖို့ သတ်မှတ်တာမို့ ပျိုးဥယျာဉ်မြေ
နေရာနဲ့ ပျိုးပင်ရေလောင်းဖို့ ရေကန်တစ်ခုပင်ရပြီး နွေအခါ
ထိ ရေရတဲ့ရေထွက်ချောင်းစတာလိုပေမဲ့ စိုက်ခင်းစိုက်မဲ့
ဒေသထဲ နေရာမရနိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ပျဉ်ကြီးရွာထိပ်
ကုန်းမြင့်မှာ ယာယီရင်ခွဲတဲ့ရှည် အရင်ဆုံးစီစဉ် စခန်းချရ
ပါတယ်။ ပျဉ်ကြီးရွာ အများသုံးရေကန်ကို ပျိုးဥယျာဉ်ရေ
အဖြစ်ပါ ခွဲဝေသုံးနိုင်ရေး ရွာလူကြီးများနဲ့ညှိနှိုင်းပြီး၊ လယ်
ကွက်တစ်ခုကို (၄ ဧကခန့်ထင်ပါသည်။ သေချာမမှတ်မိ
တော့ပါ) မိုးဦး မေလလယ်လောက်ထိ သုံးခွင့်ရဖို့ အခ
ကြေးငွေသတ်မှတ်ငှားရမ်းရပြန်ပါတယ်။ တဖက်က ယာ
ခုတ်လုပ်ငန်းစရင်း၊ တဖက်က ယာယီပျိုးဥယျာဉ်ဆောက်
ခြင်း အပူတပြင်းဆောင်ရွက်ကြရပါတယ်။

ထိုအချိန်က ခွင့်ပြုငွေ Norm က အောင်မြင်တဲ့
ပျိုးဥယျာဉ်လုပ်ငန်းအတွက် လှည့်ပတ်သုံးစွဲနိုင်ဖို့ လုံလောက်
မှုရှိခြင်းက တပန်းသာတာမို့ January အတွင်း Nursery
frame အောင်မြင်စွာတည်ဆောက်ပြီးလို့ January လကုန်
ပိုင်း ငွေစာရင်းကိစ္စ ပေါင်းတည် ပြန်တက်လာရပါတယ်။
အထက်ဖော်ပြခဲ့ပါအတိုင်း ၁၉၈၆ February အတွင်း ၈၅
ဆင်းတွေရောက်လာတဲ့အခါ၊ ယာယီကိုင်နေရတဲ့ ကိုယ့်နဲ့
တွဲဖက်လုပ်ဖို့ ၈၅ batch, position 1st ကိုသိန်းတိုး ရောက်
ရှိလာလို့ ညီအစ်ကိုအားကိုးဖော်ရခဲ့ပါတယ်။ မှတ်မှတ်ရရ
သူနဲ့ တောတက်တော့ သူ့မှာပါလာတဲ့ TIME MAGA-
ZINE အဖုံးက ထင်းရှူးပင်လေး coffin ထဲ ထည့်ထားတဲ့
ပုံလေးနဲ့...ပေါင်းတည်စိုက်ခင်းတွေ နိမိတ်လေလား !!!!!
Korea လိုလို Taiwan လိုလို မင်းသားချော ကိုသိန်းတိုး
ကြောင့် လှပျိုဖြူတွေရှိရာ ပျဉ်ကြီးရွာ ပျိုးဥယျာဉ်လုပ်ငန်း
အောင်မြင်ခဲ့ရပုံတွေကိုလည်း ဆက်ပါဦးမည်။ ။

ကမ္ဘာ့ သစ်တောရပြစ်ထွန်းမှုနှင့် PDF Compressor Free Version

မိုးခေါင်ရေရှားမှု တိုက်ပျက်ရေးနေ့

Word Day to Combat Desertification and drought

ကဋု(စိမ်း/ ခို)

သက်ရှိလူသားများ အပါအဝင် အပင်၊ တိရစ္ဆာန်၊ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ မှီတင်းနေထိုင်ရာ ဤကမ္ဘာပေါ်တွင် မြေအရည်အသွေးကျဆင်းခြင်း၊ မိုးခေါင်ရေရှားခြင်းနှင့် သဲကန္တာရဖြစ်ပေါ်ခြင်းစသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်ပျက်စီးမှု ဖြစ်စဉ်များသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ ရေရှည်ရှင်သန်ရပ်တည်မှုအတွက် အဓိက စိန်ခေါ်မှုများဖြစ်ပါသည်။ ကမ္ဘာ့မြေထု၏ ၄၀% နှင့်အထက်သည် မြေအရည်အသွေးနိမ့်ကျပျက်စီးလျက်ရှိကာ ကမ္ဘာ့လူဦးရေ၏ ထက်ဝက်ခန့်သည် ၎င်း၏အကျိုးဆက်များကို ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံခံစားရလျက်ရှိပါသည်။ အရည်အသွေးကောင်းမွန်သော မြေသယံဇာတသည် ကျွန်ုပ်တို့အတွက် အစားအစာထောက်ပံ့ပေးရုံသာမက အဝတ်အထည်၊ စားဝတ်နေရေးနှင့်မိုးခေါင်ခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း အစရှိသည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များမှလည်း ၉၅% ခန့်အကာအကွယ်ပေးနိုင်ပါသည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် လူဦးရေတိုးပွားလာခြင်းနှင့်အတူ အခြေခံစားဝတ်နေရေး လိုအပ်ချက်များနှင့် ခေတ်မီစက်ပစ္စည်းကိရိယာများ ထုတ်လုပ်သုံးစွဲရန်အတွက် သဘာဝသယံဇာတများအပေါ် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲမှုမရှိသော ထုတ်လုပ်သုံးစွဲခြင်းများနှင့် မြေသယံဇာတအပေါ် အလွန်အမင်းမှီခိုမှုများက မြေအရည်အသွေးကျဆင်းမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေလျက်ရှိပါသည်။ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းတွင် မြေဆီလွှာခမ်းခြောက်ခြင်း၊ သဲကန္တာရဖြစ်ထွန်းခြင်းနှင့် မိုးခေါင်ရေရှားခြင်းဖြစ်စဉ်များကြောင့် နေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်းကဲ့သို့သော ကိစ္စရပ်များဆီသို့ ဦးတည်လျက်ရှိပြီး နှစ်စဉ် လူဦးရေ ၁၀ သန်းခန့်သည် အဆိုပါ ပြဿနာ

၂၀၂၀ ခုနှစ် ၂၀၂၄ ခုနှစ်

ရေနံချောင်းမြို့နယ်၊ အထူးစိမ်းလန်းစိုပြည်ရေးရန် စီမံကိန်းဆောင်ရွက်ခြင်းမှတ်တမ်းဓာတ်ပုံ

၂၀၀၂ ခုနှစ် ၂၀၂၃ ခုနှစ်

ချောက်မြို့နယ်၊ ရွှေပုံတောင်စိမ်းလန်းစိုပြည်ရေး သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းမှတ်တမ်းဓာတ်ပုံ

၂၀၀၇ ခုနှစ် ၂၀၁၇ ခုနှစ်

တောင်သာမြို့နယ်၊ တောင်သာတောင်သဘာဝတောထိန်းဆောင်ရွက်ခြင်းမှတ်တမ်းဓာတ်ပုံ

နှင့် ရင်ဆိုင်ရလျက်ရှိပါသည်။ လက်ရှိနေထိုင်လျက်ရှိသော ကမ္ဘာ့လူဦးရေ ၇.၆ ဘီလီယံအနက် ၂၅ နှစ်အောက်ရှိသော လူဦးရေ ၁ ဘီလီယံနှင့်အထက်သည် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင် နေထိုင်လျက် ရှိပြီး ၎င်းတို့အနေဖြင့် မြေသယံဇာတအပါအဝင် သဘာဝ သယံဇာတများအပေါ် အလွန်အမင်းမှီခို အားထားနေကြ ရပါသည်။ အဆိုပါလူငယ်များအတွက် စီးပွားရေးစွန့်ဦး တီထွင်မှုအခွင့်အလမ်းကောင်းများ၊ ရာသီဥတုနှင့်လိုက် လျောညီထွေစွာနေထိုင်ခြင်းတို့ကဲ့သို့သော အလေ့အကျင့် ကောင်းများအား ဖော်ထုတ်မြှင့်တင်ပေးခြင်းဖြင့် မြေသယံ ဇာတအပေါ်မှီခိုနေရသော ကျေးလက်နေပြည်သူလူထု အ တွက်ကောင်းမွန်သော အနာဂတ်မျှော်လင့်ချက်များ ဖန်တီး ပုံဖော်ပေးရန်လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။ အလားတူ မြေသယံ ဇာတများ ပြန်လည်ကောင်းမွန်အောင် ပြုပြင်ဆောင်ရွက် ပေးခြင်းဖြင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုလျော့ချရေးနှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုဒဏ်ခံနိုင်ရည်ရှိမှုအား တိုးမြှင့်ပေးရာရောက်စေ မည်ဖြစ်ပါသည်။

လက်ရှိကမ္ဘာပေါ်တွင် တစ်စက္ကန့်လျှင် ဘောလုံး ကွင်း ၄ ကွင်းစာနှင့်ညီမျှသည့်မြေသယံဇာတများသည် အရည်အသွေးကျဆင်းလျက်ရှိပြီး နှစ်စဉ်မြေဧရိယာ ဟက် တာ သန်း ၁၀၀ ခန့်သည် မြေအရည်အသွေးကျဆင်းလျက် ရှိကြောင်းနှင့် ကမ္ဘာ့လူဦးရေ၏လေးပုံတစ်ပုံသည် မိုးခေါင် ရေရှားမှုဒဏ်ကို ခံစားနေရကြောင်း ကုလသမဂ္ဂသဲကန္တာရ တိုက်ဖျက်ရေးကွန်ဗင်းရှင်း(United Nations Convention to Combat Desertification-UNCCD)မှ ထုတ်ပြန်သော အချက်အလက်များအရ သိရှိရပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ သက်ရှိလူသားများနှင့်ဖိစီးစွမ်းစွမ်းကွဲ အား လုံးအတွက် အန္တရာယ်ကြီးတစ်ခုဖြစ်သော သဲကန္တာရဖြစ် ထွန်းမှုအား ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများအားလုံး၏ စုပေါင်းစွမ်းအားဖြင့် ကာကွယ်တားဆီးနိုင်ရန် ကုလသမဂ္ဂသဲကန္တာရတိုက်ဖျက် ရေးကွန်ဗင်းရှင်း (United Nations Convention to Com bat Desertification-UNCCD)ကို ၁၉၉၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၁၇)ရက်နေ့တွင် ပြင်သစ်နိုင်ငံ၊ ပဲရစ်မြို့၌ စတင်ဖွဲ့စည်း ခဲ့ပြီး၊ ကွန်ဗင်းရှင်းသည် ၁၉၉၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၆ ရက်နေ့မှ စတင်၍ အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိခဲ့ပါသည်။ UNCCD အား စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် ဇွန်လ(၁၇)ရက်နေ့မှ ယနေ့အချိန်ထိ ကွန်ဗင်းရှင်းအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံပေါင်း (၁၉၇) နိုင်ငံရှိပြီး အဆိုပါနိုင်ငံများအနက်မှ (၁၆၉)နိုင်ငံသည် သဲ ကန္တာရဖြစ်ပေါ်မှုနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ဆိုးကျိုးများကို လက် တွေ့ခံစားနေကြရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ၁၉၉၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့တွင်သဲကန္တာရဖြစ်ထွန်းမှုတိုက်

ဖျက်ရေးကွန်ဗင်းရှင်း (UNCCD)၏ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဝင် ရောက်ခဲ့ပြီး သယံဇာတနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်း သိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနက မြန်မာနိုင်ငံ၏ Focal Ministry အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အပူပိုင်းဒေသစီမံခန့်ခွဲရေးဦး စီးဌာနက မြန်မာနိုင်ငံ၏ Focal Department အဖြစ် လည်းကောင်း မြေသီလွှာထိန်းသိမ်းရေးနှင့်သဲကန္တာရဖြစ်ထွန်း မှုတိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းများကိုချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။ UNCCD စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် ဇွန်လ (၁၇)ရက် နေ့အား ကမ္ဘာ့သဲကန္တာရဖြစ်ထွန်းမှုနှင့်မိုးခေါင်ရေရှားမှု တိုက် ဖျက်ရေးနေ့ (World Day to Combat Desertification and Drought)အဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ပြီး ကမ္ဘာ့အဝှမ်း အထိမ်း အမှတ်အခမ်းအနားများ၊ အသိပညာပေးမှုများ၊ စီမံခန့်ခွဲရေး စီမံခန့်ခွဲရေးလှုပ်ရှားမှုများဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ(၁၇)ရက်နေ့သည် UNCCD ဖွဲ့စည်းခြင်း နှစ် (၃၀)ပြည့်အခမ်းအနားနှင့် တိုက်ဆိုင်လျက်ရှိပါသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ကမ္ဘာ့သဲကန္တာရဖြစ်ထွန်းမှုနှင့်မိုးခေါင် ရေရှားမှုတိုက်ဖျက်ရေးနေ့ (World Day to Combat Desertification and Drought)အတွက် UNCCD က သတ်မှတ်ထားသည့်ဆောင်ပုဒ်မှာ “(United for Land: Our Legacy. Our Future.)” “ကျွန်ုပ်တို့၏ အမွေအနှစ်၊ ကျွန်ုပ်တို့၏အနာဂတ်ဖြစ်သော ကမ္ဘာမြေကို ဝိုင်းဝန်းစောင့် ရှောက်ကြပါစို့” ဖြစ်ပါသည်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးရှိ လူသား များအတွက် အဖိုးအနုဂ္ဂထိုက်တန်သော မြေသယံဇာတ အရင်းအမြစ်ကို ထာဝစဉ်တည်တံ့စွာနှင့်အကျိုးရှိရှိအသုံးပြု နိုင်ရေးအတွက် အနာဂတ်မြေသယံဇာတကြီးကြပ်အုပ်ချုပ် မှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်အပေါ်မီးမောင်းထိုးပြသလိုမှုအား ရည်ရွယ် ၍ သတ်မှတ်ပေးထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေ ဖြင့် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ဇွန်လ (၁၇)ရက်နေ့တွင် ကမ္ဘာ့သဲကန္တာရ ဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် မိုးခေါင်ရေရှားမှုတိုက်ဖျက်ရေးနေ့ (World Day to Combat Desertification and Drought) အခမ်းအနားကို အပူပိုင်းဒေသဖြစ်သော မကွေးတိုင်းဒေသ ကြီး၊ မကွေးမြို့တွင် နိုင်ငံတော်အဆင့် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

UNCCD ၏ ထုတ်ပြန်ချက်များအရ မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်းအပူပိုင်းဒေသသည် သဲကန္တာရဖြစ်ထွန်းရန် အလားအလာရှိသောဧရိယာများစာရင်းတွင် ပါဝင်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် နိုင်ငံ၏အလယ်ပိုင်း အပူပိုင်းဒေသ တွင် မြေအရည်အသွေးကျဆင်းမှုနှင့် သဲကန္တာရဖြစ်ထွန်းမှု ကိုတားဆီးကာကွယ်ရန် ခေတ်အဆက်ဆက်ကြိုးပမ်း ဆောင် ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၂ ခုနှစ်အတွင်း မြေယာကျေးလက်ကြီးပွားတိုးတက်ရေးကော်ပိုရေးရှင်း(မြေ-

ကျေး-ရှင်း)ဖွဲ့စည်းပြီး ဒေသအတွင်းသစ်တောစိုက်ခင်းများ တည်ထောင်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် အပူပိုင်းဒေသကျေးရွာသုံး ထင်းစိုက်ခင်းစီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ၊ ၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင် သစ်တောစံပြစိုက်ကွက်များတည်ထောင်၍ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင်ပါဝင်စိုက်ပျိုးတည်ထောင်ခြင်းတို့ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၆၃ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၁ ခုနှစ်အတွင်း သစ်တောဦးစီးဌာနက ဆက်လက်တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ရေဝေရေလဲသစ်တောများ ပြန်လည်တည်ထောင်ခြင်း၊ ကျေးရွာသစ်တောများနှင့် စံပြသစ်တောများကို ဦးစားပေးတည်ထောင်ခြင်း၊ မြို့နယ်ကျေးရွာအနွဲ့နှစ်စဉ်ပျိုးပင်များကို အခမဲ့ဖြန့်ဝေလျက် ပြည်သူလူထုအားဖြင့်သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် အပူပိုင်းဒေသ ကိုးခရိုင် စိမ်းလန်းစိုပြည်ရေးစီမံကိန်းကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ စီမံကိန်းအစပြုချိန် ခရိုင်ကိုးခုဖြင့် အစပြုဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ၁၉၉၅-၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် အပူပိုင်းဒေသအတွင်းရှိ ရွှေဘိုခရိုင်၊ ညောင်ဦးခရိုင်၊ ဂန့်ဂေါခရိုင် စသည့်သုံးခရိုင်ပါဝင်လာခြင်းကြောင့် အထူးဒေသ (၁၃)ခရိုင် စိမ်းလန်းစိုပြည်ရေးလုပ်ငန်းစီမံကိန်းအဖြစ် တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ စီမံကိန်းများမှရရှိသည့် အကျိုးရလဒ်များကို ရေရှည်ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန်နှင့် အပူပိုင်းဒေသစိမ်းလန်းစိုပြည်ရေးလုပ်ငန်းကို ပိုမိုထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ၁၉၉၇ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၂၂)ရက်နေ့တွင် အပူပိုင်းဒေသစိမ်းလန်းစိုပြည်ရေးဦးစီးဌာနကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။

အပူပိုင်းဒေသစိမ်းလန်းစိုပြည်ရေးဦးစီးဌာနအနေဖြင့် နှစ်(၃၀) ဘက်စုံပင်မစီမံကိန်း (၂၀၀၁- ၂၀၀၂ ခုနှစ်မှ ၂၀၃၀-၂၀၃၁ ခုနှစ်အထိ) ရေးဆွဲ၍ ရည်ရွယ်ချက်(၈)ရပ်ချမှတ်ကာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ဌာန၏ ရည်ရွယ်ချက်(၈)ရပ်တွင် သဲကန္တာရဖြစ်ထွန်းမှုကို ကာကွယ်တားဆီးရန်ဆိုသည့်အချက်အား ရည်ရွယ်ချက်တစ်ရပ်အဖြစ် ထည့်သွင်းထားရှိပြီး အောက်ဖော်ပြပါလုပ်ငန်းများအား မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်း အပူပိုင်းဒေသများဖြစ်သည့် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီးနှင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတို့ ရှိ ခရိုင်(၁၃)ခရိုင်၊ မြို့နယ်(၅၃)မြို့နယ်တွင် နှစ်စဉ်လုပ်ငန်းလျာထားချက်များချမှတ်၍ အစဉ်တစိုက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ သိသာထင်ရှားသည့် ရလဒ်နှင့်အောင်မြင်မှုများရရှိခဲ့ပါသည်။

(က) သစ်တောစိုက်ခင်းများတည်ထောင်ခြင်း (၈)

(ခ) သဘာဝတောကျန်များထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်း (၀၀)
(ဂ) ထင်းအစားအခြားလောင်စာ တိုးမြှင့်အသုံးချရေးဆောင်ရွက်ခြင်း (၀၀)

(ဃ) ရေရရှိရေးအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း (ရ) သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ သစ်တောဦးစီးဌာနအနေဖြင့်လည်း အမျိုးသားသစ်တောကဏ္ဍ နှစ်(၃၀)ပင်မစီမံကိန်း (၂၀၀၁-၂၀၀၂ မှ ၂၀၃၀ -၂၀၃၁ အထိ)အရ မြန်မာနိုင်ငံ သစ်တောများ ပြန်လည်တည်ထောင်ရေးစီမံကိန်း (Myanmar Reforestation and Rehabilitation Programme-MRRP) (၂၀၁၄-၂၀၁၈ မှ ၂၀၂၆-၂၀၂၇ အထိ)ရေးဆွဲ၍ အပူပိုင်းဒေသများအပါအဝင် ဂေဟစနစ်အမျိုးမျိုးရှိ တောနိမ့်၊ တောပျက်များတွင် စိုက်ခင်းများ တည်ထောင်ခြင်း၊ မြစ်၊ချောင်း၊အင်း၊အိုင်ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ကမ်းရိုးတန်း တစ်လျှောက် သဘာဝသစ်ပင်သစ်တောဂေဟစနစ်များ ထိန်းသိမ်းခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

အလားတူ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနမှ မြန်မာနိုင်ငံရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ဆိုင်ရာမူဝါဒ၊ မြန်မာနိုင်ငံရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာ (၂၀၁၈-၂၀၃၀)၊ မြန်မာနိုင်ငံရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ ပင်မလုပ်ငန်းစဉ်အစဉ်(၂၀၁၈-၂၀၃၀)တို့ကို ရေးဆွဲ၍ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုလျော့ချရေးလုပ်ငန်းစဉ်များအား သက်ဆိုင်ရာ ဆက်စပ်ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ပူးပေါင်း၍ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ထို့အပြင် အခြားဆက်စပ်ဌာနများဖြစ်သည့် ရေအရင်းအမြစ်နှင့် မြစ်ချောင်းများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနများအနေဖြင့်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း အပူပိုင်းဒေသအတွင်း သဲကန္တာရဖြစ်ထွန်းနိုင်မှု၊ မိုးခေါင်ရေရှားမှုနှင့် မြေဆီလွှာအရည်အသွေးကျဆင်းမှုတိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းများကို ဟန်ချက်ညီညီ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၁၇)ရက်နေ့တွင် ကျရောက်သော ကမ္ဘာ့သဲကန္တာရဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် မိုးခေါင်ရေရှားမှုတိုက်ဖျက်ရေးနေ့ (World Day to Combat Desertification and Drought) ၏ ဆောင်ပုဒ်ဖြစ်သည့်

“ကျွန်ုပ်တို့၏အမွေအနှစ်၊ ကျွန်ုပ်တို့၏အနာဂတ်ဖြစ်သော ကမ္ဘာမြေကို ဝိုင်းဝန်းစောင့်ရှောက်ကြပါစို့”“(United for Land: Our Legacy. Our Future.)” နှင့်အညီ လူသားနှင့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲတို့ရှင်သန်ရပ်တည်မှုအတွက် အထူးအရေးပါသည့် မြေသယံဇာတအရင်းအမြစ်အား ထာဝစဉ်တည်တံ့

PDF Compressor Free Version

မြေဆီစိုစိုက် သစ်ပင်စိုက်

ဘောင်နေ့လင်း(01-03)၊ မုံရွာ

မိုး၊ ဆောင်း၊ နွေရာသီ
ဥတုသုံးလီ
မိုးရာသီ မြေစိုစိုက်
သစ်ပင်တွေစိုက်။

ရာ ထောင်၊ သောင်း၊ ကုဋေချီ
သစ်ပင်များ စိုက်ကြမည်၊
မြေ မဟီပေါ်ဆီတက်
သီးနှံ ပို မို ထွက်။

သီ ကုံးလို့ ကဗျာစီ
စာပန်းချီရေးလှစ်၊
အတွေးသစ် အမြင်မှန်
သုံးသပ် လက်ခံ။

သစ်တော သစ်ပင်ဝေစည်မှ
မြေဆီ ဩဇာရ၊
စီမံမျိုးစုံ ပျော်စံရာ
သစ်ပင် သစ်တောမှာ။

ပင် သစ်ကို ရှင်အောင်စိုက်
ထိန်းသိမ်းပါ ပင်ဟောင်း၊
များစုပေါင်း ပါဝင်ကြ
စည်းလုံးခြင်း သင်္ကေတ။

စိုက် ပျိုး-ပြုစု- ထိန်းသိမ်းပါ
သုံးနားညီ တြိဂံပမာ၊
များညီညာ ပါဝင်ပေး
မျိုးဆက်သစ်တို့ ဘဝအေး။

ဥ တော်နွဲ့ပျော် စည်စည်ကား
သစ်ပင်စိုက်ပွဲများ
အများသူငါ ပါဝင်နွဲ့
မိုးရာသီ သစ်ပင်စိုက်ပွဲ။

မြန်ပြည်တစ်ဝန်း သစ်တောစွမ်းမြင့်
စိမ်းလန်းစေမည် ဓိဋ္ဌာန်သည်။

စာမျက်နှာ (၂၈) မှအဆက်

စွာ အကျိုးရှိရှိအသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက် ကျွန်ုပ်တို့အားလုံး (ဒေသခံပြည်သူလူထု၊ အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများ၊ နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ NGO/INGO များ) ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပါစို့ဟု တိုက်တွန်းနှိုးဆော်၍ ကုလသမဂ္ဂ သဲကန္တာရ ဖြစ်ထွန်းမှု တိုက်ဖျက်ရေးကွန်ဗင်းရှင်း (UNCCD) ဖွဲ့စည်းခြင်း နှစ် ၃၀ ပြည့် အထိမ်းအမှတ်အခမ်းအနားအား မှတ်တမ်းတင်ဂုဏ်ပြုရေးသားလိုက်ရပါသည်။ ။

ကိုးကား- <https://www.un.org/blog/2024/02>၊ <https://www.unccd.int/DDD2024>၊
<https://www.monrec.gov.mm>၊ <https://www.dryzonegreening.gov.mm>
အပူပိုင်းဒေသစိမ်းလန်းစိုပြည်ရေးဦးစီးဌာန၊ နှစ်(၂၀) ပြည့်အထိမ်းအမှတ် မှတ်တမ်းစာအုပ် (၁၉၉၄-၂၀၁၄)
အပူပိုင်းဒေသစိမ်းလန်းစိုပြည်ရေးဦးစီးဌာန၏ Annual & Evaluation Report (၂၀၁၄-၂၀၁၈) ဘဏ္ဍာနှစ်မှ (၂၀၂၂-၂၀၂၃) ဘဏ္ဍာနှစ်ထိ

ရေဆိုသည်မှာ သက်ရှိများအသက်ရှင်နေထိုင်ရန်အတွက် မရှိမဖြစ် လိုအပ်ပြီး တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သော သဘာဝသယံဇာတတစ်ခုပင်ဖြစ်ပါသည်။ 'ထမင်းအသက် (၇)ရက်၊ ရေအသက် (၁)မနက်'ဟူ၍ ဆိုရိုးစကားရှိပါသည်။ ရေသည် လူသားများအတွက်သောက်သုံးရန်နှင့် ဆေးကြောရန်အတွက်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့လူသားများအသက်ရှူနေကြသောလေပြီးလျှင် ရေသည် ဒုတိယအရေးကြီးဆုံးအရင်းအမြစ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

ဓာတ်ကြီးလေးပါးအနက် 'အာပေါဓာတ်' ရေသည် ကမ္ဘာမြေပေါ်တွင် အရည်အခြေအနေဖြင့် အများဆုံးတွေ့ရှိရသည့်အရာဝတ္ထုဖြစ်ပါသည်။ ကမ္ဘာ့ရေထုသည် ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာများမှ နေ့စဉ်အခိုးအငွေ့အဖြစ် လေထုအတွင်းသို့ပျံ့နှံ့၍ ကုန်းမြေများရှိရာဘက်သို့ ရွေ့လျားကာမိုးရေအဖြစ်ရွာချပါသည်။ အဆိုပါမိုးရေများသည် မြစ်၊ချောင်းများမှတစ်ဆင့် ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာများအတွင်းသို့ ပြန်လည်စီးဝင်ပါသည်။ ကမ္ဘာ့ရေထုအားလုံး၏ (၉၈)ရာခိုင်နှုန်းသည် ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာများတွင်သာရှိပြီး ၎င်းတို့သည်သောက်သုံး၍မရသော ဆားငန်ရေများဖြစ်ပါသည်။

ကမ္ဘာ့ရေထု၏ (၂)ရာခိုင်နှုန်းသည် ရေချိုအဖြစ်တည်ရှိပါသည်။ (၁.၆) ရာခိုင်နှုန်းသည် ဝင်ရိုးစွန်းဒေသများတွင် ရေခဲတောင်များအဖြစ် တည်ရှိနေပါ

ဦးချိုးကျော်သိတာ၊ ဒုတိယဦးစီးချူး ဝတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန

သည်။ ကမ္ဘာ့ရေထု၏ (၀.၃၆) ရာခိုင်နှုန်းသည် မြစ်၊ ချောင်း၊ အင်းအိုင်များတွင် တည်ရှိသောရေဖြစ်ပါသည်။

ကမ္ဘာတစ်ဝန်းရှိ သစ်တောများမှ တရားမဝင်သစ်ထုတ်လုပ်မှုများ ပြားလာခြင်း၊ ထင်းမီးသွေးလောင်စာသုံးစွဲမှုများပြားလာခြင်း၊ တောမီးလောင်ကျွမ်းမှုပိုမိုများလာခြင်းတို့ကြောင့် သစ်တောများပြုန်းတီးလျက်ရှိပါသည်။ သစ်တောသစ်ပင်များမှ ပင်ငွေ့ပျံ့မှုကြောင့် မိုးမှန်မှန်ရွာသွန်းစေပါသည်။ ထို့အပြင် သစ်တောများသည် မိုးရေများကို ထိန်းပေးနိုင်ခြင်းကြောင့်မြေအောက်ရေအောင်းလွှာများကိုဖြည့်ဆည်းပေးလျက်ရှိသည်သာမက မြစ်၊ချောင်း၊အင်းအိုင်များသို့ စီးဝင်သည့်ရေများကိုပါ ထိန်းသိမ်းသန့်စင်ပေးပါသည်။ သစ်တောများပြုန်းတီးလာသဖြင့် မိုးရေရရှိမှုနည်းလာသည်သာမက မြေအောက် ရေအောင်းလွှာများကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်အား လျော့နည်းလာပြီး စိမ့်စမ်းများကို ပျောက်ကွယ်စေလျက်ရှိပါသည်။

မြို့ပြများတွင် အဆောက်အဦးများ၊ လမ်းများ၊ လူသွားစင်္ကြန်များနှင့် မော်တော်ကားရပ်နားသည့်နေရာများ ပြားလာသဖြင့် မြေလွတ်များနည်းပါးလာပါသည်။ ထို့ကြောင့် မိုးရေများကို စုပ်ယူထိန်းသိမ်းမှုနည်းလာသည်နှင့်အမျှ မြေအောက်ရေကိုဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မှုလျော့နည်းလာပါသည်။ ရေသုံးစွဲမှုကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မှုထက် အသုံးပြုမှုပိုမိုများပြားလာသည့်အလျောက် မြေအောက်ရေအောင်းလွှာများ ဆားငန်ရေပေါက်ခြင်းနှင့် ယိုယွင်းပျက်စီးလာခြင်းများဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ ဥပမာ- ရန်ကုန်မြို့၊ အလုံကမ်းနားလမ်းရှိအဝီစိတွင်းရေများ အငန်ဓာတ်ပိုလာခြင်းသည် ထင်ရှားသည့်သာဓကတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

ကမ္ဘာ့အပူချိန်မြင့်တက်လာမှုကြောင့် ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်ခြင်း ဝင်ရောက်ရှိပါသည်။ အပူပိုင်းဒေသများ တွင် မိုးရွာသွန်းမှု သိသာစွာနည်းပါးလာသဖြင့် မြစ်၊ ချောင်း၊ အင်းအိုင်များအတွင်းသို့ မိုးရေဝင်ရောက်မှု နည်းပါးလာပါ သည်။ ထို့အပြင် နွေရာသီသည် ပုံမှန်ထက်ရှည်လျားလာပြီး အပူချိန်သည်လည်း ပုံမှန်ထက် မြင့်တက်လာမှုကြောင့် ရေငွေ့ပျံမှု ပိုမိုများလာပြီး မြစ်၊ ချောင်း၊ အင်းအိုင်များတွင် ရေလျော့နည်းခမ်းခြောက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိပါသည်။ ကမ္ဘာ့အပူချိန်မြင့်တက်လာမှုကြောင့် ရေခဲပြင်များနှင့် ရေခဲ စိုင်များအရည်ပျော်ဆင်းမှု ယခင်ပုံမှန်ထက် ပို၍များလာ ခြင်းသည်လည်း ရေအရင်းအမြစ်များလျော့နည်းလာခြင်း ၏ အကြောင်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

မြို့ရွာများတွင် ပလတ်စတစ်ပစ္စည်းမျိုးစုံနှင့် အမှိုက် များကို ရေမြောင်းများ၊ ချောင်းများ၊ မြစ်များအတွင်းသို့ တိုက်ရိုက်စွန့်ပစ်ခြင်းကြောင့်ရေထုညစ်ညမ်း၍ ရေအရင်း အမြစ်များဆုံးရှုံးလျက်ရှိပါသည်။

ရေအရင်းအမြစ်များလျော့နည်းမှု ထိန်းသိမ်းကာ ကွယ်ရေးအတွက် သစ်တောစိုက်ခင်းများ တည်ထောင်ခြင်း နှင့် မြို့ရွာများတွင်သစ်ပင်များစိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့်လည်း မိုးရေ များကို သစ်တောများနည်းတူထိန်းသိမ်းပေးနိုင်ခြင်းကြောင့် မြေအောက် ရေအောင်းလွှာများကို ရေဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ပါ သည်။ မြို့ပြများကို တည်ထောင်စဉ်ကပင် မိုးရေများစုပ်ယူ နိုင်ရန်အတွက်မြေလွတ်များရှိနေစေရန် စီမံဆောင်ရွက်ထား ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ မြို့တွင်း၌ ပန်းခြံများ၊ ကလေးကစား ကွင်းများ ဥယျာဉ်များကို အကွက်ကျကျတည်ထားပေးသင့် ပါသည်။ ရေကန်များပြုလုပ်ပေးထားခြင်းကြောင့်မိုးရေများ ကို တိုက်ရိုက်လက်ခံနိုင်ရုံနှင့်သာမက စီးဆင်းလာသော မိုးရေများကိုပါ လက်ခံပေးနိုင်ပါသည်။

ကမ္ဘာ့အပူချိန်မြင့်တက်မှု ဟန့်တားရေးအတွက် နိုင်ငံအများအပြား ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် မိမိတို့နိုင်ငံမှ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံသား တစ်ဦးချင်းမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရေ အရင်းအမြစ်များ လျော့နည်းလာမှုကိုသွယ်ဝိုက်၍ တားဆီး ပေးရာရောက်ပါသည်။ မြို့ရွာများတွင်ပလတ်စတစ်ပစ္စည်း မျိုးစုံနှင့် အမှိုက်များကို ရေမြောင်းများ၊ ချောင်းများ၊ မြစ် များအတွင်းသို့ တိုက်ရိုက်စွန့်ပစ်ဘဲ မြို့နယ်စည်ပင်သာ ယာရေးအဖွဲ့မှသတ်မှတ်ထားသည့်အမှိုက်ကန်သို့ စနစ်တ ကျ စွန့်ပစ်ခြင်းဖြင့် ချောင်းရေ၊ မြစ်ရေများညစ်ညမ်းမှုကို တားဆီးပေးနိုင်ခြင်းသာမက ရေချိုသယံဇာတဆုံးရှုံးမှု အ တွက်လည်း ထိန်းသိမ်းပေးရာရောက်ပါသည်။

ရေ၏တန်ဖိုးကို သိရှိနားလည်ပြီး သစ်တောသစ် ပင်များတည်ထောင်စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းကာကွယ် ခြင်း၊ မြို့ပြများတွင် မြေအောက်ရေများကိုအလွန်အကျွံ

ထုတ်ယူသုံးစွဲမှုများထိန်းသိမ်းခြင်း၊ စွန့်ပစ်အမှိုက်များ စနစ် တကျစွန့်ပစ်စေခြင်းဖြင့် ကမ္ဘာ့အပူချိန်မြင့်တက်မှုနှင့် ရေ အရင်းအမြစ်များဆုံးရှုံးမှုဟန့်တားရေးတို့တွင် ပူးပေါင်းပါ ဝင်ကြရန် တိုက်တွန်းရေးသားအပ်ပါသည်။

References

- ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ ပညာပေးစာအုပ်
- ရေအကြောင်း လေအကြောင်း တစုတစောင်း <https://www.moi.gov.mm>

စာမျက်နှာ (၂၂)မှအဆက်

တို့ လျှို့ဝှက်မှာ လယ်စိုက်တဲ့ လယ်သမား တွေလည်း ဓာတ်မြေဩဇာနဲ့ ပိုးသတ်ဆေးကို စနစ်ကျသုံးဖို့ ပြောပြ ရမယ်။ လိုအပ်ရင် မြို့ကဆရာတွေ ဆက်သွယ်ပြီး သင်တန်းပေးရမယ်ကွ။

တို့ချောင်းဘေးက သစ်ကွင်းကို ဈေးလာရောင်းတဲ့ ဈေးသည်တွေကိုလည်း ချောင်းထဲကိုအမှိုက်မပစ်ဖို့ သွားပြီး ပြောထားရအောင်။ ‘ချောင်းထဲ အမှိုက်မပစ်ရ’ ဆိုတဲ့ဆိုင်း ဘုတ်လေးတွေရေးပြီး ချောင်းတစ်လျှောက် လိုက်ကပ်ထား ရအောင်ကွ။

‘တို့ရေ၊ တို့မြေ တို့တွေထိန်းသိမ်းမှ သားစဉ်မြေး ဆက် ရေရှည်ထိန်းသိမ်း အသုံးချနိုင်မှာကွ။’

ရွာလူငယ်။ ။ ဟုတ်တယ် အဘရေ။ ကျုပ်တို့ရွာဦး ရေထွက်နဲ့ ရွာချောင်းလေး အမြဲရှိနေမှ ကျုပ်တို့ရွာလေး လည်းသာယာမယ်။ ကျုပ်တို့အလကားရတယ်လို့ ထင် ထားတဲ့ရေချိုဟာ ထင်သလောက်မပေါ့ဘူး။ ကျုပ်တို့ ကံ ကောင်းလို့ ရေချိုကို ပေါပေါသီသီသုံးနေရတာဗျ။ ရေ ကောင်းရေသန့်ရဖို့၊ ရေချိုအရင်းအမြစ်တွေကြွယ်ဝဖို့ ရေ ထွက်တော၊ ရေထိန်းတောတွေနဲ့ မြစ်၊ ချောင်းတွေရဲ့ ရေဝေ ရေလဲတောတွေနဲ့သာဘာဝအနေအထားတွေကို အကောင်း ဆုံးထိန်းသိမ်းရမယ်ဆိုတာ သဘောပေါက်ပါပြီ အဘရေ။

ဟော. ဒီအင်တာနက်လိုင်းကလဲ အခုမှ တ တောင်တောင်နဲ့ လာကောင်းနေတယ်။ ညဉ့်နက်လို့ လူစုခွဲ မယ်ဆိုဒီအတိုင်းပဲ။ မနက်လယ်ထဲဆင်းရမှာဆိုတော့.. အဘရေ ကျွန်တော်တို့ပြန်တော့မယ်ဗျာ....

‘ချောင်းရေကလေးက...ဗွေးလှတယ်... အေး မြတယ်ကွယ် ...လောင်းလှေကလေးနဲ့ မြေး...မြေးလို့ ...ကြိုချင်တယ်...လာပါကွယ် ...လာလာစမ်းပါကွယ်... ရွာသာယာစခန်းကိုကွယ်...မျိုးမောင်...မောင်ကြီး. .. ကြိုလင့်တယ်....’

လူစုခွဲပြီး အိမ်ပြန်သွားကြတဲ့လူငယ်တစ်ယောက် သူတို့ဖုန်းနဲ့ လမ်းတစ်လျှောက်ဖွင့်သွားတဲ့ ရွာသာယာ သီချင်းလေးက အိမ်မောကျလုလု ရွာကလေးကို သဲ့သဲ့ လေး လှုပ်နှိုးသွားခဲ့လေတော့သည်။ ။

An Old Forester Looks Back. (27) – Agroforestry For Rural Farmers. PDF Compressor Free Version

By

U Sein Thet, B.Sc (For), M.Sc (ANU), MIFA.

Director (Retired), Ex-Chairman, FREDA.

Most rural areas capable of growing trees have limited in size and ability to produce sustainable goods and services. They will contribute to the well-being of people only if they are properly managed and protected. For proper balance, between socio-economic costs and benefits, planning is needed. The purpose of this note is to present an introduction to the planning of small-scale forestry projects integrated with agriculture and other land use at village level development for the benefit of rural farmers.

The forest ecosystems of the world, particularly in developing countries, are being subjected to ever increasing pressure by subsistence farmers. Agroforestry offers a mean of bringing the activities of the rural people into greater harmony with the forest environment by developing a complementary association between trees and agricultural crops.

Agroforestry is the integration of forestry and agriculture. It combines growing trees with production of agricultural crops and in some agroforestry systems, grazing by domestic livestock simultaneously or sequentially on the same unit of land. The objective of agroforestry is to create sustainable land management strategies, which increase the overall yields of the land, and which are also compatible with environment and local cultural practices.

There is no universal agroforestry system. Each set of conditions found in a particular ecosystem required a different agroforestry system. Often, more than one agroforestry system can be applied to any single set of conditions. Some of many agroforestry systems are :

- Agri-silviculture – the management of land for the production of agricultural crops and forest products.
- Silvo-pastoral – the management of forests for the production of wood, as well as for raising domestic livestock.
- Agri-silvo-pastoral – the management of land for the production of agricultural crops, forest products and domestic animals.
- Multi-purpose forest tree production – the rene-

ration and management of forest tree species for forest products and other purposes, such as Apiculture, Sericulture, Aquaculture and Lac-culture, etc.

A major problem facing subsistence farmers in many developing countries is irregularity of food supply and income throughout the year ; as agricultural products are at intervals of harvests. Agroforestry offers opportunities for subsistence farmers to diversify production of wood and non-wood products to maintain regular income and food, during the periods between harvests of agricultural crops.

The common principle of Agroforestry systems is the combination of different agricultural and tree crops on the same land in order to increase the overall production and to reduce production risks. It integrates efforts towards optimum landuse.

Agroforestry may help to improve cooperation between different organizations, departments and services involved in landuse planning and utilization. Existing administrative practices may be changed in such a way that one-sided stress on natural resources in countries with a widening gap between supply and demand.

Agroforestry systems are characterized by optimum use of the available space in the horizontal and vertical directions. Multiple use of the site and of all plants with sufficient growth is preferred to one-product yields, in order to increase quantity and improve quality of yields from a given piece of land.

Agroforestry practices in Myanmar have been developed, especially by farmers, as can be seen from existing evidence such as planting of fruit trees in home gardens, elsewhere throughout the country. In some places, these trees are more than hundred years old. There is a number of landuse practices in Myanmar, which can be classified as agroforestry.

Trees in and around agricultural fields : This type of agrisilvicultural system is found in both the hilly region and the plain land. Trees are often planted around agricultural fields or natural trees and shrubs are left

on agricultural land a living fence or shade. It is a traditional practice.

PDF Compressor Free Version
Woodlots – This form of agroforestry for fuelwood production is most common on raised bunds; gaps and boundaries between field plots with species such as Magali (*Cassia siamea*) in Shan State and Sha (*Acacia catechu*) in dry zone of Myanmar.

Commercial crops under tree shade

A large number of leguminous and other shade trees are grown in this agroforestry system. Partial shade increase commercial crops yields in the long term and also provided other benefits, as in :-

- * Tea – Hilly region of Shan State
- * Coffee – Shan, Chin, Kachin, Kayin, Kayah states and Mandalay and Sagaing Divisions.
- * Cacao– Kayin, Mon and Tanintharyi.

Agricultural Crops with Commercial trees

- * Intercropping with horticultural trees, and agricultural crops throughout the country.
- * Intercropping with coconut or betel nut and agricultural crops in moist part of the country such as Kayin, Mon States and Tanintharyi Region.
- * Intercropping with toddy palm and agricultural crops in dry part of the country such as Magwe, Mandalay and Sagaing Regions.

Silvopastoral

These systems are commonly practiced throughout the country's farms. The main objective is to increase supply of green fodder, especially in the dry season. Fast growing leguminous and other fodder trees and shrubs are planted on farmlands and pastures as protein banks.

Shifting Cultivation

The crop rotation system is the most widely used agroforestry type practiced throughout Myanmar. It is characterized by a definite sequence of annual (food) for short periods of one or two years and perennial (wood) crops for longer periods of seven to eight years, in a piece of land with alternate or cyclical system.

Artificial Regeneration with the aid of Taungya

Taungya means literally hill cultivation and is the Myanmar name given to the practice of shifting cultivation. It is used as a tool in the hands of the forester for making of plantation such as teak pyinkado, padauk and other hardwood species. In these practices, partial overlap system of agroforestry is used. Annual cropping ended when the tree canopy closes. The trees become the main crop until they are harvested and the same process is then repeated, for a piece of land.

Minor Forest Produce, Harvesting and Collection

Forests are the source of timber and other minor forest products to meet national demand in economic development. The Republic of the Union of Myanmar is rich in human and natural resources, and estimated 76 percent of the population of 42 million lives in rural areas and about 75% of the population depends on agriculture. Most of the rural farmers are able to grow only about 50 to 60 percent of their family's food requirement and have to make up the deficit by harvesting and collection of minor forest produce, such as fruits, flowers, bamboo, canes, resin, gum and medicinal plants.

Agroforestry projects can vary in complexity from simple schemes to intensively managed intercropping systems for improvement of shifting cultivation. An ultimate goal of agroforestry projects, however, is the conservation of forest ecosystem while satisfying the needs of local farmers for goods and income.

It is important to keep in mind that any agroforestry project depends not only on the quantity and quality of all products that may produce, but also largely upon the socio-political strategies built into the project.

Monitoring of the project should include as part of the original design. When the output is monitored systematically, it may find unexpected or negative impacts and hence modifications of the project design can be made. It is important to continue to monitor the project to observe both expected and unexpected results. It may want to monitor effects on vegetation, water quality, soil fertility, land use and traditional practices. Such data will help to identify maintenance procedures which will ensure project success.

Evaluations must be a joint effort of planners and community members. Evaluations are especially helpful if the project methodology are pilot experimental stage without past history of success or failure in a similar environment.

Agroforestry includes a wide range of landuse systems which integrate trees and crops and / or livestock production. For Planning to promote agroforestry, efforts should be taken to utilize the existing traditional practices and for adoption of new agroforestry practices. Knowing the problems of the project area, and based on this and with the targets; project planning, implementation and evaluation, could be proceeded step by step.

မြန်မာ့သစ်ခွ မြန်မာ့အလှ

PDF Compressor Free Version

ဦးရဲလွင်အောင်၊

ဦးမီးအရာရှိ၊ သစ်တောသုတေသနဌာန

နစ်လိုဖွယ် အပြုံးပိုင်ရှင်

‘သစ်ခွ’ ဟုဆိုလိုက်တာနဲ့ ယဉ်မူကျော့ ရှင်းပြီး အထူးလှပတဲ့ ပန်းတစ်မျိုးအဖြစ် ကျွန်တော်တို့အများစုရဲ့ မျက်လုံးထဲ ပြေးမြင်မိသည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ သစ်ခွပန်းများသည် ပုံသဏ္ဍာန်၊ အသွင်အပြင်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အရောင်အဆင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း ထူးခြားစွာဖြစ်တည်ကြသည်မို့ မြင်သူတိုင်းရဲ့ အမြင်အာရုံကို ဆွဲဆောင်နိုင်သည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့သောအပြုံးသဘောကိုဆောင်ခြင်းကပင် သစ်ခွပန်းဈေးကွက်ကို ကမ္ဘာ့ပန်းဈေးကွက်မှာ အိုင်အမာနေရာရရှိစေပါသည်။ တစ်ဆက်တည်းမှာပဲ အကြောင်းသင့်လို့တင်ပြရလျှင် မိမိအနေဖြင့် နိုင်ငံတကာသုတေသန ဂျာနယ်တွေမှာ သုတေသနစာတမ်းများရေးသားဖြစ်လျှင် အခွင့်ရလျှင်ရသလို မြန်မာ့သစ်ခွပန်းအကြောင်း ကမ္ဘာသိအောင် ရေးသားဖော်ပြဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် မြန်မာ့အလှကို တိုးစေသည့် မြန်မာ့သစ်ခွပန်းများအကြောင်း ပညာရပ်ဆိုင်ရာနယ်ပယ်မှာဖော်ညွှန်းရေးသားဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

သစ်ခွမျိုးစိတ် ကြွယ်ဝသည့် တိုင်းပြည်

မြန်မာနိုင်ငံသည် သဘာဝသယံဇာတမျိုးစုံ ကြွယ်ဝသည့် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံဖြစ်သည့်အပြင် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နေထိုင်ကြသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအသီးသီး၏ အမျိုးမျိုးသော ယဉ်ကျေးမှုလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာများသည် ထူးခြားသည့် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု ဂုဏ်ဒြပ်ကို ဖော်ညွှန်းလျက်ရှိပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုရသော် မြန်မာနိုင်ငံသည် ဖီဝမျိုးစုံယဉ်ကျေးမှုမျိုးစုံ (Biocultural Diversity) ကြွယ်ဝသည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် တည်နေရာ မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား အမျိုးမျိုးရှိနေခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ နေရာအလိုက် ရရှိသည့် မုတ်သုန်ရာသီဥတုအခြေအနေကွဲပြားခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဂေဟစနစ်ရပ်ဝန်းအမျိုးမျိုးတည်ရှိလျက်ရှိပြီး သစ်တောဖုံးလွှမ်းသည့် ဧရိယာ/သစ်တောဂေဟစနစ်ဧရိယာသည် နိုင်ငံဧရိယာ၏ ၄၂.၁၉ ရာခိုင်နှုန်း ရှိ

ချင်းပြည်နယ်ရှိ တောင်ပေါ်တောများတွင် ကောင်းမွန်စွာ ရှင်သန်ပေါက်ရောက်လျက်ရှိသည့် ဒေသရင်းသစ်ခွမျိုးစိတ်
(*Coelogyne corymbosa* Lindl.)

ကြောင်း Global Forest Resource Assessment Report 2020 အရ လေ့လာသိရှိရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ သစ်တောသယံဇာတကြွယ်ဝခြင်းသည် ဒေသရင်းသစ်ခွမျိုးစိတ်ကြွယ်ဝခြင်းကို ဖော်ညွှန်းထင်ဟပ်စေပါသည်။ အကြောင်းမှာ သဘာဝသစ်တောနယ်မြေများသည် သစ်ခွမျိုးစိတ်အများစု၏နေရင်းဒေသများဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာပေါ်ရှိသစ်ခွမျိုးစိတ် ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းသည် သစ်တော သစ်ပင်များအပေါ်တွင် ရှင်သန်ပေါက်ရောက်သည့် Epiphytes သစ်ခွမျိုးစိတ်များဖြစ်ကြပါသည်။ ကျန်သစ်ခွမျိုးစိတ် ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သည် မြေပြင်ပေါ်တွင် ပေါက်ရောက်သည့် Terrestrial သစ်ခွမျိုးစိတ်များဖြစ်ပြီး သဘာဝ အာဟာရဓာတ်ကြွယ်ဝသည့် သစ်တောမြေပြင်ပေါ်တွင်ပေါက်ရောက်ကြပါသည်။ ထိုသို့ဖြင့်သဘာဝသစ်တောများသည် သစ်ခွမျိုးစိတ်များအတွက် ရှင်သန်ရပ်တည်ရာ နေအိမ်သဖွယ် အထူးအရေးပါလှပါသည်။ သဘာဝသစ်တောများ ထာဝစဉ်တည်တံ့မှုသာလျှင် သစ်ခွမျိုးစိတ်များရေရှည် ရှင်သန်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒေသရင်းသစ်ခွမျိုးစိတ်များ လေ့

လာမှတ်တမ်းတင်ခြင်းအား ၁၉ ရာစုအလယ်ပိုင်းခန့်မှ စ၍ ဆော်ဒါပင်များကို လေ့လာမှတ်တမ်းတင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့သော ခေတ်အဆက်ဆက် လေ့လာမှတ်တမ်းတင်နိုင်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒေသရင်း သစ်ခွမျိုးစိတ် ၁,၀၀၀ ကျော် ပေါက်ရောက်ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်နိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။ သစ်တောဦးစီးဌာနသည် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲသုတေသနနှင့် ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာကဏ္ဍများတွင် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက် ရှိပြီး အဆိုပါပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု၏ရလဒ်အနေဖြင့် သစ်ခွမျိုးစိတ်သစ်များ(new species to science)နှင့် သစ်ခွမျိုးစိတ်မှတ်တမ်းသစ်များ(new records for Myanmar) အား နှစ်စဉ်လေ့လာတွေ့ရှိလျက်ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံသည် သစ်ခွမျိုးစိတ် ၁၀၀ ခန့်၏ စတင်ရှာဖွေတွေ့ရှိရာ ဒေသ(type locality)ဖြစ်ပြီး သစ်ခွမျိုးစိတ် ကြွယ်ဝရာ ဇီဝရပ်ဝန်းတစ်ခုလည်းဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ - *Coelogyne putaoensis* X.H.Jin, L.A.Ye & Schuit, *Gastrodia kachinensis* X.H.Jin & L.A.Ye, *Gastrodia putaoensis* X.H.Jin, *Odontochilus putaoensis* X.H. Jin, L.A. Ye & A.T. Mu. တို့ဖြစ်ကြပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ပေါက်ရောက်သည့် သစ်ခွမျိုးစိတ်များသည် သက်ဆိုင်ရာ အပင်မျိုးစိတ်ဇီဝရပ်ဝန်းများ (Floristic Realms) အလိုက် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် ဒေသတွင်း နိုင်ငံများတွင်လည်း ပျံ့နှံ့ပေါက်ရောက်လျက်ရှိသည်ကိုလေ့လာသိရှိရပါသည်။ သို့ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံတွင်သာ ပေါက်ရောက်လျက်ရှိသည့်သစ်ခွမျိုးစိတ်(endemic orchid species) ပေါင်း (၈၄)မျိုး ခန့်ရှိပြီး အဆိုပါမျိုးစိတ်များအား ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်းအစီအစဉ်များရေးဆွဲ၍ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတည်းသာပိုင်ဆိုင်သည့် ဇီဝသယံဇာတများ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်းပြုယူရအား ကမ္ဘာ့ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲထိန်းသိမ်းရေး မျက်နှာစာတွင် ဝင်ကြားစွာ ပြသနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

သစ်ခွမျိုးစိတ်သုတေသန တိုးတက်မှု

သမိုင်းကြောင်းအရ တင်ပြသည်ရှိသော် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒေသရင်းသစ်ခွမျိုးစိတ် ကြွယ်ဝခြင်းအား ၁၈၅၂ ခုနှစ်ကစတင်၍ မော်လမြိုင်မြို့တွင် အခြေစိုက်သည့် ခရစ်ယာန်ကျောင်း၏ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး ခရစ်ယာန်သင်းအုပ်ဆရာ Mr. Charles Parish က စတင် လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က Mr. Charles Parish သည် မော်လမြိုင်မြို့နှင့် အနီးတဝိုက်တွင် ပေါက်ရောက်လျက်ရှိသည့် သစ်ခွမျိုးစိတ်များအား ရှာဖွေလေ့လာစုဆောင်းခဲ့ပြီး စုဆောင်းခဲ့သည့် သစ်ခွမျိုးစိတ်များနှင့် သစ်ခွမျိုးစိတ် ပုံတူရေဆေးပန်းချီကားများအား သိပ္ပံနည်းကျ အသေးစိတ်ထပ်မံလေ့လာနိုင်

ရန်အလို့ငှါ အင်္ဂလန်နိုင်ငံရှိ Royal Botanic Garden, Kew ညွှန်ကြားရေးမှူး Sir Hooker ထံသို့ပေးပို့ခဲ့ပါသည်။ Mr. Charles Parish ပေးပို့ခဲ့သည့် သစ်ခွမျိုးစိတ်များအား မျိုးစိတ်ခွဲခြားလေ့လာခြင်း (Taxonomic Studies)ဖြင့် သစ်ခွမျိုးစိတ်သစ်များ လေ့လာတွေ့ရှိခဲ့ရပြီး Mr. Charles Parish အား ဂုဏ်ပြုသည့်အနေဖြင့် အဆိုပါသစ်ခွမျိုးစိတ်သစ်များ၏အမည်အား သိပ္ပံနည်းကျ အမည်ပေးစနစ်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ ၎င်းနာမည်ပေးခဲ့ပါသည်။ ဥပမာ - *Cleisostoma parishii* (Hook. f.) Garay, *Coelogyne parishii* Hook.f., *Cymbidium parishii* Rchb.f., *Dendrobium parishii* Rchb.f., *Paphiopedilum parishii* (Rchb.) Pfitzer, *Peristylus parishii* Rchb.f., *Phalaenopsis parishii* Rchb.f. and *Porpax parishii* (Lindl. & Rchb.f.) Rolfe တို့ဖြစ်ကြပါသည်။

ဆက်လက်၍ ၂၀ ရာစုနှစ် အစောပိုင်းကာလများတွင် Frank Kingdon-Ward သည် ဟိမန္တာ တောင်တန်းဒေသနှင့်ဆက်စပ်လျက်ရှိသည့် မြန်မာနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းဒေသရှိ သဘာဝသစ်တောနယ်မြေများတွင် သစ်ခွမျိုးစိတ်အပါအဝင် အပင်မျိုးစိတ်များအား လေ့လာစုဆောင်းခြင်းလုပ်ငန်းများ အချိန်ကာလကြာရှည်စွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ကချင်ပြည်နယ်တွင် မြန်မာအမည် 'သစ်ခွနက်' ဟု လူသိများသည့်သစ်ခွမျိုးစိတ်သစ်တစ်မျိုးအား လေ့လာတွေ့ရှိစုဆောင်းခဲ့ပြီး Royal Botanic Garden, Kew ရှိ သစ်ခွပညာရှင် Mr. V. S. Summerhayes မှ အဆိုပါသစ်ခွမျိုးစိတ်သစ်၏အမည်အား ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့သူ Frank Kingdon-Ward အား အစွဲပြု၍ သိပ္ပံအမည် "*Paphiopedilum wardii* Summerh" ဟု ပေးခဲ့ပါသည်။ ၁၉၅၀ ခုနှစ်ဝန်းကျင်၌မြန်မာနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းရှိ သဘာဝသစ်တောနယ်မြေများအတွင်း Frank Kingdon-Ward ၏ အပင်မျိုးစိတ်လေ့လာစုဆောင်းခြင်းခရီးစဉ်များတွင် မြန်မာလူမျိုး ရုက္ခဗေဒပညာရှင်များလည်း ပူးပေါင်းပါဝင်ခဲ့သည်ဟု စာပေအထောက်အထားအများအရ လေ့လာသိရှိရပါသည်။

၂၁ ရာစုနှစ်ဆန်းပိုင်းမှစ၍ သစ်ခွမျိုးစိတ်လေ့လာခြင်းသုတေသနလုပ်ငန်းများအား သစ်တောဦးစီးဌာနသည် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထင်ရှားသည့် အောင်မြင်မှုပြုယူတစ်ခုအနေဖြင့် ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် သစ်တောဦးစီးဌာနနှင့် Smithsonian Institution တို့ ပူးပေါင်းပြုစုထုတ်ဝေခဲ့သည့် မြန်မာ့အပင်မျိုးစိတ်စာရင်း (Checklist of Plants of Myanmar) စာအုပ်တွင် မြန်မာ့သစ်ခွမျိုးစိတ် ၈၀၀ ကျော်အား မှတ်တမ်းတင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ လွန်ခဲ့သည့်ဆယ်စုနှစ်တစ်ခုအတွင်း နိုင်ငံတကာသစ်ခွပညာရှင်များနှင့် မြန်မာသစ်ခွပညာရှင်များပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် သစ်ခွမျိုးစိတ်

သုတေသနလုပ်ငန်းများ၏ ရလဒ်အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံမှ သစ်ခွမျိုးစိတ် ၂၀ ကျော်နှင့် သစ်ခွမျိုးစိတ်မှတ်တမ်း သစ်များစွာ လေ့လာတွေ့ရှိခဲ့ပြီး မှတ်တမ်းတင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

ထို့အပြင် ၂၀၂၀ ခုနှစ် နှစ်ဆန်းပိုင်းတွင် တရုတ် သစ်ခွပညာရှင်များနှင့် မြန်မာသစ်ခွပညာရှင်များ ပါဝင်သော Aung et al. (2020) သစ်ခွသုတေသနအဖွဲ့သည် သစ်ခွပန်းပုံစံနမူနာများ၊ ကွင်းဆင်းလေ့လာတွေ့ရှိချက်များ၊ စာပေအထောက်အထားများအပေါ်အခြေခံ၍ မြန်မာ့သစ်ခွမျိုးစိတ်စာရင်း (Checklist of Myanmar Orchid Flora) အား ပြုစုထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါသစ်ခွမျိုးစိတ်စာရင်းတွင် မြန်မာ့သစ်ခွမျိုးစိတ်ပေါင်း ၁,၀၄၀ မျိုး ပါဝင်ပြီး ယခင်ကမှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည့် သစ်ခွမျိုးစိတ်အရေအတွက်ထက် မျိုးစိတ်ပေါင်း ၂၀၀ ကျော် ပိုမိုမှတ်တမ်းတင်နိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် သစ်ခွမျိုးစိတ်ကြွယ်ဝသည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်ပြီး နိုင်ငံတကာသုတေသနအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် သစ်ခွမျိုးစိတ်သုတေသနအစီအစဉ်များ၏ ကြိုးစားအားထုတ်မှုများဖြင့် သစ်ခွမျိုးစိတ်သစ်များနှင့် သစ်ခွမျိုးစိတ် မှတ်တမ်းသစ်များ ဆက်လက်လေ့လာတွေ့ရှိမည့် အလားအလာများစွာ ရှိပါသည်။

အမည်ပေး ကင်ပွန်းတပ်ခြင်းနည်းစနစ်

ကျွန်တော်တို့လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် လူသားတစ်ယောက်မွေးဖွားလာသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ၎င်းမွေးဖွားသည့် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ဓလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာများနှင့်အညီ အမည်နာမ ပေးလေ့ရှိကြပါသည်။ ထို့အတူ အပင်မျိုးစိတ်သစ်တစ်ခုအား လေ့လာတွေ့ရှိပါက အမည်နာမ ပေးခြင်းအား နိုင်ငံတကာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါနိုင်ငံတကာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုသည်မှာ International Code of Nomenclature for algae, fungi and plants ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ International Code of Nomenclature အား (၆)နှစ်တစ်ကြိမ်ကျင်းပပြုလုပ်သည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာရုက္ခဗေဒကွန်ဂရက် (International Botanical Congress) တွင် ပညာရှင်များ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်၍လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက် အတည်ပြုကြလေ့ရှိပါသည်။ လက်ရှိအသုံးပြုနေသည့် International Code of Nomenclature မှာ ၂၀၁၃ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ၌ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၊ Shenzhen မြို့တွင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည့် (၁၉)ကြိမ်မြောက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရုက္ခဗေဒကွန်ဂရက် (19th International Botanical Congress) ၌ အတည်ပြုခဲ့သည့် Shenzhen Code 2018 ဖြစ်ပါသည်။ (၂၀)ကြိမ်မြောက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရုက္ခဗေဒကွန်ဂရက် (20th International Botanical Con-

gress) အား ယခုနှစ် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လအတွင်း စပိန်နိုင်ငံ Madrid မြို့တွင် ကျင်းပပြုလုပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

International Code of Nomenclature တွင် အပင်မျိုးစိတ်များ၊ မှိုမျိုးစိတ်များ၊ ရေညှိမျိုးစိတ်များ အတွက် အမည်နာမသတ်မှတ်ပေးခြင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအား ကဏ္ဍအလိုက်ဖော်ပြထားပါသည်။ ထိုသို့ ဖော်ပြထားသည့်ကဏ္ဍများအနက် အပင်မျိုးစိတ်သစ်များအား အမည်နာမပေးခြင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအား အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြအပ်ပါသည်။ အပင်မျိုးစိတ်သစ်တစ်ခုအား အမည်နာမအသစ်တစ်ခု ပေးရာတွင် သက်ဆိုင်ရာ ပညာရှင်/ ပညာရှင်အဖွဲ့အနေဖြင့် အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် အမည်ပေးခြင်းနည်းလမ်း (၃) သွယ်ဖြင့် စဉ်းစားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာနည်းလမ်း (၁) တွေ့ရှိသည့် အပင်မျိုးစိတ်သစ်၏ ပုံသဏ္ဍာန်၊ အသွင်အပြင်အပေါ် မူတည်ဖော်ညွှန်း၍ အမည်ပေးခြင်း (Descriptive Species Names)၊ ဥပမာ - *Calanthe punctata Kurzweil* (အစက်အပြောက်တွေပါသည့် petals ရှိခြင်းကြောင့် အဆိုပါအမည်ပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်)၊ နည်းလမ်း (၂) အပင်မျိုးစိတ်သစ်အား ပထမဆုံးတွေ့ရှိသည့် နေရင်းဒေသအမည်ကို အစွဲပြု၍ အမည်ပေးခြင်း (Geographical Species Names)၊ ဥပမာ - *Coelogyne putaensis X.H.Jin, L.A.Ye & Schuit* (ကချင်ပြည်နယ်၊ ပူတာအိုခရိုင်တွင် ပထမဆုံးတွေ့ရှိရသည့်အတွက် အဆိုပါအမည်ပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်)၊ နည်းလမ်း(၃) အပင်မျိုးစိတ်သစ်အား ဂုဏ်ပြုထိုက်သူတစ်ဦး၏အမည်အား အစွဲပြု၍ အမည်ပေးခြင်း (Commemorative Species Names)၊ ဥပမာ - *Dendrobium parishii Rchb.f.* (Mr. Charles Parish မှ ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့ခြင်းကြောင့် အဆိုပါ အမည်ပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်) တို့ဖြစ်ပါသည်။

ဒေသရင်းသစ်ခွမျိုးစိတ်များ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်း

သစ်ခွမျိုးရင်း (Family Orchidaceae) ၌ မျိုးစိတ်စုစုပေါင်း ၂၈,၀၀၀ ခန့် ပါဝင်လျက်ရှိပြီး အန္တာတိကတိုက်မှ လွဲ၍ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းတွင် ပျံ့နှံ့ပေါက်ရောက်လျက်ရှိပါသည်။ ပန်းအဖြစ်အသုံးပြုရန်အတွက်သော်လည်းကောင်း၊ ဆေးဖက်ဝင်ထုတ်ကုန်အဖြစ် အသုံးပြုရန်အတွက်သော်လည်းကောင်း၊ အစားအစာအဖြစ် အသုံးပြုရန် အတွက် သော်လည်းကောင်း သစ်ခွမျိုးစိတ်များအား ၎င်းတို့၏ နေရင်းဒေသများမှ များစွာထုတ်ယူစုဆောင်း၍ ပြည်တွင်း/ ပြည်ပဈေးကွက်များတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ရောင်းဝယ် ဖောက်ကားလာခဲ့ပါသည်။

PDF Compressor Free Version ဝန်ထမ်းကောင်းများဖြစ်ကြပါစေ

ညီဗံသာ (သစ်တော)

သစ်တောဦးစီးဌာနတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သော လုပ်သက်(၄၄)နှစ်အတွင်း ဆိုး၊ကောင်းအတွေ့အကြုံများစွာရရှိခဲ့သည်။ ‘ဆိုးသည်လည်းရှိ၊ကောင်းသည်လည်းကြုံ၊အဆင်ပြေမှုများတွေ အခက်ခဲများစွာကြုံ’ စသည်ဖြင့် ဖြတ်သန်းခဲ့ရသည်။ ဆရာများစွာ၊လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များစွာနှင့် ‘ပျော်ရွှင်တစ်လှည့် ဝမ်းနည်းတစ်လီ’၊ ‘ချောမွေ့တစ်ဖုံကြမ်းတမ်းတစ်ခါ’ဖြင့် ပေးအပ်သောတာဝန်ကို ကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ချီးမွန်းမြှောက်စားခံခဲ့ရသလို အပြစ်ပေးမှုများလည်း ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။

မကြာလှသေးသောနှစ်ကာလတစ်ခုတွင် ဝန်ထမ်းကောင်းတံဆိပ်နှင့် နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်အေးချမ်းသာယာရေးတံဆိပ်များချီးမြှင့်ရာတွင် ကျွန်တော်တာဝန်ကျနေသော မြို့နယ်မှညီငယ်ဝန်ထမ်း(အတော်များများ) ချီးမြှင့်ခြင်းခံခဲ့ရသည်။ ညီငယ်မျိုးဆက်သစ်များအတွက် ဝမ်းသာပီတိဖြစ်ရသည်။ မိမိမှာတာဝန်ထမ်းဆောင်စဉ်ကာလအတွင်းအပြစ်ပေးမှုများမကြာခဏကြုံတွေ့ခဲ့ရသဖြင့် ဆုတံဆိပ်ချီးမြှင့်စာရင်းတွင်မပါရှိခဲ့ပါ။ သို့သော်လည်း စိတ်ပျက်ဝမ်းနည်းမှုမရှိခဲ့ပါ။

ဆရာတစ်ဦးဖြစ်သော ညွန့်မျိုး(ငြိမ်း)ဦးခင်မောင်ဝင်း၏မိန့်ကြားချက်တစ်ခုမှာမှတ်သားစရာကောင်းလှသည်။ ဆရာက “အလုပ်များများလုပ်တဲ့သူဟာ တစ်ခုမဟုတ်တစ်ခုအမှားတွေမှာပဲ၊ အဲ့ဒီအမှားအတွက် ထိုက်သင့်တဲ့အပြစ်ဒဏ်ခံရမှာပဲ၊ ဒီအမှားကိုသင်ခန်းစာယူပြီး နောင်မမှားအောင် ပြင်ဆင်ရမယ်။ အဲ့ဒီအတွက် ဝမ်းနည်းကြေကွဲစိတ်ထိခိုက်စရာမလိုပါ ” ဟု အစည်းအဝေးတစ်ခုတွင်ပြောကြားခဲ့သည်။

မှန်ပါသည်။ ဆရာမိန့်ကြားခဲ့သလိုပင် မိမိမှာခဲ့သောအမှားအတွက်သင်ခန်းစာယူ ပိုကောင်းအောင် ထမ်းဆောင်ရမည်မှာ ကျွန်တော်တို့ဝန်ထမ်းများ၏ တာဝန်သာဖြစ်သည်။ တာဝန်ကိုကျေပွန်စွာ (တာဝန်ကျေရုံမျှမဟုတ်ဘဲ)စွမ်းစွမ်းတမ်း ဆောင်ရွက်ရပေမည်။

ကွယ်လွန်သူ စာရေးဆရာကြီး ဦးအောင်သင်း၏ ပြောစကားတစ်ခုမှာ ရင်ထဲတွင်စွဲနေအောင် မှတ်သားရသည်။ (၁၉၉၆)ခုနှစ်တွင် မကွေးမြို့၊ မြို့တော်ခန်းမအတွင်း

ဟောပြောခဲ့စဉ် “မင်းတို့လူငယ်တွေပိုကြိုးစားရမယ်၊အရင်လူတွေဘယ်လိုလုပ်သွားခဲ့သလဲ လေ့လာရမယ်၊သူတို့ထက်ပိုအောင်ငါဘာလုပ်မလဲဆိုတဲ့အတွေး မင်းတို့ခေါင်းထဲထည့်ထားရမယ်။အဖေတုန်းကဘယ်လိုကြိုးစားခဲ့သလဲ၊ ဘယ်လိုရပ်တည်ခဲ့သလဲ၊ အေး သားလက်ထက်ကျရင် အဖေထက်ပိုအောင်ဆောင်ရွက်ရမယ်။ ဒါမှတိုးတက်အောင်မြင်မှာကွ၊ အဖေလက်ထက်မှာ စက်ဘီးကလေးစီးနေရင် မင်းတို့လက်ထက်မှာ ဆိုက်ကယ်စီးရအောင်ကြိုးစားရမယ်။ မင်းရဲ့ သားလက်ထက်ကျရင် ကားစီးနိုင်အောင်ကြိုးစားရမယ်။ အဖေလက်ထက်တုန်းက သက်ကယ်ကာ၊ ဓနိမိုးအိမ်နဲ့နေခဲ့ရင် မင်းတို့လက်ထက်မှာ သွပ်မိုး၊ပျဉ်ကာနဲ့နေနိုင်အောင်ကြိုးစားရမယ်။ အေး မင်းတို့သားလက်ထက်ကျရင်တိုက်အိမ်နဲ့နေနိုင်အောင်ကြိုးစားရမယ်။ ဒါမှတိုးတက်မှုရှိမှာ ကြိုးစားတဲ့နေရာမှာလည်း သမာအာဇီဝကျအောင် နေထိုင်ကြိုးစားရမယ်” ဟု ဆိုခဲ့သော စကားမှာ ရင်ထဲစွဲနေခဲ့ပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ ကျွန်တော်တို့ဝန်ထမ်းများမှာလည်း ဌာနတာဝန်လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် အဆိုပါ ခံယူချက်ကိုထား၍ ကြိုးစားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့မှသာ မိမိတို့ဌာနတိုးတက်မည်။ လုပ်ငန်းဆောင်တာများအောင်မြင်မည်ဖြစ်သည်။ မိမိဌာနလုပ်ငန်းဆောင်တာများတိုးတက်အောင်မြင်ခြင်းသည် နိုင်ငံတော်၏စီးပွားရေးတိုးတက်မှုတွင် တစ်တပ်တစ်အား ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုသို့ကြိုးစားဆောင်ရွက်ရာတွင် ဆရာဦးအောင်သင်းပြောကြားခဲ့သလိုသမာအာဇီဝစိတ်ထားဖြင့်ဆောင်ရွက်ရပေမည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် မိမိဌာနဂုဏ်၊မိမိဝန်ထမ်းဂုဏ်ကို သိရှိစောင့်ထိန်းရန်လိုအပ်သည်။ ဤနေရာတွင် အလျဉ်းသင့်သဖြင့် ဆရာနိုင်ပန်းလှရေးသားသော ရာဇာဓိရာဇ်အရေးတော်ပုံကျမ်းစာမျက်နှာ ၇၄၊၇၅ တွင် ဖော်ပြပါရှိသောဝန်ထမ်း၏ဂုဏ်(၇)ပါး၊ တော်ဖြောင့်ခြင်း(၆)ပါး၊အပြစ်(၄)ပါးတို့အား ညီငယ်မျိုးဆက်သစ်ဝန်ထမ်းများ သိရှိရန် ဖော်ပြပေးပါမည်။

နောင်တွင် ရာဇာဓိရာဇ်မင်းဖြစ်လာမည့် မင်းသားပညားနွဲ့က ပညာရှိရှင်ဗုဒ္ဓဉာဏ (နောင်တွင်ပညာရှိအမတ်ကြီး မင်းကန်စီ)အား ခေါ်ယူရာတွင် ရှင်ဗုဒ္ဓဉာဏ၏

ဆရာဖြစ်သူနိဗ္ဗာန်ခြေကျောင်းဆရာတော် မဟာသာမိကမင်း (ပြည်ရှင်မင်း)တို့သို့အပ်သောအရာများအား မှကြားချက်များမှ ဝန်ထမ်းများသိသင့်သိအပ်လိုက်နာဆောင်ထားအပ်သောအကြောင်းအရာများအား ကောက်နုတ်တင်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(က)ဝန်ထမ်း၏ ဂုဏ်(၇)ပါး

(၁)သစ္စာရှိသောအခြေအရံ အသင်းအပင်းများနှင့်ပြည့်စုံခြင်းဂုဏ်

(၂)အင်္ဂါရုပ်ကောင်း၍ မျက်နှာမြင်ချစ်ခင်စေသောဂုဏ်

(၃)သူတစ်ပါးပစ္စည်းကို တက်မက်ခြင်းမရှိသည့် ဂုဏ်

(၄)လုပ်ငန်းဆောင်တာများအား စွမ်းစွမ်းတမံဆောင်ရွက်သည့်ဂုဏ်

(၅)ကျန်းမာသန်စွမ်းသည့်ဂုဏ်

(၆)သီလသမာဓိရှိသည့်ဂုဏ်

(၇)အကျင့်စာရိတ္တကောင်းမွန်၍ အပြစ်ကင်းရှင်းသည့်ဂုဏ်

က-၁ ။ သစ္စာရှိသောအခြေအရံ အသင်းအပင်းများနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဂုဏ်

မိမိတို့ဌာနလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်းဆောင်ရွက်၍မရပါ။ မည်သည့်သစ်တောလုပ်ငန်းမဆိုအစုအဖွဲ့ဖြင့်ဆောင်ရွက်ရပါသည်။ စိုက်ခင်းတည်ထောင်ခြင်းလုပ်ငန်းများ၊ သစ်တောမူဖမ်းဆီးခြင်းလုပ်ငန်းများ စသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ ပြည်သူလူထုအကျိုးပြုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ ဝန်ထမ်းနှင့်ပြည်သူစုပေါင်းလုပ်ဆောင်မှသာ အောင်မြင်မှုရရှိနိုင်ပေသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် သစ္စာရှိသောလက်အောက်ဝန်ထမ်းများ၊ သစ္စာရှိသော အမာခံသတင်းပေးများလိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့သစ္စာရှိသော အခြေအရံများရှိခြင်းမှာ မိမိ(သို့မဟုတ်)မိမိဌာန၏ ဂုဏ်ရှိခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

က-၂ ။ အင်္ဂါရုပ်ကောင်း၍ မျက်နှာမြင်ချစ်ခင်စေသောဂုဏ်

ဌာနလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် အများအားဖြင့် ပြည်သူများ၊ လုပ်သားများဖြင့်အတူယှဉ်တွဲလုပ်ဆောင်ရခြင်း၊ ကျေးရွာသူရွာသားများ၏အင်အားကိုအသုံးပြုရခြင်းများရှိပေသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာ၌ လုပ်သားများကို ဖြစ်စေ၊ ကျေးရွာသူရွာသားများကိုဖြစ်စေ ဦးဆောင်ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ရသည်။ ထိုအခါမျိုးတွင် မိမိ၏ရုပ်ဆင်းအင်္ဂါပြေပြစ်မှု၊ အများပြည်သူချစ်ခင်နှစ်သက်အောင်ပြုပြင်နေထိုင်မှုသည်လည်းအရေးပါလှပါသည်။

(၁၉၉၂)ခုနှစ်ခန့်က ဝန်ထမ်းငယ်ဘဝတွင် ရုပ်ရှင်မင်းသားကြီးဦးကျော်ဟိန်း ပါဝင်သရုပ်ဆောင်ထားသည့်

“ရဲအုပ်ဘဏ္ဍာ” ဗီဒီယိုထဲမှ ဇာတ်ဝင်ခန်းတစ်ခုတွင် ရဲအုပ်ဘဏ္ဍာ(ကျော်ဟိန်း)က သူ၏ငယ်သားများအား “နို့ (ပြည်သူ့ရဲ)တွေဆိုတာ ပြည်သူ့ရဲအားကိုးအားထားပြုနေရတဲ့သူတွေဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့်ပြည်သူ့အားကိုးယုံကြည်လောက်တဲ့ ဥပဓိရုပ်ရှိနေရမယ်။ ပြည်သူ့လောက်မှ ဥပဓိရုပ်မရှိတဲ့သူတွေ၊ ခွန်အားမရှိတဲ့သူတွေ၊ ရှုနာရှိကုန်းတွေ၊ ပြေပြေပြစ်ပြစ်မရှိတဲ့သူတွေကို ပြည်သူ့ကဘယ်လိုယုံကြည်အားကိုးရမလဲ” ဟူ၍ပြောဆိုခဲ့သည်ကို ကြည့်ခဲ့ရဖူးသည်။ မှန်ပါသည်။ ကျော်ဟိန်းက(ပြည်သူ့ရဲ) ဝန်ထမ်းဖြစ်သဖြင့် လက်အောက်ငယ်သား(ရဲ)များအား ပြောကြားခဲ့သည်ဆိုသော်လည်း ကျွန်တော်အမြင်အရ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများအားလုံး ဤသို့ ခံယူလိုက်နာကျင့်သုံးရမည်ဟု သိမြင်ယုံကြည်ခဲ့ပါသည်။ ဥပဓိရုပ်ကောင်းမွန်၍ ကျန်းမာကြံ့ခိုင်သောဝန်ထမ်းသည် မျက်နှာမြင်ချစ်ခင်စေသောဂုဏ်ဖြင့်ပြည့်စုံစေပြီး အများပြည်သူတို့၏ ယုံကြည်ကိုးစားမှုကိုရရှိ၍ လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို အောင်မြင်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

က-၃။ သူတစ်ပါးပစ္စည်းကို တက်မက်ခြင်းမရှိသည့်ဂုဏ်

ဤစကားစုတွင်မူ မိမိသည် ဝန်ထမ်းဖြစ်သည့်အတွက်ဝန်ထမ်းပီသစွာကျင့်သုံးနေထိုင်ရမည့်ဂုဏ်ဖြစ်ပေသည်။

က-၄။ လုပ်ငန်းဆောင်တာများအား စွမ်းစွမ်းတမံဆောင်ရွက်သည့်ဂုဏ်

ဤအချက်ကား ရှင်းလင်းပြတ်သားပြီးဖြစ်သည်။ မိမိအပေါ်ပေးအပ်လာသော တာဝန်/လုပ်ငန်းများကို ကိုယ်စွမ်းဉာဏ်စွမ်းရှိသမျှ အားကျိုးမာန်တက်၊ စွမ်းစွမ်းတမံကြိုးစားဆောင်ရွက်ရမည်မှာ ဝန်ထမ်းတိုင်း၏ တာဝန်ဖြစ်သကဲ့သို့ ဂုဏ်ယူစရာပင်ဖြစ်သည်။

က-၅။ ကျန်းမာသန်စွမ်းသည့်ဂုဏ်

အထူးရှင်းပြစရာမလိုသောဂုဏ်ဖြစ်သည်။ မိမိတို့အမြဲကျန်းမာလန်းဆန်းနေမှသာ မိမိတို့ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းဆောင်တာများအား ကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဝန်ထမ်းတစ်ဦးအတွက်အမြဲကျန်းမာသန်စွမ်းနေမှုသည် လိုအပ်သောဂုဏ်တစ်ပါးဖြစ်ပါသည်။

က-၆။ သီလ သမာဓိရှိသည့်ဂုဏ်

မိမိ၏အကျင့်သီလ၊ မိမိ၏သမာဓိရှိမှုသည် ပြည်သူများ၊ လုပ်ဖော်ကိုင်ဘက်များ၊ လက်အောက်ငယ်သားများ၊ အထက်အရာရှိများ၏ယုံကြည်ကိုးစားမှုကိုရရှိပြီး လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အလွန်အောင်မြင်သောဂုဏ်တစ်ပါးဖြစ်ပါသည်။

က-၇။ အကျင့်စာရိတ္တကောင်းမွန်၍ အပြစ်ကင်း

PDF Compressor Free Version

အထက်ဖော်ပြပါ (က-၆)ဂုဏ်နှင့်အတူပင် ဖြစ်သည်။ မိမိ၏အကျင့်စာရိတ္တကောင်းမွန်မှု၊ လုပ်ငန်းဆောင်တာဆောင်ရွက်ရာ၌သာမက ပြင်ပလူမှုဘဝတွင်ပါ အပြစ်ကင်းရှင်းမှုသည် မိမိကိုယ်တိုင်သာမက မိမိဌာနအတွက် ဆောင်ကျဉ်းပေးနိုင်သောဂုဏ်တစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။

(ခ)တော်ဖြောင့်ခြင်း (၆)ပါး

- (၁) ကတညျ - သူ့ကျေးဇူးကိုသိတတ်ခြင်း
- (၂) ကတဝေဒီ - သူ့ကျေးဇူးကိုဖော်ပြခြင်း
- (၃) ဒဋ္ဌသတ္တိ - စကားတည်မြဲခြင်း
- (၄) ဒုက္ခဿ - သူ့ဆင်းရဲခြင်းကို ကိုယ်၏ ဆင်းရဲခြင်းဟုမှတ်ယူခြင်း
- (၅) ကလျာဏမိတ္တော - အဆွေခင်ပွန်းကောင်းဖွဲ့ခြင်း
- (၆) မိတ္တသံသေဂ္ဂေါ - မိတ်ဆွေခင်ပွန်းနှင့် ပေါင်းဖက်ရာတွင်မပြစ်မှားခြင်း

(ဂ)ဝန်ထမ်း၏ အပြစ်(၄)ပါး

- (၁)အရက်သေရည်ကို မပြတ်သောက်စားမူးယစ်သည့်အပြစ်
- (၂)အထက်အရာရှိကိုလိမ်လည်သည့်အပြစ်
- (၃)အပင်ပန်းမခံဘဲ သုခစံချင်သည့်အပြစ်
- (၄)လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များနှင့် မညီညွတ်၊ မသင့်တင့်သည့်အပြစ်

အထက်ဖော်ပြပါအပိုဒ်(ခ)နှင့်(ဂ)ပါ သိသင့်သိအပ်ဆောင်ထားလိုက်နာအပ်သောအချက်များမှာ အဓိပ္ပါယ်ရှင်းပြစရာမလိုအောင် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြတ်ပြတ်သားသားဖော်ပြထားပါသဖြင့် အကျယ်မရေးဖွဲ့တော့ပါ။ အဆိုပါအချက်များသည် မိမိတို့ဝန်ထမ်းတာဝန်ထမ်းဆောင်မည့်ကာလပတ်လုံး ထိန်းသိမ်းလိုက်နာဆောင်ရွက်ပါက ဌာနအတွက်၊ တိုင်းပြည်အတွက်တာဝန်ကျေပွန်သော အဖိုးတန်ဝန်ထမ်းကောင်းများဖြစ်လာမည်မှာ မလွဲကေန်ဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ မျိုးဆက်သစ်ညီငယ် သစ်တောဝန်ထမ်းများအားလုံးတို့သည် အထက်ဖော်ပြပါ ဝန်ထမ်းဂုဏ် (၇)ပါး၊ တော်ဖြောင့်ခြင်း(၆)ပါးတို့အား လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝန်ထမ်း၏အပြစ်(၄)ပါးအား ရှောင်ရှားခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဌာနအတွက်၊ တိုင်းပြည်အတွက် အားကိုးရမည့် အဖိုးတန်ဝန်ထမ်းကောင်းများဖြစ်ကြပါစေဟု ဆန္ဒပြုရေးသားလိုက်ရပါသည်။ ။

စာမျက်နှာ (၃၆) မှအဆက်

ထိုသို့သော အခြေအနေများတွင် သစ်ခွမျိုးစိတ်များအား ကမ္ဘာတစ်ဝန်း ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းနိုင်ရေး အလို့ငှါ The Convention on the International Trade in Endangered Species of Wild Flora and Fauna (CITES) Appendices I & II တွင် သစ်ခွမျိုးစိတ်အားလုံး ထည့်သွင်း၍ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းထားလျက်ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည်လည်း CITES အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ သစ်ခွမျိုးစိတ်များအား CITES လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများဖြင့် ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းလျက်ရှိပါသည်။

ထို့အပြင် သစ်ခွမျိုးစိတ်များ ထာဝစဉ်တည်တံ့စေအောင် နေရင်းဒေသအတွင်း ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းခြင်း (*in situ conservation*)နှင့် နေရင်းဒေသပြင်ပကာကွယ်ထိန်းသိမ်းခြင်း (*ex situ conservation*) စသည့် ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေးနည်းလမ်းအသွယ်သွယ်ဖြင့် နိုင်ငံတစ်ဝန်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး ဆက်စပ်ပတ်သက်သူများအားလုံး ပါဝင်အားဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် မြန်မာ့သစ်ခွမျိုးစိတ်များ သို့မဟုတ် မြန်မာ့အလှတရားများအား အတူတကွ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းကြပါစို့လို့ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်အပ်ပါသည်။

ကိုးကားစာရင်း

- Aung YL, Mu AT, Aung MH, Liu Q, Jin H (2020) An annotated checklist of Myanmar orchid flora. In: Jin XH, Xia NH, Tan YH (Eds) Plant diversity of Southeast Asia-II. *PhytoKeys* 138: 49–112. <https://doi.org/10.3897/phytokeys.138.36144>
- Ormerod P, Kurzweil H, Wathana S (2021) Annotated List of Orchidaceae for Myanmar. *Phyto-taxa* 481 (1): 001–262. <https://doi.org/10.11646/phytotaxa.481.1.1>
- Turland, N. J., Wiersema, J. H., Barrie, F. R., Greuter, W., Hawksworth, D. L., Herendeen, P. S., Knapp, S., Kusber, W.-H., Li, D.-Z., Marhold, K., May, T. W., McNeill, J., Monro, A. M., Prado, J., Price, M. J. & Smith, G. F. (eds.) 2018: *International Code of Nomenclature for algae, fungi, and plants (Shenzhen Code) adopted by the Nineteenth International Botanical Congress Shenzhen, China, July 2017*. *Regnum Vegetabile* 159. Glashütten: Koeltz Botanical Books. DOI <https://doi.org/10.12705/Code.2018>

လူသားတွေအနေနဲ့ ဒီကမ္ဘာကြီးပေါ်မှာ သစ်ပင်တွေနဲ့အတူ ညီညွတ်မျှတစွာ ဗိုတွယ်နေထိုင်သွားရမယ့် အချိန်ကို ရောက်ပါပြီ။ **APK**

ဖန်ခါးပင် စခန်းမှာ

အုန်းလွင်လေး

ဖန်ခါးပင်ကြီးအနီး တည်ဆောက်ထားသည့် ရိုးမအတွင်းက သစ်တောစိုက်ခင်းစခန်း၊ ရိုးမတောင်ခြေရွာများရှိ ဒေသခံများ၊ စိုက်ခင်းလုပ်သားများကခေါ်ဆိုကြသည့်အမည်သည်ကား ဖန်ခါးပင်စခန်းတဲ့၊ စခန်းအနီးဝန်းကျင်တွင်ရေမပြတ်စီးဆင်းသည့် ချောင်းရှိ၏။ ပျိုးဥယျာဉ်ရှိ၏။ သစ်တောဝန်ထမ်းများ နားနေဆောင်၊ ရှင်းလင်းဆောင် ယာယီပစ္စည်းသိုလှောင်ဆောင်များရှိ၏။ ဗူး၊ ဖရုံ၊ ငရုတ်၊ သခွား၊ ချဉ်ပေါင်၊ ရုံးပတီ၊ ကန်စွန်းစသည့် မီးဖိုချောင်သုံး သီးပင်စားပင်များစိုက်ထား၏။ မလှမ်းမကမ်းတွင်လုပ်သား မိသားစုအလိုက် တဲလေးတွေရှိ၏။ စိုက်ခင်းစခန်းကလေးကား စိမ်းစိမ်းစိုစို သာသာယာယာ၊ အနီစခန်းတွင် သစ်တောစိုက်ခင်းလုပ်ငန်းများ စတင်ဆောင်ရွက်သည်မှ ယနေ့အချိန်ထိ စိုက်ခင်းလုပ်သားမိသားစုများက ရာဇမတ်ကွက်များကာထားသည့် ဖန်ခါးပင်ကြီး၏အခြေမှ ငါးပေလောက်တွင်ပြုလုပ်ထားသည့် ရုက္ခစိုးဆောင်တွင် မနက်စောစော သက်သတ်လွတ်စားဖွယ်၊ ညဆိုရေချမ်း အလင်းတိုင်၊ နံ့သာတိုင်များနှင့် ရာသီအလိုက်ပွင့်သည့် တောပန်းများ မပြတ်ပူဇော်ထားကြ၏။

ဤသို့ ပူဇော်ကြခြင်းသည်ကား တောအုပ်မောင်ရှိန်း၏အစီအမံသာတည်း။ တောအုပ်မောင်ရှိန်းသည် လုပ်သက်ရင့် တောလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများပြီး နယ်မြေအနှံ့ပြောင်းရွှေ့တာဝန်ဆောင်ရင်း ယောဒေသတွင်ကိုးနှစ်ကျော်တာဝန်ထမ်းဆောင်၍ သူ့ကိုယ်သူ ယောပြန်မောင်ရှိန်းဟုလည်းပြောသူ၊ ကွမ်းယာကြိုက်တတ်ပြီး မူးရစ်သေစာမသောက်မစားဘဲ ရွှေရင်ကျော်လိုလိုဖြင့် ဘာသာတရားကိုင်းရှိုင်း၏။ လက်ရှိဒေသရောက်သည်မှာ သုံးနှစ်ကျော်ပြီးအခု စိုက်ခင်းအလုပ်များကို ပင်နီရှမ်းဘောင်းဘီ တကားကားဝတ်ကာ တောအလုပ်များကို လူငယ်များနှင့်အတူ သွားလာလှုပ်ရှားလုပ်နိုင်၏။ စိုက်ခင်းအလုပ်သမားများ၏ ကိစ္စအဝဝကိုလည်း စီမံခန့်ခွဲနိုင်သူဖြစ်၏။ စိုက်ခင်းအလုပ်များအတွက် ဦးစီးအရာရှိနှင့် တောအုပ်ကြီးတို့၏ အားထားခံရသူပင်၊ ရိုးမတောင်ခြေရွာများမှ စိုက်ခင်းတွင်လာရောက်အလုပ်လုပ်နေသည့် စခန်းရှိအလုပ်သမားများ၏ အားကိုးရသူပင်။

ဒီဖန်ခါးပင်စခန်းနှင့်ဝန်းကျင် တောတောင်များတွင် ယခင်ယခင်က အဖိုးတန်သစ်ဝါးများရှိခဲ့ပြီး ခေတ်အဆက်ဆက် စနစ်မကျသော သစ်ခုတ်လှဲမှုများမှအစ ဝိသမလောဘသား သစ်သူခိုးနှင့် အပေါင်းအပါများ ကျင်လည်ခဲ့ကြ၏။ သစ်သူခိုးများ ကောင်းစားစဉ်အချိန် ဤနေရာတွင် အဖိုးတန်သစ်ပင်များလည်း ခုတ်လှဲခံရပြီး တောပြုန်းလာရာ သစ်ပင်ပိလို့၊ ငှက်ဖျားဖြစ်လို့၊ ဝံကုတ်လို့၊ ထိခိုက်မှုဖြစ်လို့ ယာဉ်တိမ်းမှောက်လို့၊ သောက်စားမူးယစ်ခိုက်ရန်ဖြစ်လို့ စသည့်အကြောင်းများကြောင့် လူအသက်အန္တရာယ်ထိခိုက်သေဆုံးမှု မကြာခဏဖြစ်လာရာ နောင်တွင် ဒီနေရာတောကြမ်းသည်ဆို၍ ဒေသခံများ ပျားဖွတ်၊ မျှစ်ချိုးပင် မလာကြတော့ချေ။ တောကား ချုံတို့ မင်းမူလာ၍ ယခုသစ်တောစိုက်ခင်းတည်ထောင်ရလေပြီ။ စိုက်ခင်းစတင်တည်ထောင်တော့ ရိုးမတောင်ခြေအနီးဝန်းကျင် ရွာဒေသခံများမှ စိုက်ခင်းအလုပ်လုပ်လို့ ပိုက်ဆံရလည်း တောကိုင်းမှာ ကြောက်တယ်ဆိုပြီး စိုက်ခင်းအလုပ် လာမလုပ်ရဲကြချေ။ ဒါကို တောအုပ်မောင်ရှိန်းက ရပ်ရွာဘုန်းတော်ကြီးများ အကြီးအကဲများ ကျောင်းဆရာ၊ ဆရာမများမှတစ်ဆင့် ရွာသူ၊ ရွာသားများကို စိုက်ခင်းအလုပ်သမားအဖြစ် စည်းရုံးနိုင်ခဲ့၏။ တောကြမ်းသည်။ တောကိုင်းမှာ ကြောက်သည်ဟူသော အယူသီးသည့် အလုပ်သမားများ လုပ်စေချင်သည့် တောစောင့်၊ တောင်စောင့်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များကို လိုအပ်တဲ့ တင်မြှောက်ပသမှုများလုပ်ပေး၏။ သူ့အပေါ် ယုံကြည်မှုရစေရန်လည်းလုပ်ပြ၏။ တခါသော် စိုက်ခင်းတောင်ယာခုတ်ကာလ ညသက်ကြီးခေါင်းချအချိန် စခန်းတဲရို တောအုပ်မောင်ရှိန်း ဘုရားရှိခိုးနေစဉ် အလုပ်သမားတစ်ယောက် အလောတကြီးရောက်လာပြီး-

“ဆရာရှိန်း ဆရာရှိန်း ကျော်ကြီးတဲကို လာပါဦး၊ ဒီကောင် အိပ်ရာထဲမှာ ကယောင်ကတမ်းတွေ ပြောနေတာ ကျွန်တော်တို့လည်း ကြောက်လာတယ်” လို့ပြောတော့ တောအုပ်မောင်ရှိန်းက-

“ကျော်ကြီးခေါ် ကိုကြီးကျော်နဲ့မင်း နှစ်ယောက်သား ဒီနေ့ တောင်ယာမခုတ်ဘဲ ရိက္ခာဝယ်ဈေးသွားကြတယ်ဆို”
“ဟုတ်ပါတယ်ဗျ”

“ဘာတွေလုပ် ဘာတွေ ဖြစ်လာတယ်ဆိုတာ ငါ့ကို အရင်ပြောပြ”

PDF Compressor Free Version

“ယာခတ်ခရတော့ မြို့ကိုသွား ရိက္ခာနဲ့ လိုအပ်တဲ့ လုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းဝယ်တယ်။ မြို့မှာ ပိုက်ဆံလေးရွှင်တုန်း ကျွန်တော်နဲ့ ကျော်ကြီး ဘုံဆိုင်ဝင်တယ်။ နောက်ရွာကိုဝင် တော့ ကျွန်တော်က အမေအိမ်မှာရှိတုန်း ကျော်ကြီးက ဖိုးခွေးတို့ကို ရွာမှာ ထွေးညှိနဲ့ပြုစုတယ်။ အပြန် ကိုဖိုးကြွက် ထန်းတောကအဖြတ် ထန်းရည်ဝယ်လာပြီးပြန်တယ်။ စခန်း မရောက်မီ လမ်းမှာ ကျော်ကြီးက ထန်းရည်သောက်လိုက် ချုံတိုးလိုက်(မစင်စွန့် အပေါ့သွား)ပြန်လာတာ နေဝင်မှ စခန်း ရောက်ပြီး အခုလိုဖြစ်နေတာ။လာကြည့်ပါ ဆရာရှိန်း”

“အင်း ကျော်ကြီးတစ်ယောက် အမှားတစ်ခုခုလုပ် လာပြီကော။ လမ်းမှာ ကျော်ကြီးနောက်ဆုံးချုံတိုးတဲ့ နေရာ က ဘယ်နေရာလဲ”

“ဒီစခန်းနဲ့ တစ်ခေါ်လောက်မှာပါ”

“အော် အေး အဲနေရာက ချောင်းဘေးမှာပဲ။ အဲ့အ နားက ကေရာဇ်ပင်တွေ ပေါက်တာသိလား”

“သိ သိ ပါတယ် ဆရာရှိန်း”

“အေး အဲ့က ဆရာရှိန်း အမိနဲ့နဲ့ လုပ်တာပါလို့ပြော ပြီး ကျပ်လုံးသာသာ ကေရာဇ်အပင်က အမြစ်တူးခဲ့။ ကျန် တာငါဆက်လုပ်မယ်။ ဆိုင်ရာတွေကိုလည်း တောင်းပန် ပေးမယ်။ ဘာမှမကြောက်ကြနဲ့၊ မစိုးရိမ်ကြနဲ့” ကေရာဇ် မြစ်တူးသူ ထွက်သွားတော့ အနီးရှိ တောခေါင်းတစ် ယောက်က-

“ယောပြန်ကြီး ကြည့်လည်းလုပ်ဦး၊ ဟိုကမူးကြောင် ရှူးကြောင်နဲ့ ထရိုက်နေလို့ ဆရာမနိုင်ဖြစ်နေဦးမယ်”

“မြို့မှာ ဘီအီး ရွာမှာ တောယစ်ရွှေရည်၊ ထန်း တောမှာ ထန်းရည်ခါး ဒီလောက်မူးယစ်စေတာတွေ အတိုင်းအဆမရှိ ရောသောက်ပြီးမူးနေလို့ ပြောချင်ရာ ပြောနေတဲ့သူကို တောကိုင်တယ်လို့ထင်နေတဲ့ အစွဲရှိသူ အလုပ်သမားတွေ၊ မူးလွန်းလို့ အိပ်ရာကမထနိုင်သူက ဘယ်လိုထရိုက်နိုင်တော့မှာလဲ၊ မင်းဘာသိလို့လဲ၊ သူတို့ အစွဲအတိုင်း မျှောလိုက်ရင်း ဒီလောက်မူးနေတဲ့ကောင်ကို ကေရာဇ်မြစ်သွေးတိုက်ပြီး အမူးတွေအပြန်ပျောက်စေဖို့ကွ”

“ဟုတ်ပါပြီ ယောပြန်ကြီးရယ်၊ အရင်ကလည်း အပူကြီး ကယောင်ကတမ်းပြော အဖျားကြီးနေတဲ့ ကလေး ကို တစ်ညလုံး အဘရေစင်ဆိုပြီး နဖူးပေါ် ရေဖတ်တင် ပေးခိုင်းတာ၊ အောင့်တယ်အောင့်တယ်ဆို အော်နေတဲ့ ကလေးကို သံကျစေတယ်မပြောပဲ နာနတ်သီးနဲ့ပျားရည် ရောတိုက်တာ၊ နောက်တစ်လတစ်ခါနီးပါးလောက် ကယောင်ချောက်ချားဖြစ်တတ်တဲ့ မြီးကောင်ပေါက် ကလေး

မကို ကြိတ်မှန်ရွက် ကျိုတိုက်စေတာ ချင်းနဲ့ထန်းလျက် ကျိုတိုက်စေတာနဲ့” “ဒီလိုနေရာမှာ ငါဖာသာ ဥုံဖွလို့ ရွတ် ရွတ် ပျောက်စေလို့ဆိုဆို ကွမ်းရွက်ပြုတ်ရည် တိုက် တိုက် ဝေဒနာခံစားနေတဲ့လူနာ ရောဂါပျောက်ဖို့က လိုရင်း၊ ဒီလိုနဲ့ ရောဂါပျောက်အောင် အလုပ်သမားတွေကို ကုပေး တာများပြီ။ အေး- ကိုယ်ကလည်း အခြေခံရှေးဦး သူနာပြု လောက်တော့ သိထားရမှာပေါ့။ ဆေးဆရာကို ယုံကြည်မှု က လူနာရောဂါ တစ်ဝက်သက်သာစေတယ် မှတ်ထား ကောင်လေးရဲ့၊ မင်းမယုံကြည်ဘူးလား၊ အေးပါ မင်း ကိုယ်ခန္ဓာ မလျော်ရာနေရာ သွေးစုနာပေါက်မှ ဆရာရှိန်း ရယ် ထုံးမန်းလေး မန်းပေးပါ ဆိုပြီး မကုခိုင်းနဲ့”

“အဲ့တာကြောင့်လည်း ယောပြန်ဆရာရှိန်းဆို အ များအားကိုးနေတာပေါ့”

တောအုပ်မောင် ရှိန်းက သူတတ်သလောက် ကျန်းမာရေးအခြေခံအသိလေးနဲ့ တောထဲ လက်လှမ်းမီရာ ပရဆေးပင်တွေနဲ့ ကုသပေးမှုကို ရိုးသားပြီး ပယောဂ အစွဲအပေါ် အယူသီးသည့် အလုပ်သမားများက ဆရာ တစ်ဆူလိုထားတာပါ။

ဒီကနေ့ မနက်စောစော ဖန်ခါးပင်စခန်း၏ တစ်နေ့ တာ လုပ်ငန်းစတင်လည်ပတ်ပေပြီ။ လုပ်သားတဲများမှ ဗွီစီဒီစက်ဖြင့် ပရိတ်ပဋ္ဌာန်းဖွင့်သံများနှင့်အတူ နံနက်စာ ချက်ပြုတ်စားသောက်သံများ အိုးခွက်ပန်းကန် ဆေးကြော သံ စကားပြောသံများကြားအပြီးဝယ်-

“တူ----တူ----တူ---တူ တူ တူ တူ”

“တူ----တူ----တူ---တူ တူ တူ တူ”

“တူ----တူ----တူ---တူ တူ တူ တူ”

ဝန်ထမ်းများနေသည့်စခန်းတဲမှ တောအုပ်မောင်ရှိန်း ကျွဲချိုမှုတ် လူစုလေပြီ။ လုပ်သားများစခန်းတဲရှေ့ကွက်လပ် တွင် လုပ်ငန်းခွင်သုံးကိရိယာများကိုယ်စီဖြင့် စုစည်းမိချိန် တောအုပ်မောင်ရှိန်းက-

“ခင်ဗျားတို့ကို ဒီနေ့ အလုပ်အကြောင်းပြောမယ်၊ ပေါင်းကြမ်းရှင်း၊ ခါးဆွမြေတောင်မြှောက်၊ သေပင်ဖာ၊ မြေဩဇာကျွေး အလုပ်တွေကို ပုံမှန်လုပ်နေကျအတိုင်းဖွဲ့ ပေးထားတဲ့ အဖွဲ့လိုက် လုပ်ရမယ့်နေရာတွေမှာ လုပ်မယ်၊ နေ့တစ်ဝက်ပဲအလုပ်လုပ်ပြီး ဆယ့်နှစ်နာရီ စခန်းအရောက် ပြန်လာမယ်၊ နေ့လယ်စာစားအပြီး ဒီစခန်းမှာ ဦးစီးအရာရှိ က ဟောပြောပွဲလုပ်မယ်၊ ညနေမှာ ခင်ဗျားတို့ရွာက ဘုန်း တော်ကြီးတွေကို ဝါဆိုသင်္ကန်းကပ်မယ်၊ နောက်ညစာကို ဝက်သားဟင်းနဲ့ စခန်းရှိလူတွေအကုန် ထမင်းကျွေးမယ်၊ အခု ဟင်းချက်စရာတွေပို့လာရင် ချက်ပြုတ်ရေးအဖွဲ့ ကြို တင်ချက်ထားမယ်၊ နောက် ရွာ ရပ်မိရပ်ဖတွေ ကျောင်း

ဆရာတွေအတန်းကြီးထဲက ကျောင်းသားတွေလည်းပါ လာပြီး တို့စခန်းမှာ သစ်ပင်ပျိုးထောင်တာ စိုက်ပျိုးထား တာတွေ လေ့လာကြလိမ့်မယ်”

PDF Compressor Free Version

“ဟယ် ညစာတွက်ကြိုပြုတ်ထားတဲ့ ကြက်ဥလေး နောက်ရက်အတွက်ဖြစ်ရပြီ”

“ဦးစီးအရာရှိက ဟောပြောဦးမှာတဲ့ အဲ့လူကြီးက ဟောပြောတာ နည်းနည်း အမေးအမြန်းက ထူသနဲ့”

“ဘုန်းကြီးနဲ့ ရွာကလူကြီးတွေ တို့စခန်းဘယ်လိုလာ ကြမှာပါလိမ့်”

“ဝက်သားဟင်းနဲ့ ညစာကျွေးမှာတဲ့၊ အစားအပြင် အသောက်လေးပါရင်ပိုကောင်းမှာ” အလုပ်သမားတွေထဲက စကားသံတွေ ထွက်လာတယ်။ တောအုပ်မောင်ရှိန်းက လက်ပြပြီး-

“တော်ကြတော့ တော်ကြတော့ ဆက်ပြောပြမယ်။ ဒီအစီအစဉ်က လွန်ခဲ့တဲ့ငါးရက်က ဦးစီးကိုတင်ပြတော့ ဦးစီး၊ တောအုပ်ကြီးတို့က ဝါတွင်းကာလ စခန်းမှာ ဝါဆို သင်္ကန်းကပ်တာက ကောင်းတဲ့အလုပ်ပဲဆိုပြီး လုပ်ဖို့ စီစဉ်ခဲ့ တာ။ ဒီကနေ့စခန်းမှာလိုအပ်တာတွေ လုပ်ရမှာမို့ စိုက်ခင်း အလုပ်ခွင်ကို ကျွန်တော်မလိုက်နိုင်ဘူး။ ဆိုင်ရာတောခေါင်း တွေက ကြီးကြပ်မယ်။ မိနဲ့ နင့်ကြက်ဥပြုတ်က နောက်နေ့ လည်း ဘာမှမဖြစ်ဘူး။ အမေဂျမ်းက ဦးစီးကိုကျောင်းဆရာ တစ်ယောက်လို အမေးအမြန်းထူတယ်ဆိုတာသိထားတော့ သူမေးရင် ကိုယ်လုပ်တဲ့အလုပ်အကြောင်း ကိုယ်ပြောပြ တတ်ရမယ်။ ကျွန်တော်လည်းပညာကုန်သင်ပြလုပ်ပြထား ပြီးသား။ ဘုန်းကြီးရော ဦးစီးအဖွဲ့ရော ရွာကလူကြီးတွေ ဆရာဆရာမတွေအားလုံး လမ်းကောင်းတဲ့နေရာ ထွန်စက် ထွေလာဂျီ ဆိုင်ကယ်တွေနဲ့လာမှာ။ လမ်းမကောင်းတဲ့နေ ရာ ကုန်းကြောင်းလျှောက်မှာ ရှင်မွေးလွန်းက မပူရရင် မနေနိုင်တော့ သူတို့ အသွားအလာအတွက် တွေးပူနေ သေး။ ကဲ့- အပြောတွေလျှော့ကြ၊ ကိုယ်အလုပ်ကိုယ်သွား ကြစို့”

စိုက်ခင်းတာဝန်ကျ ဝန်ထမ်းများနှင့် အလုပ်သမား များ ကိုယ်စီ စိုက်ခင်းအလုပ်ခွင်သို့သွားကြပြီ။ တောအုပ် မောင်ရှိန်းလည်း စခန်းရောက်လာမည့် ဧည့်သည်များ ဧည့်ခံရေး၊ ဟောပြောပွဲနှင့် ဝါဆိုသင်္ကန်းကပ်ဖို့ရာ နေရာ ထိုင်ခင်းနှင့် လိုအပ်တာတွေ ဦးဆောင်လုပ်နေ၏။

ဦးစီးအရာရှိ၊ တောအုပ်ကြီးတို့ စိုက်ခင်းစခန်းရောက် ရှိလာပြီး တောအုပ်မောင်ရှိန်း ပြင်ဆင်ထားသည်ကို ကြည့် ရှု၍ ဦးစီးအရာရှိက-

“မောင်ရှိန်း စခန်းမှာပြင်ဆင်ထားတာ သိပ် ကောင်းပါလား။ တို့တွေ နေလယ်စာစားပြီးတာနဲ့ဟောပြော

ပွဲ စလုပ်မယ်။ ရွာရပ်မိရပ်ဖတွေ ကျောင်းဆရာတွေနဲ့ ကျောင်းသားတွေရောက်လာရင် တို့စိုက်ခင်းအလုပ်တွေကို တောအုပ်ကြီးက ဦးဆောင်ပြီး ပြသရှင်းလင်းမယ်။ ဘုန်း တော်ကြီးတွေက လေးနာရီလောက်မှရောက်ကြမှာ ရောက် တာနဲ့ ဝါဆိုသင်္ကန်းကပ် တရားနာကြမယ်။ လှူဖွယ်ဝတ္ထု သင်္ကန်းတွေ ရေစက်ချစရာတွေ အချို့ရည်ကပ်မှာတွေ အသင့်ပြင်ထားကြတာပေါ့”

ဦးစီးအရာရှိက စိုက်ခင်းစခန်းရှိ အလုပ်သမားများ နှင့်မိသားစုဝင် လူတစ်ရာကျော်အား ဟောပြောပွဲစတင် သည့်နှင့် သစ်တောသစ်ပင်များ၏ အကျိုးကျေးဇူးများ၊ သစ်ပင်သစ်တောများကို မဆင်မခြင် ခုတ်လှဲမှုကြောင့် တောတောင်ပြုန်းတီးပါက လူသားများအပါအဝင် သတ္တဝါ များခံစားရမည့် ဆိုးကျိုးများ ရှင်းလင်းဟောပြောပြီး တော တောင်ပြုန်းတီးနေရာများတွင် သစ်တောဦးစီးဌာနမှ သစ် ပင်များ ပြန်လည်အစားထိုး စိုက်ပျိုးနေကြောင်း၊ သစ်တော စိုက်ခင်းတည်ထောင်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်နှင့် ပြုစု ထိန်းသိမ်းမှုလုပ်ငန်းများ၌ သစ်တောလုပ်ငန်းများအပေါ် ထိတွေ့ဆောင်ရွက်ခဲ့ဖူးသည့် ဒေသခံများပါဝင်မှု အရေး ကြီးကြောင်း ရှင်းလင်းအပြီး-

“ဒီနေရာမှာ အခုနှစ်မှ စိုက်ခင်းစတင်တည်ထောင် ရတယ်။ နောင်နှစ်တွေလည်း ဒီပတ်ဝန်းကျင် တောပြုန်း နေရာတွေမှာ စိုက်ခင်းဆက်လက်တည်ထောင်ဖို့ လျာထား ထားပါတယ်။ အခုအလုပ်သမားတွေအနေနဲ့ အခုနှစ်စိုက် ခင်းက ပေါင်းရှင်းအလုပ်တွေလုပ်နေရပြီ။ စိုက်ပင်လေးတွေ ရှင်သန်ကြီးထွားမှုကို အနှောက်အရှက်ပြုသည့် မည်သည့် အပင်မဆို ပေါင်းပင်ဟုခေါ်ပြီး ပေါင်းပင်သည် စိုက်ပင် တွက်လိုအပ်သည့် အစာရေစာ အလင်းရောင်ကိုလုယူပြီး ပေါင်းပင်မှတစ်ဆင့် စိုက်ပင်ဖျက်ရောဂါပိုးမွှားများ ကူးစက် စေပါတယ်။ ပေါင်းရှင်းခြင်းနှင့်အတူ ဆက်စပ်အလုပ်တွေ လုပ်ရတယ်။ စိုက်ခင်းအောင်မြင်ဖို့ စိုက်ပင်လေးတွေငယ်စဉ် အကွက်လိုက်အတန်းလိုက် လိုအပ်ရင်အပြောင်ရှင်းတဲ့နည်း တွေနဲ့ ပေါင်းရှင်းခြင်း၊ ခါးဆွဲခြင်း၊ မြေတောင်မြှောက်ခြင်း အလုပ်တွေကို လိုအပ်သလို လုပ်နေမှာဖြစ်တယ်။ နောက် သစ်တောဦးစီးဌာနအနေဖြင့် ဘယ်လိုစိုက်ခင်း အမျိုးအစား ဆို ပေါင်းရှင်းလုပ်ငန်း ဘယ်လိုလုပ်တယ်ဆိုတာ ရှင်းပြပါ မယ်”

ဦးစီးအရာရှိက သစ်တောစိုက်ခင်း တည်ထောင်ခြင်း ဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများမှ ဖော်ပြဇယားပါ ဗီဒီယိုလိပ် အားဖြန့်ချိတင်ပြီး နှစ်အလိုက် စိုက်ခင်းအမျိုးအစားတစ် ခုခြင်း ပေါင်းရှင်းလုပ်ငန်းကို ရှင်းလင်းဟောပြောအပြီး- ကဲ့.. ဒီကတက်ရောက်လာသူများက ပေါင်းရှင်း

လုပ်ငန်းအပေါ် ဆောင်ရွက်ခဲ့မှုတွေနဲ့ အခက်အခဲများရှိရင် ဆွေးနွေးပေးကြပါဦး” လို့ ဖိတ်ခေါ်လိုက်တော့ အနီးရှိ တောအုပ် မောင်ရှိန်းက-

PDF Compressor Free Version

“ဟေ့ သမိန်ဓားရမ်းအဖွဲ့က စောင်းတော်ရှင်၊ မင်း တို့လုပ်တဲ့အလုပ် ဘယ်လိုလုပ်ပါတယ်ဆိုတာ မင်းပဲ ဆရာ ဦးစီးကိုတင်ပြပေး” ပြောအပြီး တက်ရောက်လာသူများထဲ က ပရိသတ်တစ်ဦး မတ်တပ်ထရပ်တယ်။ ဦးစီးအရာရှိက-

“ဟို ဘာလဲ သမိန်ဓားရမ်းအဖွဲ့က စောင်းတော်ရှင် တို့ဆိုတာက ဘာလဲ” လို့မေးအပြီး မတ်တပ်ရပ်သူက-

“ကျွန်တော့်နာမည်က မောင်ချိုပါခင်ဗျာ၊ ပန္နက် ရိုက်အလုပ်လုပ်တုန်း ကျွန်တော်ရိုက်တဲ့ ပန္နက်တန်းတွေ မညီလို့ စောင်းနေလို့ ပြန်ပြင်ရိုက်ရတော့ ဆရာရှိန်းက စောင်းတော်ရှင်လို့ နာမည်ပေးထားတာပါ။ ပေါင်းရှင်းအ လုပ်လုပ်တော့ ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့က ဓားနဲ့ရမ်း ပေါင်းကြမ်း ရှင်းလို့ သမိန်ဓားရမ်းအဖွဲ့ခေါ်တာပါ။ ပေါင်းကြမ်းခုတ်တော့ ပေါင်းပင်အရင်း လက်တစ်လုံးလောက်က ဓားရမ်းခုတ်ချပါတယ်ခင်ဗျ”

“အော် ကောင်းပါတယ်၊ ထိုင်ပါဗျ၊ နောက်တစ် ယောက်လောက်ထ ဆွေးနွေးပေးပါဦး”

“ကျွန်တော့်နာမည် ကျော်ကြီးပါ။ ကျွန်တော်က တစ်ခါတလေ အလုပ်နားချိန် ညနေဆို ဒါလေး သုံးတတ်စွဲ တတ်တော့ ဆရာရှိန်းက ကိုကြီးကျော် ခေါ်ပါတယ် ခင်ဗျ” ကျော်ကြီးက လက်ဖြင့် တစ်ခုခုသောက်ဟန်လုပ်ပြရင်း စကားပြောတော့ အားလုံးကဝိုင်းရံကြတယ်။ ဦးစီးအရာရှိ က ပြုံးရင်း-

“ကဲ့ ကိုကျော်ကြီး အလုပ်ပင်ပန်းလို့ တစ်ခါတလေ ဆို တန်ဆေးလို့ပဲ သဘောထားပါတယ်။ မလွန်စေနဲ့ပေါ့၊ ကိုကျော်ကြီးက ဘာလုပ်ရလဲ”

“ပေါင်းရှင်းအလုပ်မှာ စိုက်ပင်လေးတွေရဲ့ တစ် တောင်ပတ်လည် အပြောင်ရှင်းတယ်၊ ခါးဆွတယ်၊ မြေ တောင်မြှောက်ပေးပါတယ်၊ အပင်ပေါ် ပန္နက်တိုင်ပေါ် နွယ် တက်နေတာတွေရှင်းတယ်၊ စိုက်ခင်းထဲက ကဒက်ပင်တွေ ဆိုပေါက်တူးနဲ့ပေါက် အမြစ်တွေလည်း ဖော်ထုတ်ပစ်လို့ ဆရာရှိန်းက ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ကို ပေါက်ဖော် အဖွဲ့လို့ပဲ ခေါ်ပါတယ် ခင်ဗျ”

“ကိုကျော်ကြီးရှင်းပြတာ အိုကေပါဗျ၊ ထိုင်ပါဗျ၊ ပေါင်းရှင်းအလုပ်မှာ တွဲဖက်လုပ်ရတာတွေ ရှိသေးတယ်၊ နောက်တစ်ယောက်လောက် ထဆွေးနွေးပါဦး” ကျော်ကြီး ပြောအပြီး ဦးစီးက ထပ်မံဖိတ်ခေါ်တယ်။ ပရိသတ်ထဲက အမျိုးသမီးတစ်ဦး မတ်တပ်ထပြီး-

“ကျွန်မနာမည်က ညိုလှပါ။ ကျွန်မက မေပုလဲအဖွဲ့

ပါ။ ဓာတ်မြေဩဇာကျွေးတဲ့အဖွဲ့ပါ။ အပင်ခြေက တစ်ထွာ လောက်မှာ အနက်လက်တစ်ဆစ်သာသာ ဖိခုံနောက်ဆိုင် ဝါးကျစ် ဝါးချွန်စူးနဲ့သုံးပေါက်ထိုး၊ ဓာတ်မြေဩဇာလက်ဖက် စားဖွန်း တစ်ဖွန်းသာသာလောက်ထည့်ပြီး မြေကြီးပြန်ဖုံးပါ တယ်ရှင့်” ညိုလှ စကားပြောအပြီး ဦးစီးက -

“မြေဩဇာထည့်တာ စနစ်ကျပါပေတယ်။ ထိုင်ပါ မညိုလှ၊ ခင်ဗျားတို့ ဆရာရှိန်းက လူအမည်တွေနဲ့အဖွဲ့တွေ ကို နာမည်ပေးကောင်းပါပေတယ်။ ကျွန်တော့်ကိုလည်း အစစ်အဆေး အမေးအမြန်းထူလို့တဲ့ ကျွန်တော့်ကွယ်ရာမှာ ကျောင်းဆရာလို့ ခေါ်လိုခေါ်ဗျ။ အင်း- သေပင်ဖာတဲ့သူ တွေကိုကျ ဘယ်လိုများတောင် နာမည်ပေးပါလိမ့်”

“ဟဲ့ ပလို့ဂျီ ဂျီ၊ အယ် ကောင်မရယ် ခါးတို့ရလား၊ ငါက ယောင်တတ်ပါတယ်ဆို” ပရိသတ်နောက်ထဲကအသံ နှင့်အတူ အသက်ခပ်ကြီးကြီး အမျိုးသမီးတစ်ဦး မတ်တပ် ရပ် လုံချည်ပြင်ဝတ်ပြီး-

“ကန်တော့ ဆရာကြီးရယ်၊ ကျွန်မက ယောင်တတ် တာ တောင်းပန်ပါတယ်ရှင့်၊ ဆရာကြီးမေးလို့ ပြောပြပါ မယ်၊ ကျွန်မအဖွဲ့က သစ်ပင်စိုက်တုန်းက အချို့အကြို အကြားနေရာတွေကို ပျိုးပင်ခေါင်းရွက်နဲ့ သယ်ပါတယ်။ အခုက သေပင်ဖာတာ အဓိကလုပ်ရပါတယ်။ ကျွန်မတို့အ ပင်ဖာ ပျိုးသယ်အဖွဲ့ကို ဆရာရှိန်းက မတင်ရွှေအဖွဲ့လို့ခေါ် ပါတယ်ဆရာကြီး”

“အစ်မကြီးနာမည်က မတင်ရွှေလား၊ သေပင်ဖာ တော့ ဘယ်လိုတွေလုပ်ရလည်း ပြောပြပါဦး”

“ကျွန်မနာမည်က ထွေးတင်ပါ။ အလုပ်လုပ်ရင်း တစ်ခါတလေ စကားကြမ်းကြမ်းပြောတတ်လို့ အမေဂျမ်း လို့ ဆရာရှိန်းကခေါ်တယ်၊ သူက လူတိုင်းနီးနီးကို ကင်ပွန်း မတပ်ရဘဲ အမည်ပေးတတ်ပါရဲ့၊ ဟို ကလေးတွေ တပြုံ ကြီးနဲ့ မညွန့်ကိုလည်း ရှင်မွေးလွန်းတဲ့၊ ကြက်ဥပြုတ်စား တတ်တဲ့ လှရင်လေးကိုလည်းမိနဲ့တဲ့၊ နာမည်ပေး ပေးတတ် ပါသနဲ့၊ ကျွန်မတို့အဖွဲ့ သေပင်ဖာတာကတော့ ဟိုတော ခေါင်းဆရာတွေ နေရာခွဲပေးတဲ့နေရာမှာ သေပင်ရှိမရှိလိုက် ကြည့် တွေ့ရင် အစားထိုးစိုက်၊ ဘယ်နှစ်ပင်ဖာပြီးစိုက် တာကို ပြန်ပြောရပါတယ် ဆရာကြီး”

“အေး အစ်မကြီးပြောတာဟုတ်ပါတယ်ဗျ၊ ဘယ်နှစ် ပင်ပြန်အစားထိုးစိုက်တယ်၊ ဖာထေးတယ်ပေါ့ဗျာ၊ အဲ့ဒါ စာရင်းယူတာက ဖာထေးပင်ဘယ်လောက်ရှိတယ် မှတ် တမ်းလုပ်ရလို့ပါဗျ၊ ကဲ့ ဆွေးနွေးပေးသူအားလုံး ကျေးဇူး ပါဗျ” အဲ့နောက် ဦးစီးအရာရှိက သစ်ပင်လေးတွေ ဆိုတာ လူနဲ့ရနေရင်၊ လူတွေက အနီးကပ်ပြုစုပေးရင် ရာနှုန်းပြည့် ရှင်သန်အောင်မြင်ပါကြောင်း၊ စိုက်ခင်းအလုပ်ဆိုတာစိုက်

သည်မှ အပင်ကြီးထွားသည်ထိ ပြုစုထိန်းသိမ်းခြင်း အလုပ် တွေလုပ်ရပြီး ခေမာပျောက်မှုမရှိအောင်လည်း ကာကွယ်ပေး ရတာတွေရှိကြောင်း၊ ဒီနှစ်စိုက်ခင်းသည် တောင်ယာသမား မရှိ၍ ၆ပေ×၆ပေ ပန္နက်နံစိုက်ရကြောင်း၊ နောင်နှစ်တွေမှာ ဌာနက စိုက်ခင်းတွေထူထောင်သလို အခုတက်ရောက်လာ တဲ့သူများက တောင်ယာအလုပ် တွဲလုပ်လိုပါက သီးနှံသစ် တောရောနှောစိုက်ရသည့် ပန္နက်အကွာအဝေး ၉ပေ×၉ပေ ဖြင့်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ကျေးရွာထင်းစိုက်ခင်း၊ ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့သစ်တောလုပ်ငန်းနှင့် အခါအခွင့် သင့်ပါက စံပြသစ်တောရွာ တည်ထောင်လိုပါကြောင်း၊ အလုပ်ခွင်တွင် အထိအခိုက်ဒဏ်ရာအနာမဖြစ်အောင် ဂရု တစိုက်လုပ်ကြရန်နှင့် တက်ရောက်လာသူများကို ကျေးဇူး တင်ကြောင်း ပြောကြားပြီး ဟောပြောပွဲ အဆုံးသတ်လိုက် ပါသည်။

စိုက်ခင်းအမျိုးအစားအလိုက် ပေါင်းရှင်းခြင်းလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ရမည့် အကြိမ်ရေဇယား

စိုက်ခင်း	သက်တမ်း	ပထမနှစ်	ဒုတိယနှစ်	တတိယနှစ်	စတုတ္ထနှစ်	စုစုပေါင်း
	မေလ	ဇူလိုင်လ၊ အောက်တိုဘာလ	ဇူလိုင်လ၊ အောက်တိုဘာလ	အောက်တိုဘာလ၊ နိုဝင်ဘာ	အောက်တိုဘာလ၊ နိုဝင်ဘာ	
ကျွန်း	၃	၂	၁	၁	၁	၇ ကြိမ်
ပျဉ်းကတိုး	၃	၂	၂	၁	၁	၈ ကြိမ်
ပိတောက်	၃	၂	၁	၁	၁	၇ ကြိမ်
ထင်းရှူး	၃	၂	၁	-	-	၆ ကြိမ်
ရေဝေရေလဲ	၂	၂	-	-	-	၄ ကြိမ်
စက်မှုကုန်ကြမ်း	၂	၂	၁	-	-	၅ ကြိမ်
ကျေးရွာသုံး(မိုးနည်း)	၂	၂	-	-	-	၄ ကြိမ်
ကျေးရွာသုံး(မိုးနည်း)	၂	၂	၁	-	-	၅ ကြိမ်
ဒီရေတော	၂	၂	၁	-	-	၅ ကြိမ်

ဟောပြောပွဲအပြီး ကျောင်းဆရာနှင့် ကျောင်းသား များ၊ ကျေးရွာရပ်မိရပ်ဖများလည်း ရောက်လာကြ၍ သစ်တောစိုက်ခင်းအလုပ်များ လိုက်လံရှင်းလင်းပြသ၏။ သိလိုသည်များနားလည်သဘောပေါက်သည်ထိ ရှင်းပြ၏။ ညနေစောင်းတွင် ဘုန်းတော်ကြီးများ ကြွရောက်လာတော့ စခန်းရှိသူအားလုံး စုပေါင်းဝါဆိုသင်္ကန်းကပ်ကြသည်။ ဘုန်းတော်ကြီးများ စခန်းမှ ပြန်ကြွသွားသော် ကျန်လူများ အား စားဖွယ်ရာများဖြင့် ဧည့်ခံကျွေးမွေး၏။ ဦးစီးအရာရှိ အပါအဝင် ဒီကနွေ စခန်းရောက်လာသူများ ပြန်သွား ကြပြီ။

‘ဝါခေါင်တစ်ကြောင်း၊ ထနောင်းကြောင်ကျစ် ဆူးရစ်ပွင့်ကာ၊ မိုးမရွာ ရွာပါသော်လည်း မိုးမသည်း’

ဆိုသည့်အတိုင်း ဒီကနွေတစ်နေ့လုံး ရာသီဥတုသာ ယာသည်၊ မိုးလည်းမရွာပါ။ ဖန်ခါးပင် ရုက္ခစိုးဆောင်မှာ ထွန်းညှိပူဇော်ထားသည့် အမွှေးတိုင်ရနံ့က လေအဝေ့မှာ

တစ်ချက် တစ်ချက် စိုက်ခင်းစခန်းဆီလွင့်ယုံလာ၏။ မိုးတိမ် အကြားမဝံ့မရဲသာတဲ့ လက်ကြည့်ကာ တောအုပ်မောင်ရှိန်း စခန်းရှေ့ ကွပ်ပျစ်ပေါ်အနားယူ ကွမ်းယာမြုံ့ရင်း တောရွာရှိ ဘုန်းတော်ကြီးများ ဝါတွင်းကာလ အမှန်လိုအပ်သည့် ဝါဆို သင်္ကန်းအလှူတော်ရေစက်ချ အမျှဝေခြင်းအပါအဝင် ဖန် ခါးပင်စခန်း၏ တစ်နေ့တာ လှုပ်ရှားမှုများကို ပြန်တွေးရင်း အဖန်ဖန်ကြည်နူးနေစဉ်-

“ဗျို- ဆရာရှိန်းအိပ်ပြီလား၊ မညွန့်သား အငယ်ဆုံး လေး တအင်းအင်းအော်နေရတယ်၊ မိုက်ကြီးက တင်းနေ တယ်၊ ဘာဖြစ်တယ်မသိဘူး၊ ဂျီးထွေးတင်ကတော့ ရွာသူ လုပ်တာလားမသိဘူးတဲ့၊ လာကြည့်ပေးပါဦး”

“ကလေးက ပျိုလား၊ အန်လား၊ လေလည်လား”

“အဲ့လိုတော့ ဘာမှမဖြစ်ဘူး ဆရာရှိန်း”

“ဒါဆို ဘာရွာသူမှ နောင်ယုက်တာ မဟုတ်ဘူး၊

ညနေက ထမင်းနဲ့ဝက်သား ဟင်း ဝမ်းနဲ့မကာမိအောင် အသကုန် နင်းကန်စားလို့ဖြစ် တာ၊ ဒီအမေဂျမ်းက ထင်ရာ မြင်ရာ စွတ်ပြောတတ်ပါကွာ၊ မီးဖိုချောင်ထဲမှာ ကြက်သွန် ဖြူရုံတယ်၊ ယူသွား၊ မီးဖုတ် ကျွေးလိုက်၊ ကလေးမစားရင် အရည်ကြိတ်တိုက်၊ ဟိုစခန်း ထောင့်မှာ ရင်လူးဆေးရှိတယ်၊ ကလေးရင်ညွန့်ကနေ အသာ

အောက်ဘက်လူးချ ပွတ်သပ် ချပေး၊ မိုက်ကို လုံးဝမနှိပ်နဲ့၊ ခဏနေလေလည်ပြီး ကောင်းသွားလိမ့်မယ်၊ ငါမလိုက် တော့ဘူး၊ အခြေအနေဆိုးရင် ပြန်လာပြော”

“ဟုတ် ဟုတ်ကဲ့ ဆရာရှိန်း”

“ဟင်း ဒီလို သားသမီးအပူ မယားအပူတွေ မပူချင် လို့မှ တစ်ကိုယ်တည်း လူပျိုကြီးလုပ်နေပါတယ်ဆိုကွာ၊ လရောင်အောက် ကွမ်းမြုံ့ရင်း ခံစားနေတဲ့ ပီတိလေးတွေ တောင် ဘယ်ရောက်ကုန်တယ် မသိတော့ဘူး” ကိုယ်ပိုင်ခံ စားချက်လေးတွေ ဘယ်ပျောက်ကုန်တာ မသိသော်လည်း စိုက်ခင်းစခန်းရှိ အလုပ်တွေအကြောင်း၊ လူတွေအကြောင်း ဘယ်တော့ ဘာအလုပ်လုပ်ရမယ်၊ ဘယ်လိုဖြစ်ရင် ဘယ် လိုလုပ်ရမယ် ဆိုတဲ့အကြောင်း က မှ အ အထိ ယောပြန် မောင်ရှိန်းခေါ် တောအုပ် မောင်ရှိန်း သိနေပါသည်။ တော အုပ်မောင်ရှိန်းကား ဖန်ခါးပင်သစ်တောစခန်းက စိုက်ခင်း တာဝန်ကျ သစ်တောဝန်ထမ်းတစ်ယောက်ပေကို။ ။

+++++

နောက်ကျောပုံးမှအဆက်

PDF Compressor Free Version

ပုန်းညက်ပင်များ သဘာဝအလျောက် ပေါက်ရောက်ကြသည့် မူရင်းဒေသ၏ ရာသီဥတုမှာ အရိပ်အာဝါသအောက်၌ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်မှာ ၉၈° မှ ၁၀၀° ဒီဂရီ ဖာရင်ဟိုက်အထိနှင့် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ အရိပ်အာဝါသအောက်၌ ၄၅° မှ ၆၀° ဒီဂရီဖာရင်ဟိုက်အထိဖြစ်ပြီး နှစ်စဉ်ရွာသွန်းသည့် မိုးရေချိန်မှာ ၁၀၀ မှ ၂၀၀ လက်မအတွင်းဖြစ်သည်။ ပုန်းညက်ပင်များသည် ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းတစ်လျှောက်ရှိ မြေဩဇာကောင်းမွန်ထက်သန်ပြီး မြေထုနက်၍ သဲဆန်သော အမြဲစွတ်စိုသည့်မြေမျိုးကို ကြိုက် နှစ်သက်ကြသည်။ ပင်လယ်ကမ်းစပ်အနီး သဲတစ်မျိုးတည်းသာရှိသောနေရာများ၌လည်း ပေါက်ရောက်တတ်ကြသည်။

ပုံသဏ္ဍာန်

ပုန်းညက်ပင်သည် အမြဲစိမ်းလန်း၍ လှပသည့် အလတ်စားအပင်ကြီးမျိုးဖြစ်ပြီး သရဖီပင်နှင့် ပုံသဏ္ဍာန်အနေအထားခြင်းအလွန်တူကြသည်။ တနင်္သာရီတိုင်းအတွင်း ပေါက်ရောက်ကြသည့် ပုန်းညက်ပင်များသည်ပင်စည်ဖြောင့်တန်းလှစွာပေါက်ရောက်ကြပြီး ကျန်သောအခြားဒေသများ၌ပေါက်ရောက်ကြသည့် ပုန်းညက်ပင်များသည် ကွေးကောက်၍ ပင်စည်မှာလည်း တိုကြသည်။ ၎င်းအပြင် အကိုင်းအခက်များမှာလည်း ပင်စည်အရင်းအနီးမှ ဖြာထွက်၍ ပေါက်ရောက်လေ့ရှိကြသည်။

တနင်္သာရီတိုင်းအတွင်း၌ ပေါက်ရောက်ကြသည့် အပင်ကြီးများသည် အမြင့်ပေ ၇၀ မှ ၈၀ အထိရှိတတ်ပြီး ပင်စည်မှာ ရင်စို့လုံးပတ် ၈ ပေ မှ ၁၀ ပေအထိ ကြီးမားသည်။ ကိုင်းတက်လွတ် ပင်စည်မှာလည်း ပေ ၃၀ ကျော်ခန့်အထိ ရှည်လျားသည်။ အရွယ်ရောက်သည့် ပုန်းညက်ပင်၏အခေါက်သည် အညိုရင့်ရောင် သို့မဟုတ် အညိုနက်ရောင်ဖြစ်သည်။

အရွက်များသည် အရှည် ၄ လက်မမှ ၈ လက်မ အထိရှည်လျားပြီး ဖြက်မှာ ၃ လက်မမှ ၄ လက်မအထိ ရှိသည်။ အရွက်များ၏ မျက်နှာပြင်နှစ်ဘက်စလုံးမှာ ချောမွတ်တောက်ပပြောင်လက်နေပြီး အရွက်ကိုကိုင်ကြည့်ပါက ထူထဲသောသားရေကဲ့သို့ မာကျောနေသည်။ ရွက်ညှာများမှာလည်း လက်မဝက်မှ တစ်လက်မကျော်ကျော်အထိ ရှည်ကြသည်။ အရွက်များသည် ရှည်ဝိုင်းဝိုင်း ပုံသဏ္ဍာန်ဖြစ်ပြီး ရွက်ကြောများကို ထင်ရှားစွာတွေ့မြင်ရသည်။

ပုန်းညက်ပန်းများသည် ဖြူဆွတ်ဆွတ်အရောင်ရှိသည်။ ပွင့်ဖတ်များမှာ ဖယောင်းစိမ်းထားဘိသကဲ့သို့ရှိပြီး ဝတ်ဆံများမှာလည်း အဝါရောင်ဖြစ်သည်။ ပန်းများသည် အခိုင်လိုက်ပွင့်ကြပြီး အနံ့အလွန်မွှေးကြိုင်သည်။ ပွင့်ညှာများမှာသွယ်ပြီး တစ်လက်မမှ နှစ်လက်မအထိရှည်သည်။ ပုန်းညက်ပန်း၌ ပွင့်ဖတ် ၄ ခုနှင့် ပွင့်ချပ် ၄ ခုစီပါရှိပြီး အဝါရောင်ဝတ်ဆံဖိုအမြောက်အမြား ပါရှိကြသည်။

အစေ့အိမ်မှာလုံးသည်။ ပုန်းညက်ပန်းသည် ဝါဆိုလ၌ပွင့်သော ရာသီပန်းဖြစ်သဖြင့် 'ရေလျှံတဲ့ဝါဆိုမှာ ပုန်းညက်ညို မာလာမင်းက သင်းလှတယ်လေး' ဟုစာဖွဲ့ဆိုကြသည်။ အဆင်းရောအနံ့ပါ လှပမွှေးကြိုင်သော ပန်းဖြစ်သည့်အတွက် မြန်မာအမျိုးသမီးများက ပန်ဆင်ရန်နှစ်သက်ကြသည်။

ရင့်မှည့်သည့်အသီးများမှာ အချင်းတစ်လက်မမှ တစ်လက်မခွဲအထိ ကြီးပြီးလုံးသည်။ အသီးများမှာ အစိမ်းရောင်ခွံမာသီးမျိုးဖြစ်ပြီး ရင့်မှည့်သည့်အခါ အဝါရောင်သို့ပြောင်းလဲသွားသည်။ အသီးအတွင်း၌ ပါရှိသည့်အသားများမှာ ပျော့စိစိဖြစ်ကြသည်။ အသီးများသည် များသောအားဖြင့် မတ်လအတွင်း ရင့်မှည့်ကြွေကျသည်။ အသီးများမှာ အလေးချိန်တစ်ပေါင်လျှင် ၆၂ လုံးအထိ ပါရှိတတ်ကြသည်။

မျိုးဆက်ခြင်း

ရင့်မှည့်ပြီးကြွေကျသည့် ပုန်းညက်သီးများကို ကောက်ယူပြီးချက်ခြင်းပျိုးထောင်ရသည်။ ပုန်းညက်အစေ့၌ အဆီများပါရှိသဖြင့် ကြာရှည်စွာလည်း သိမ်းဆည်းသိုလှောင်ထား၍မရပေ။ အချိန်အနည်းအတွင်း အပင်ပေါက်ရောက်မှု ရာခိုင်နှုန်းမှာလည်း ချက်ခြင်းကျဆင်းသွားတတ်ကြသည်။ သို့အတွက် အစေ့များကို စုဆောင်းပြီး ချက်ခြင်းပျိုးထောင်ရသည်။ ရင့်မှည့်သည့် ပုန်းညက်သီးများကို လင်းဆွဲငှက်များက စားရန်ကိုက်ချီသွားသည့်အတွက် မွေတာမျိုးဆက်ပြန့်ပွားခြင်းကို ဖြစ်စေပါသည်။

ပုန်းညက်သီးများသည် ရေတွင်ပေါ်ပြီး ရေနင့်

အတူ မျောပါသွားခြင်းဖြင့်လည်း မျိုးဆက်ပြန့်ပွားခြင်းကို ဖြစ်စေပါသည်။ လတ်ဆတ်ရင့်မှည့်သည့် အသီးများကို ဆွတ်ခူး၍ ပလတ်စတစ်အိတ်များဖြင့် ပျိုးထောင်ပြီး စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။ ၎င်းအပြင် လတ်ဆတ်သည့် အစေ့များကိုလည်း မြေတွင်တိုက်ရိုက်ချ၍ စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။ စိုက်ပျိုးရာ၌လည်း အစေ့ခွံအထူအမာကို မခွာဘဲစိုက်ပျိုးပါက အပင်ပေါက်ရန် ၂ လ နီးပါးခန့် ကြာအောင် စောင့်ရပြီး အစေ့ခွံကိုခွာပြီး စိုက်ပျိုးပါက ၃ ပတ်အတွင်း အပင်ပေါက်သည်။ အခွံခွာပြီးပျိုးထောင်ပါက ၉၃ ရာခိုင်နှုန်းအထိ အောင်မြင်ပြီး အခွံမခွာဘဲ ပျိုးထောင်ပါက ၆၃ ရာခိုင်နှုန်းအထိသာ အောင်မြင်ပါသည်။

သစ်သား

ပုန်းညက်သားသည် အရောင်ညိုပြီး အသင့်အတင့်မာကြောသည်။ ဖြတ်တောက် ခွဲစိတ်ရန်နှင့် အသားသေအောင် ပြုလုပ်ရန် လွယ်ကူသောသစ်မျိုး ဖြစ်သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၌ အသုံးနည်းကြသည်။ ရေအောက်တွင် အသုံးပြုပါက ကြာရှည်စွာ အသုံးခံသည်။ ရွှေပေါ်ထိုးပါက မျက်နှာပြင် ချောမွတ်ပြီး အရောင်တင်ဆီကို ကောင်းစွာ သုတ်လိမ်းနိုင်သည်။

ပုန်းညက်သားကို အိမ်ဆောက်ရာ၌ တိုင်၊ ထုပ်၊ လျှောက်နှင့် ဒိုင်းမြားအဖြစ်လည်းကောင်း၊ လှေရွက်တိုင်ရွက်လက်များအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပရိဘောဂများ၊ ဗီရိုများ၊ မီးရထားတွဲများ၊ လှည်းထမ်းပိုးအဖြစ်လည်း အသုံးပြုနိုင်သည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် မီးရထားဇလီဗားအဖြစ် အသုံးပြုကြသည်။ ပထမတန်းစားသစ်ထပ်သား အဖြစ်လည်း အသုံးပြုနိုင်သည်။

လေဖြင့် ခြောက်သွေ့ပြီးပါက တစ်ကုပပေလျှင် ၄၂ ပေါင်လေးသည်။ ကျွန်းသစ်၏ ဂုဏ်သတ္တိများကို ၁၀၀ စီထား၍ နှိုင်းယှဉ်ပါက ပုန်းညက်သစ်၏ အလေးချိန်မှာ ၉၀၊ ရက်မအဖြစ် ခိုင်ခံ့အား ၈၅၊ ရက်မအဖြစ် တောင့်ခံအား ၉၀၊ တိုင်/ကျားကန်အဖြစ် တောင့်ခံအား ၈၅၊ ထုနက်ခံနိုင်အား ၁၀၅၊ လျှောပြတ်အား ၁၁၅၊ မာ ရည် ၁၀၀ နှင့် ပုံတည်မြဲမှု ၆၅ ဖြစ်သည်။

+++++

တို့ကမ္ဘာမြေလှပဖို့ ဝိုင်းဝန်းထိန်းသိမ်းကြပါစို့

ပင်းဘုန်းကြွယ်(မြစ်သား)

- ◆ သစ်တောသစ်ပင် တို့ချစ်ခင်၍ နှစ်စဉ်စိုက်ပျိုး စီးပွားတိုးကာ တိုင်းကျိုးပြည်ပြု ဥစ္စာစုသည် ပြည်သူ့ကောင်းကျိုးပြုဖို့တည်း။
- ◆ သစ်ရိပ်ဝါးရိပ် ငှက်သံတိတ်က စိတ်စိတ်ပျက်သုဉ်း မျိုးစိတ်ပြုန်းကာ ဆုံးရှုံးမှုကို ထိန်းသိမ်းလိုသည် နဂိုမူတိုင်းလှဖို့တည်း။
- ◆ သယံဇာတ ပေါကြွယ်ဝ၍ မတရားယူရန် လောဘဉာဏ်အား လျှင်မြန်ဖယ်ရှား စိတ်ကောင်းထားကာ ရိုးသားဖြူစင်ကြဖို့တည်း။
- ◆ သန့်ရှင်းသောလေ မြေအောက်ရေကို တာရှည်သုံးစွဲ နည်းမှီဝဲရန် အမြဲအစဉ် ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်၍ မဖိတ်မစင်သုံးဖို့တည်း။
- ◆ ပလတ်စတစ် သုံးသူသစ်တို့ စွန့်ပစ်ကြရန် နည်းလမ်းမှန်ဖြင့် အကျန်အကြွင်း ကင်းစင်ဝေးကာ ဝန်းကျင်သာယာလှဖို့တည်း။
- ◆ ပူဇွန်ကမ္ဘာ အိုဇုန်းလွှာသည် ပါးလွှာလာပြီး ပေါက်လုနီးပြီ သစ်ကြီးသစ်ပင် စိုက်ကာပြင်မှ နှစ်စဉ်ပူချိန်လျော့ဖို့တည်း။
- ◆ တို့များနေရာ မြေကမ္ဘာသည် မြေစွာတည်တံ့ ကြည်ရှင်းသန့်ဖို့ ထောက်ပံ့ကူညီ စိတ်ကိုယ်စီဖြင့် တို့ကမ္ဘာမြေလှပဖို့တည်း။ ။

အစိုးတန်မြေယာသယံဇာတ ရေရှည်တည်တံ့ရေး ပြန်လည်ဖြူပြင် ထိန်းသိမ်းပေး

(ဟန်မင်းထက်အောင်-ပတ်ဝန်းကျင်)

မြေသယံဇာတအရင်းအမြစ်များသည် လူသားများ၏ အကျိုးစီးပွားကိုအထောက်အကူပြုပေးနေသည့် မြေဆီလွှာ၊ သန့်ရှင်းသောရေနှင့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများအပါအဝင် အခြားဂေဟစနစ်ဝန်ဆောင်မှုများ၊ မြေပေါ်ရှိသစ်တောသစ်ပင်များ၊ မြေအောက်ရှိ သတ္တုတွင်းထွက်ပစ္စည်းနှင့် စွမ်းအင်များ၊ စားရေရိက္ခာ၊ အမြင်ပညာပေးမှုများနှင့် ယဉ်ကျေးမှုများကို ထောက်ပံ့ပေးလျက်ရှိပါသည်။

ယနေ့ကမ္ဘာပေါ်တွင် ကမ္ဘာကြီးပူဇွေးလာခြင်းနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်း ဖြစ်စဉ်များကြောင့်လည်း နေရာအနှံ့အပြား၌ရေလွှမ်းမိုးမှု၊ မြေပြိုမှု၊ မိုးခေါင်ရေရှားမှု၊ အပူချိန်လွန်ကဲမှုအစရှိသော ပြင်းထန်လှသည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များကို နှစ်စဉ်ခံစားလာနေရပြီး လူမှုစီးပွားပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုမှာ ပိုမိုများပြားလာကာ လူသားများကို အကျိုးပြုနေသောမြေသယံဇာတ၏ ဂေဟစနစ်ဝန်ဆောင်မှုများ အပေါ်သက်ရောက်မှုရှိနေကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ မြေယာပျက်စီးမှုနှင့် မြေဆီလွှာအဆင့်အတန်းကျဆင်းမှု

မြေယာပြန်လည်ထူထောင်ရေးသည် ကုလသမဂ္ဂဂေဟစနစ်ပြန်လည်ထူထောင်ရေး ဆယ်စုနှစ် (၂၀၂၁-၂၀၃၀) (UN Decade on Ecosystem Restoration (၂၀၂၁-၂၀၃၀)၏ အဓိကမဏ္ဍိုင်တစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ကုလသမဂ္ဂဥပဒေမပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များ (SDGs) ကို ရရှိနိုင်ရန် ပဓာနကျသော အကြောင်းအရင်းတစ်ခု ဖြစ်ပေသည်။ ကုလသမဂ္ဂသဲကန္တာရဖြစ်ထွန်းမှုတိုက်ဖျက်ရေး ကွန်ဗင်းရှင်း၏ ဖော်ပြချက်အရ ကမ္ဘာ့မြေယာသည် (၄၀) ရာခိုင်နှုန်းအထက်အထိ ပြုန်းတီးနေခြင်းကြောင့် ကမ္ဘာ့ လူဦးရေ၏ ထက်ဝက်နီးပါးနှင့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာစုစုပေါင်း ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုတန်ဖိုး (GDP) ထက်

ဝက်ကို သိသာစွာထိခိုက်နေပါသည်။

ကမ္ဘာ့မြေရေယာ၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်ခန့်သည် အလွန်ခြောက်သွေ့ဒေသ၊ ခြောက်သွေ့ဒေသ၊ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းခြောက်သွေ့ဒေသ သုံးခုပေါင်းတို့၏ အကျယ်အဝန်းဖြစ်ကြပြီး လူဦးရေသန်းနှစ်ထောင်ကျော်ခန့် မှီတင်းနေထိုင်ရာဖြစ်ကြောင်း လေ့လာသိရှိရပါသည်။ ခြောက်သွေ့ဒေသဟူသည် တစ်နှစ်လျှင်မိုးရေချိန် ၂၅၀ မီလီမီတာထက်နည်းပြီး အလွန်ခြောက်သွေ့ဒေသတွင် တစ်နှစ်လျှင် မိုးရေချိန် ၁၀၀ မီလီမီတာပြည့်အောင်ရွာသည့်နှစ်များမှာ အလွန်နည်းပါးကာ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ခြောက်သွေ့ဒေသတွင်မူ တစ်နှစ်လျှင် မိုးရေချိန် ၂၅၀ မီလီမီတာနှင့် ၅၀၀ မီလီမီတာကြား ရရှိကြောင်းသိရပါသည်။

ဖြစ်ပေါ်စေသောအကြောင်းအရာများ

တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ ၄၄ ရာခိုင်နှုန်းကျော်နှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ၏ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်မှာခြောက်သွေ့သောဒေသများတွင် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြပါသည်။ ပြောင်းလဲလာသော ရာသီဥတုနှင့် အတူခြောက်သွေ့ဒေသမှာ တဖြည်းဖြည်းကျယ်ဝန်းလာပြီး မိုးရွာသွန်းမှုလည်းလျော့နည်းလာသည်။ ခြောက်သွေ့သောမြေများတွင် လူသားတို့၏ ရေရှည်တည်တံ့မှုမရှိသော အပြုအမူများကြောင့် မူလကပင် အရည်အသွေးနိမ့်ပါးနေသော မြေဆီလွှာများမှာ ပိုမို၍ အဆင့်အတန်းနိမ့်ကျခြင်း (Land Degradation) ဖြစ်လာစေပါသည်။ သစ်တောများကို လိုအပ်သည်ထက်ခတ်ထွင်၍ ပြန်လည်စိုက်ပျိုးမှုနှင့် ထိန်းသိမ်းမှုနည်းပါးခြင်းကြောင့် သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း၊ စားကျက်မြေအဖြစ် အလွန်အကျွံအသုံးပြုခြင်း၊ ရေရှည်တည်တံ့မှုမရှိသော သီးနှံစိုက်ပျိုးမှုနည်းစနစ်များကို ကျင့်သုံးခြင်း၊

ပလတ်စတစ်ကဲ့သို့သော အလွယ်တကူမဆွေးမြေ့နိုင်သည့် ပစ္စည်းများနှင့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များ မြေဖိုစွန့်ပစ်ခြင်းများမှ ထွက်ရှိလာသည့် Leachate အရည်များ၊ စက်မှုလုပ်ငန်းများမှ စွန့်ထုတ်သည့် ဘေးအန္တရာယ်ရှိ ဓာတုပစ္စည်းများကို စနစ်တကျစီမံခန့်ခွဲမှုမရှိခြင်းစသည်တို့သည် မြေဆီလွှာအဆင့်အတန်းကျဆင်းစေခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေသောအကြောင်းအရင်းများဖြစ်ပါသည်။ International Union for Conservation of Nature- IUCN ၏ လေ့လာမှုများအရ မြေဆီလွှာအဆင့်အတန်းကျဆင်းမှုနိမ့်ဆုံးဖြစ်သော မြေဧရိယာဟက်တာသန်း (၂၀)ခန့်သည် နှစ်စဉ်မြေဆီလွှာအဆင့်အတန်းကျဆင်းခြင်းနှင့်ကြုံတွေ့နေရကြောင်း လေ့လာသိရှိရပါသည်။ နောက်ဆက်တွဲအကျိုးဆက်အနေဖြင့် နောင်လာမည့် (၂၅) နှစ်ခန့်အကြာတွင် တစ်ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အစားအသောက်ထုတ်လုပ်မှု၏ ၁၂ ရာခိုင်နှုန်းခန့်အထိ ထိခိုက်ကျဆင်းလာနိုင်ကြောင်း လေ့လာသိရှိရပါသည်။

မြေအတန်းအစားကျဆင်းခြင်းနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု
 ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းကြောင့် မြင့်တက်လာနေသည့်အပူချိန်သည် အပူပိုင်းဒေသများတွင် ပူပြင်းမှုဒဏ်ကို ပိုမိုမြင့်မားစေပါသည်။ ၎င်းဒေသများတွင် အပူချိန်မြင့်တက်လာသောအခါ ရေငွေ့ပျံမှု ပိုမိုလျင်မြန်လာစေခြင်းကြောင့် မြေဆီလွှာပို၍ခြောက်သွေ့လာပြီး မိုးခေါင်ရေရှားခြင်းကာလပိုမိုရှည်ကြာခြင်း သို့မဟုတ် မိုးခေါင်ရေရှားမှုအန္တရာယ်ကို တိုးပွားလာခြင်းများဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ပြီးခဲ့သည့် ၁၀ ခုနှစ်အတွင်း သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များမှ မှတ်တမ်းတင်ထားသော ဘေးအန္တရာယ်များအားလုံး၏ ၈၀ မှ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းကြားသည် ရေကြီးမှုများ၊ မိုးခေါင်ရေရှားမှုများ၊ အပူပိုင်းဆိုင်ကလုန်းများ၊ အပူလှိုင်းများနှင့် ပြင်းထန်သော မုန်တိုင်းများ၏ ရလဒ်များဖြစ်ပြီး မိုးခေါင်ခြင်းသည် ထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှုကို အများဆုံးဖြစ်ပေါ်စေကြောင်း ကမ္ဘာ့မိုးလေဝသ အဖွဲ့၏ အချက်အလက်များအရ သိရှိရပါသည်။

အကျိုးသက်ရောက်မှုများ

မြေဆီလွှာအဆင့်အတန်းကျဆင်းစေခြင်းသည် သဲကန္တာရဖြစ်ထွန်းမှုဆီသို့ ဦးတည်နေသော ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ကုလသမဂ္ဂသဲကန္တာရဖြစ်ထွန်းမှု တိုက်ဖျက်ရေးကွန်ဗင်းရှင်း (UN Convention to Combat Desertification - UNCCD) အဖွဲ့က မိုးရွာသွန်းမှု ပုံစံမမှန်ခြင်း၊ မိုးရွာသွန်းမှု အကြိမ်ရေနည်းပါးခြင်း၊ မိုးခေါင်ရေရှားခြင်း၊ ပူပြင်းခြောက်သွေ့ခြင်း၊ လေထုနှင့် မြေထုအပူချိန်မြင့်မားမှုဒဏ် ကြာရှည်စွာခံစားရခြင်း၊ အပူချိန်အတက်အကျလွန်ကဲခြင်း၊ မြေဆီလွှာရေငွေ့ပျံမှုနှုန်း

မြင့်မားခြင်း၊ စိုထိုင်းဆနိမ့်ခြင်း၊ မြေဆီခန်းခြောက်ခြင်းနှင့် မြေအရည်အသွေးအဆင့်အတန်းနိမ့်ကျခြင်း၊ ရေနှင့်လေတိုက်စားမှုကြောင့် အပေါ်ယံမြေဆီလွှာ တိုက်စားခံရမှုလွန်ကဲခြင်းတို့ကို သဲကန္တာရဖြစ်ထွန်းလာမှု ဝိသေသလက္ခဏာများအဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါသည်။ သဲကန္တာရဖြစ်ထွန်းစေသော ဝိသေသလက္ခဏာများကြောင့် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းတွင် စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ၏ ၃၀ မှ ၃၅ ရာခိုင်နှုန်းခန့်အထိ မြေအရည်အသွေးကျဆင်းခဲ့ကြောင်း လေ့လာသိရှိရပါသည်။ အပူပိုင်းဒေသများတွင် သဘာဝအားဖြင့် ပူပြင်းခြောက်သွေ့ပြီးထိရလွယ်သောသဘောရှိကာ သဲကန္တာရဖြစ်ထွန်းနိုင်သော အခြေအနေများကြောင့် နောင်ဆယ်စုနှစ်အတွင်း လူသန်းပေါင်း ၅၀ ကျော်ခန့်မှာ အပူပိုင်းဒေသမှအခြားဒေသများသို့ ပြောင်းရွှေ့ကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း လေ့လာမှုများက ခန့်မှန်းထားရှိကြပါသည်။

မြေဆီလွှာအရည်အသွေး ကျဆင်းခြင်းသည် စိုက်ပျိုးရန်ခက်ခဲ၍ သီးနှံအထွက်နှုန်း ကျဆင်းလာခြင်း၊ လူနှင့် သတ္တဝါများ စားသောက်သုံးစွဲရန်အတွက် စားရေရိက္ခာထုတ်လုပ်ရေးကို များစွာထိခိုက်စေနိုင်သည် သာမက သဘာဝဧကစနစ်ဖွဲ့စည်းမှုကိုလည်း ယိုယွင်းပျက်စီးစေနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ မျိုးသုဉ်းပျောက်ကွယ်လာခြင်း၊ ဆင်းရဲမွဲတေမှုကြောင့် ဒေသခံလူများ၏နေရာပြောင်းရွှေ့မှု၊ အိမ်မဲ့ယာမဲ့ဖြစ်မှု၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးအကျပ်အတည်း ကြုံတွေ့ရသည့်အပြင် အခြားသော ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပြဿနာများ ဖြစ်ပေါ်လာစေနိုင်ပါသည်။

မြေယာပြန်လည်ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေး

သဘာဝသစ်တောပြန်လည်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောဧရိယာပြန်လည်ထူထောင်ရေးသည် မြေယာအဆင့်အတန်းကျဆင်းခြင်းကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းပေးနိုင်ပါသည်။ သစ်တောဖုံးလွှမ်းလျက်ရှိသည့် နယ်မြေများနှင့် အမြဲတမ်းသစ်တောနယ်မြေများကို ကြိုးပိုင်းတော၊ ကြိုးပြင်ကာကွယ်တော၊ သဘာဝထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေများအဖြစ် ဖွဲ့စည်းထားရှိပြီး ပြုစုထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ သစ်တောဧရိယာ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအတွက် ပေါက်ရောက်ကြီးထွားမှုမြန်ခြင်း၊ ကျယ်ပြန့်သော ရွက်အုပ်ရှိခြင်း၊ မြေဆီလွှာကောင်းမွန်ရန် အမြစ်ဖွဲ့စည်းမှုကောင်းမွန်ခြင်း၊ ဆိုးရွားပြင်းထန်သည့် ရာသီဥတုနှင့် မြေအမျိုးအစားတွင် ပေါက်ရောက်နိုင်ခြင်း၊ မြေဆီလွှာကောင်းမွန်စေနိုင်ပြီး နိုက်ထရိုဂျင်ထုတ်လွှတ်ပေးနိုင်သော အကျိုးပြုဇီဝပိုး မှားများနှင့် သဟဇာတဖြစ်ခြင်း၊ အမြစ်ပွားခြင်းမဖြစ်စေ၊ သစ်စေ့မှဖြစ်စေ မျိုးပွားရန်လွယ်ကူခြင်း၊ မီးလောင်ဒဏ်ခံနိုင်ခြင်း၊ မြေပြိုခြင်းဖြစ်နိုင်သောနေရာများတွင် ခိုင်မာသော အမြစ်

အံ့ရှိခြင်းစသည့် ဝိသေသလက္ခဏာများရှိသော ဒေသမျိုးရင်းပင်များ

PDF Compressor Free Version

စိုက်ပျိုးရေးစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများမှ သဘာဝမြေဩဇာ သို့မဟုတ် မြေဆွေးပြုလုပ်၍ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင် ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်းသည် မြေ၏အရည်အသွေးကို တိုးမြှင့်စေနိုင်ပါသည်။ သဘာဝမြေဆွေး အသုံးပြုခြင်းသည် မြေဆီလွှာအတွက် လိုအပ်သော အစာအာဟာရများကြွယ်ဝ လာစေနိုင်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပေါင်း မြက်နှင့် ပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေးအတွက် ပေါင်းသတ်ဆေးနှင့် ပိုးသတ်ဆေးအလွန်အကျွံသုံးစွဲမှုကို လျော့ချပြီး ဘက်စုံ ပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေးစနစ်ကို ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့်လည်း စိုက်ပျိုးမြေ ယာပျက်စီးမှုကိုပြန်လည်ထိန်းသိမ်းနိုင်ပါသည်။ တောင် စောင်းဒေသများတွင် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်း အစား ကွန်တိုစနစ်ဖြင့်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ သီးနှံသစ်တောရော နှောစိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ရေရှည်တည်တံ့သော တောင်စောင်း စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်တို့ကို ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် တောင်စောင်း ဒေသရှိမြေယာများကို ပြန်လည်ထိန်းသိမ်းနိုင်မည်ဖြစ်ပါ သည်။ ထိရောက်သော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုကိုဆောင် ရွက်ခြင်းသည် မြေဖွံ့စွန့်ပစ်ရန်အတွက် မြေနေရာလိုအပ်မှု များကို လျော့ချစေနိုင်ခြင်းကြောင့် ဂေဟစနစ်ကို ပြန်လည် ထူထောင်ခြင်းနှင့် ပိုမိုအကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက် မြေယာများကို ထိန်းသိမ်းပေးပါသည်။ ပြန်လည်ပြုပြင် ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်းနှင့် အခြားစွန့်ပစ် ပစ္စည်းများကို လျော့ချခြင်း စသည့်လုပ်ငန်းများသည် မြေထုအပေါ် ထိခိုက်စေနိုင်မှုများကို လျော့ကျစေနိုင်ပြီး မြေဂေဟစနစ်ကို ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အထောက်အကူ ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ထိန်းသိမ်းရေး

ကုလသမဂ္ဂဂေဟစနစ် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဆယ် စုနှစ်(၂၀၂၁-၂၀၃၀)သည် ယနေ့ကမ္ဘာပေါ်တွင် ရင်ဆိုင် နေရသော မြေဆီလွှာအဆင့်အတန်းကျဆင်းခြင်း၊ ပတ် ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ယိုယွင်းပျက်စီးမှုများ၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်မှုများနှင့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ မျိုးသုဉ်းပျောက် ကွယ်မှုများကို လျော့ပါးသက်သာအောင် ကုစားနိုင်မည့် ထူးခြားသည့် ရည်မှန်းချက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံ၏ မြေသယံဇာတအရင်းအမြစ်များသည် နိုင်ငံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ နိုင်ငံသားများ၏ စားဝတ်နေမှုလုံလုံရေး၊ လူမှုစီးပွားဘဝမြင့်မားလာစေရေးတို့အတွက် ရေရှည်ရည် မှန်းချက်များချမှတ်ပြီး အထူးအလေးထား စီမံအုပ်ချုပ် အသုံးချရမည့် အကန့်အသတ်ရှိသော အရင်းအမြစ်တစ်ခု ပင်ဖြစ်ကာ မြေယာအရင်းအမြစ်များကို အသုံးချရာတွင်

ဥပဒေနှင့်အညီလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ အမြော် အမြင်ကြီးစွာဖြင့် စနစ်တကျစီမံခန့်ခွဲရန်လည်း အစဉ်လိုအပ် မည်ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး၏ စားရေရိက္ခာဖူ လုံမှု၊ မြေသယံဇာတကြွယ်ဝမှု၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်မှု၊ မြို့ပြနှင့်လူမှုပတ်ဝန်းကျင် အေးချမ်းသာ ယာမှု၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ သဘာဝပတ် ဝန်းကျင်နှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ ထိန်းသိမ်းမှုတို့ အတွက် သစ်ပင်သစ်တောများနှင့် ဂေဟစနစ်များ၏ တန် မိုးအစစ်အမှန်ကိုနားလည်ပြီး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အ စည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုအဖွဲ့ အစည်းများ၊ အကျိုးဆက်စပ်ပတ်သက်သူများ၊ ယုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍများ၊ အများပြည်သူတို့ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင် ရွက်ကြရန် လိုအပ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ နိုင်ငံအဝန်းရှိ မြေယာအရင်းအမြစ်များကို မျက်မှောက်ကာလအတွက် သာမက အနာဂတ်မျိုးဆက်သစ်များအတွက်ပါ ထည့်သွင်း စဉ်းစား၍ မြေယာပြန်လည်ပြုပြင်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်များကို အရှိန်အဟုန်ဖြင့်တင်ပြီး စီမံခန့်ခွဲဆောင်ရွက်သွားကြရ မည်ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပေသည်။ ။

ကိုးကား

- <https://www.unep.org/events/un-day/world-environment-day-2024>
- <https://www.unccd.int/news-stories/press-releases/desertification-and-drought-day-2024>
- <https://www.decadeonrestoration.org>
- မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုဝါဒ
- ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး အသိပညာပေး စာစောင် (၂၀၁၉)
- ၂၀၂၂ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လထုတ် သစ်တောကြေးမုံစာစောင်
- ကျော်ဦး၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းစွယ်စုံကျမ်း၊ ပါရမီစာပေ၊ ၂၀၂၄

လူသားတွေအနေနဲ့ ဒီကမ္ဘာကြီးပေါ်မှာ သစ်ပင်တွေနဲ့အတူ ညီညွတ်မျှတစွာ မှီတွယ်နေထိုင်သွားရမယ့် အချိန်ကို ရောက်ပါပြီ။

APK

ပုန်းညက်ပင်

ဦးဟုတ်လင်း

အင်္ဂလိပ်အမည်။ Balltree, Beauty leaf, Alexandrian laurel, Indian - laurel, Laurelwood Red poon, Tamanu.

ရုက္ခဗေဒအမည်။ *Calophyllum inophyllum* L..

မျိုးရင်း။ Calophyllaceae.

မျိုးစု။ .Calophyllum.

မျိုးစိတ်။ inophyllum. စသည်တို့ဖြစ်ကြသည်။

၎င်းမျိုးရင်းတွင်ပါဝင်သော သစ်မျိုးများမှာ ---

၁။ သရဖီပင် Poon tree, *Calophyllum kunstleri* Syn.*Calophyllum spectabile*.

၂။ သစ်ပျောက်ပင် Sirpoon tree, *Calophyllum polyanthum*.

၃။ ပန်းတကာပင် Bunut tree, *Callophyllum soulattri*.

၄။ ကံ့ကော်ပင် Cobra's saffron, *Mesua ferrea*.

၅။ တောင်ကံ့ကော်ပင် Ironwood tree. *Mesua nervosa*. တို့ဖြစ်ကြသည်။

ပေါက်ရောက်သည့် နေရာဒေသများ

ပုန်းညက်ပင်သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံအရှေ့ဘက်ပိုင်းနှင့် အနောက်ဘက်ကမ်းရိုးတန်းတစ်လျှောက်၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ သီရိလင်္ကာ၊ မြန်မာ၊ မလေးရှား၊ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံနှင့် ဂျားဗားကျွန်းတို့၌ ပေါက်ရောက်ကြသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပူအိုက်-စွတ်စိုသော ရာသီဥတုရှိသည့် မြန်မာနိုင်ငံ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်း တစ်လျှောက်ရှိ အမြစ်ခင်းလန်းသည့် သစ်တောများ၌ အမြစ်ခင်းလန်းသည့် သစ်ပင်များအဖြစ် သဘာဝအတိုင်း အလေ့ကျပေါက်ရောက်ကြသည်။ အထူးသဖြင့် ပုန်းညက်ပင်များသည် တနင်္သာရီတိုင်း တောင်ဘက်ပိုင်း မြိတ်ခရိုင် ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းတစ်လျှောက်၌ အမြောက်အများ ကြီးမားသန်စွမ်းစွာ ပေါက်ရောက်ကြသည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၌ အလှအပနှင့် ရနံ့မွှေးကြိုင်သည့် ပန်းများအဖြစ် ဥယျာဉ်ခြံမြေများအတွင်း၌ စိုက်ပျိုးထားတတ်ကြသည်။

